



GYULAI HELYI KÖZÖSSÉG

GYULAI HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

2018. augusztus



Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	4
2. A Helyi Községi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	10
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése (Gyula Város ITS és annak megalapozó vizsgálata alapján)	15
3.1 Helyzetfeltárás	15
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	29
3.3 SWOT	31
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	32
4. A stratégia jövőképe	33
5. A stratégia célhierarchiája	34
6. Cselekvési terv	36
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	36
6.2 Együttműködések	46
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei	46
6.4 Kommunikációs terv	54
6.5 Monitoring és értékelési terv	55
6.6. Horizontális célok	61
6.6.1 Esélyegyenlőség	61
6.6.2 Fenntarthatóság	61
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása	62
7. Indikatív pénzügyi terv	65
A HKFS teljes költségvetése	68
Nyilatkozat a HKFS elfogadásáról	78

Vezetői összefoglaló

A Gyulai Helyi Községi Fejlesztési Stratégia egy széleskörű társadalmi együttműködés alapdokumentuma. A Stratégia megírását, elfogadását széleskörű egyeztetés előzte meg. Személyes találkozók során, telefonon, email-ben, google űrlapokon, facebook profilon, weblapokon is lehetőség volt a vélemények, igények begyűjtésére, százat meghaladó projektötlet adatlap jelzi a meglévő aktivitást. Külön részletességgel fordultunk a civil szervezetekhez, vállalkozásokhoz és a fiatalokhoz, ezzel is törekedve speciális igényeik feltérképezésére.

Tisztázódott, hogy a fő céljainknak a helyi viszonyok javítását, az itt élők elégedettségének növelését, az elvándorlásra ösztönző tényezők csökkentését, az itt maradásra vagy visszatérésre csábító fejlesztések megvalósítását, valamint a közösségi és a kulturális élet további erősítését kell tekintenünk, melyeket kiegészíti a helyi vállalkozások versenyképességének, innovációs potenciáljának, jövedelemtermelő-képességének erősítésére vonatkozó igények kielégítése is.

A kiválasztás szempontjai a demokratikus elveket képviselő egyeztetéseken, az érvek ütköztetésén, az optimális eredmények kiérlelését elősegítő szakmai vitákon, a valós igények összegzésének és alapulvételének szem előtt tartásán, illetve az érintett önkormányzati, civil és vállalkozói szférák ötleteinek, igényeinek ágazatközi komplex megjelenítésére törekvésen alapultak. Kiemelt fontosságúnak tartottuk, hogy az elnyerhető források költséghatékony, de a sikerességhez szükséges minimális erőforrás-koncentráció mértékét elérően kerüljenek allokálásra, illetve mindenképpen legyen kohézió, illetve egymást erősítő hatás a beavatkozások között.

A fő fejlesztendő területek 10 beavatkozási területen voltak összegezhetők. Ezek:

- Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása
- Kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése
- Kulturális és közművelődési rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása
- Esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása
- Közösségépítő és közösségszervezési rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása
- Partnerszervezetek, akciócsoporthoz együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok támogatása
- Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események támogatása
- Újszerű, innovatív multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, gazdaságfejlesztési információ-elsőbbiséget biztosító tartalmak, kommunikációs megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása
- Fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport-, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, programjainak támogatása
- Gyermekek, fiatalok közösségi, közéleti bevonását célzó, elősegítő programok, rendezvények, rendezvénysorozatok támogatása

Eredményként a helyi közösségi és kulturális infrastruktúra, terek, szabadterek mennyiségének és használhatósági, alkalmassági minőségének jelentős javulása várható, amely egyben növeli ezen helyszínek lakossági látogatottságát, igénybe vételét, másrészt éppen a stratégia koherens végrehajtásának köszönhetően az igénybe vevők elégedettségét is.

A Gyulai Helyi Közösség mindezen folyamatok koordinálójá, szervezője, adminisztrációs feladatainak elvégzője lesz, de sokkal fontosabb ennél a célcsoportok, együttműködő partnerek bevonásával létrehozott, a helyiek szféráktól független teljes körét képviselői, közös igényeiket integráló közösségi szerepe. A Gyulai Helyi Közösség a fejlesztések motorja, egyeztető, animációs, instruáló, innovációt segítő munkája teszi lehetővé a közös ötletek, tervek megvalósulását. A Közösség munkaszervezetét a NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület jelenti, adja, ahol a felkészült szakemberek az összes kapcsolódó feladat ellátásával biztosítják a fejlesztések, a működés teljes háttérmunkájának elvégzését.

Hisszük, hogy a stratégia ágazatközi elvű, innovatív megvalósítása során az épített, renovált, felújított, helyreállított kulturális és közösségi épületek, közterületek, szabad terek infrastrukturális és funkcionáló fejlesztésének, továbbá a folyamatos és egyre bővülő helyi kulturális és közösség-szervezési tevékenységeknek köszönhetően Gyula belterületén pezsgő kulturális, közművelődési és közösségi élet zajlik, amely az önkormányzat és intézményei, a civil szervezetek és a vállalkozások együttműködésének köszönhető jelentős gazdaságfejlesztési hatásával kiegészülve nagymértékben erősíti az élők elégedettségét, javítja a város népességmegtartó képességét, illetve emeli az itt élők életszínvonalát.

Tudjuk, hogy a közös munka, a közösségek megerősítése, a helyi fejlesztések megvalósítása szükséges ahhoz, hogy a Stratégiában rögzített tervek megvalósulhassanak.

Reméljük, hogy Stratégiánk támogatásra méltónak bizonyul, s lehetőséget kapunk arra, hogy bebizonyítsuk a Gyulai Helyi Közösség képes megvalósítani azokat a célkitűzéseket, amelyeket most maga elé tűzött.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

Átláthatóság, nyitottság, párbeszéd

A tervezési folyamat a regisztrációs felhívás – tekintettel az együttműködési előzményekre - megjelenésekor már operatív fázisába váltott. A korábbi együttműködések (ÁROP előzmények, helyi és járási együttműködések létrejötte, stb.) már megalapozták a mostani Közösség létrehozását, már korábban is készültek a mostani tervezés előzményeinek tekinthető anyagok, történetek igényfelmérések, azaz a felhívások megjelenése nem érte készületlenül a helyi közösségeket. A tervezés megkezdésekor széleskörű tájékoztatás történt, egyrészt a civil csatornákon, másrészt az önkormányzat információs és kommunikációs rendszerein keresztül. Az egyeztetések nyitottak voltak, több civil szervezet is közgyűlési témaként tárgyalta, azaz nemcsak a szervezetek tisztségviselői szintjén, de a tagok, illetve ezen keresztül a helyi lakosság felé is biztosított volt az átláthatóság. A regisztráció folyamatának végigvitele szükségessé tette az alakuló létszám időbeli limitálását, de mind a szándékok, mind a döntések, mind a kommunikáció egyértelmű volt: minden csatlakozni szándékozót vár és fogad a Közösség. Nagyon sok szervezet jelezte már belépési szándékát, amelyre a felhívásban és a megalakulás dokumentumaiban rögzített szabályok szerinti legkorábbi időpontban sor is kerül majd. Az információáramlás több párhuzamos csatornán indult meg, illetve folyik. Természetesen a helyi sajtó (Gyulai Hírlap, Gyula TV, stb.) is tudósít, tájékoztat, informál a témában, mégpedig a létrejött tervezési munkacsoport egyik tagjának koordinálásával. Ezen csatornákon sajtóközlemény, cikk, tudósítás mellett beszélgetős háttér-műsor, riport keretében is folyt, folyik a tájékoztatás. Az elektronikus média-felületek ugyancsak bevonásra kerültek, csakúgy, ahogyan a közösségi csatornák. A facebook-profil elkészítése, az Gyulai Ifjúsági Központ által kialakított webes felületek, kommunikációs háló egyaránt bevonásra került. A civil kapcsolattartás során már bejáratott civil

levelezőlista több, mint száz címére is folyamatos, ütemezett információ-küldés valósult, valósul meg. (Minden kommunikációs tevékenységünkre igaz, hogy a múlt idő mellett a jelen és a jövő idő is igaz rájuk, hiszen a stratégia elkészültével sem áll le a közös munka, a kommunikáció, folytatjuk a tervezési folyamatot, tartjuk a kapcsolatot, végezzük a bevonást, a mozgósítást, hogy a remélt pozitív pályázati döntés esetén haladéktalanul megkezdődhessen a megvalósítás.) A párbeszéd (ahogy a szó jelentése is mutatja) kétirányú, a kommunikáció során mindenkor jelezzük, hogy mely elektronikus címeken, mely telefonszámokon, illetve melyik munkatársainknál várjuk a visszajelzéseket, de természetesen a város vezetői, a csatlakozó civil szervezetek vezetői, illetve a helyi gazdaságfejlesztési csoport is rendelkezésre áll az információk gyors kétirányú áramlásának elősegítésére. Mindezek mellett készültek nyomtatott bevonó, tájékoztató levelek, amelyek szintén kijuttatásra kerültek, elsősorban célzottan a már korábban is aktív helyi szereplőkhöz, másrészt mobilizáló céllal az ismert, létező, de nem túl aktív szervezetek mobilizálása céljából. A weblapokon, honlapokon való jelenlét is sok elérést produkált, akárcsak a google-kérdőívek, vagy a nagyszámú célzott, koordinált személyes interjú is. Utóbbiak a helyzetelemzés, az igények felmérése, a projekt-javaslatok összegyűjtése mellett már az animátori munka, a szemléletformálás, illetve az innovatív tervezési szemlélet elsajátíttatása céljait is szolgálták, ezzel is növelve kommunikációnk, bevonásunk, aktivizálásunk hatékonyságát.

Bevonási folyamat, eszközök, fórumok, nehezen bevonható közösségek, ágazatköziség

Az érintettek megszólítása és a közös munka a létrehozás, a regisztráció, a tervezés, a tervezés összegzése, végső formába öntése, a stratégia véglegesítése, illetve a tervezett megvalósítás teljes időtartama alatt folyamatos, aktív, kezdeményező. A munkacsoport tagjai elkötelezettek a széleskörű, demokratikus, a lehető legszélesebb társadalmi támogatottságú munka iránt, ennek megfelelően teszik dolgukat. Természetesen a folyamat kulcsfontosságú pontjain még inkább koncentrált a kommunikációs tevékenység. hiszen a helyzetelemzés, a jövőkép, a cél-hierarchia, illetve a forrás-allokáció fázisában kiemelkedően fontos a közös álláspont kialakítása, az optimális döntések meghozatala.

A bevonás általunk alkalmazott eszközei közé sorolhatóak elsőként a honlapok. Gyula Város Önkormányzata, a Gazdaságfejlesztési Csoport, a Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége honlapjaira is felkerültek a felhívások, a bevonás dokumentumai, a különféle kérdőívek, illetve azok elérhetőségei, valamint a stratégia tervezete, illetve végleges változata is.

Ugyancsak fontos szerep jutott a facebook-os eléréseknek. A stratégia-készítés lebonyolítója, a KBC Nonprofit Kft. mellett a Gyulai Gazdaságfejlesztési Program, a Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége, illetve több ifjúsági kezdeményezés profilján is jelen voltak, vannak, lesznek az információk, hírek, elérések.

A létrehozott google-kérdőívek szintén komoly hozzáadott értéket jelentettek, hiszen a közvetlenül az érintettektől, az elérni szándékozottaktól, a jelenlegi és lehetséges partnerektől érkező vélemények, igények, visszajelzések nagyban segítették a munkát, illetve ezek mellett sor került a későbbi kapcsolattartás email-es adatbázisának létrehozására, kialakítására is. (A kérdőívet kitöltők megadhatták azt az elérési lehetőséget, ahová híreket, kiírásokat, hírleveleket, stb. szeretnének kapni a továbbiakban.) Ezek a kérdőívek általános (minden szféra), gazdasági és ifjúsági irányultsággal készültek el, biztosítva a széleskörű, de a szükséges mértékben szofisztikált adatokhoz jutást, továbbá egyben az ágazatköziséghez szükséges integrált megközelítést is.

A sajtó csatornáit irányítva, konkrét feladatokra fókuszálva használtuk, a munkacsoport egyik tagja felelt a kommunikációért, a megfelelő sajtómegjelenések biztosításáért, a hírgenerálásért, a Közösség tisztviselőinek, vezetőinek sajtóban történő megjelenéséért, a társadalmi kép pozitív formálásáért, az egyes szereplők megnyilvánulásainak tervszerű összehangolásáért.

Nagyon fontos szerepet kapott a csatlakozott, illetve a későbbiekben potenciálisan csatlakozni szándékozó szervezetek személyes megkeresése, tagságuk közvetlen tájékoztatása is. Több szervezet közgyűlésén vett részt a Közösség valamelyik tagja, tájékoztatta a jelenlévőket, illetve rögtön fogadta is véleményeiket, javaslataikat. Csak ezen keresztül százas nagyságrendű szervezet bevonása volt realizálható az önkormányzati, a civil és a vállalkozói, gazdasági szférát is elérve.

Természetesen az ágazatköziség elveinek maximális betartásával dolgoztunk, mintegy 873 gazdasági szereplőhöz, közvetlenül 130 civil szervezethez, illetve kb. további 30 civil szervezethez közvetetten (a közvetlenül bevont szervezetek tagjaiként), továbbá az Önkormányzat minden intézményét is sikerült elérnünk, megszólítanunk, bevonnunk. A Polgármesteri Hivatal bevonására is kiemelt figyelmet fordítottunk, a munkacsoportunk vezetője mind a hivatal vezetésével, mind az egyes osztályokkal kapcsolatot tartott, egyeztetett, innen is érkeztek projekt-ötletek, projekt-tervek, projekt-adatlapok. A legfőbb döntéshozó szerv (a konzorcium, mint a Közösség plenáris szerve) mellett létrehoztunk egy tervezést koordináló csoportot, melynek összetétele az ágazatköziség elveit szintén teljességgel érvényesíti, s amely a kezdetektől folyamatosan ülésezett, egyeztetett. A koordináló csoport 3 tagjának vezetésével három (önkormányzati szféra, gazdasági/vállalkozói szféra és civil szféra) munkacsoport is létrejött, működött, amely specifikusan végezte a bevonási, adatgyűjtési, vélemény-gyűjtési, egyeztetési és rész-terület integrálási feladatokat, majd megteremtette a szférák közötti koherens tervezés feltételeit is.

A lehetséges megoldások közül alkalmaztuk a fórumok szervezésének lehetőségét, a Közösségi fórumok, találkozók mellett, civil, önkormányzati, gazdasági/vállalkozói fórumot is szerveztünk, tartottunk, illetve ezen alkalmakkor sikerült új partnereket is bevonni nemcsak a mostani tervezési, de a későbbi megvalósítási fázishoz is.

Kiemelt fókuszcsoporthoz képest kezeltük a gazdasági szereplők, civil szervezetek, önkormányzati intézmények, cégek felosztáson túllépve a betegek, mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élők, munkanélküliek csoportjait, szervezeteit, szinte mindegyiküket részletes interjúval is bevontuk, igényeiket megismertük. Természetesen a kkv-szektor is fontos fókuszcsoporthoz volt, nagyon nagy hatékonyság-javulást, illetve a fejlesztések gazdasági szemléletű ésszerűbbé válását várjuk bevonásuk eredményeként. Szintén kiemelt csoporthoz képest fókuszáltunk a kulturális és közművelődési tevékenységet végző szervezetekre, egyben kapcsolódásként kezelve a kulturális közfoglalkoztatottaknak feladatokat adó civil szervezetek partnerségi hálójukba történő beintegrálásával. Végül, de cseppet sem utolsó sorban kiemelt fókuszcsoporthoz képest tekintettünk a fiatalok korosztályára is, hiszen a jövő fejlesztéseinek leginkább érintettjei közülük kerülnek ki, itthon tartásuk, felsőfokú tanulmányaik utáni hazajövetelük Városunk jövőjének egyik kulcskérdése. A bevont fiatalok innovatív ötleteket, kreatív megoldásokat, újszerű szemléletet, korosztályukra jellemző lendületet hoznak a Közösség működésébe, így nemcsak a jelen új csatlakozói, de a jövő helyi közéleti, közösségi szereplői, sikeres vállalkozói is már most integrálhatóak a helyi kulturális életbe, közösségi együttműködésekbe. Ez a stratégia egyik újabb innovatív eleme, társadalmi innovációként.

Az elkészült projektgyűjtő adatlapot széles körben hozzáférhetővé tettük, illetve elektronikus és papíralapú formátumban is eljuttattuk a gyulai szervezetekhez, cégekhez, az itt élőkhez. Nagyon sok, és nagyon szerteágazó visszajelzést kaptunk, akár több milliárd forint értékű hasznos, innovatív, tényleges szükségleteken alapuló projektterv, projekt-leírás jutott vissza hozzánk, így hatékonynak és eredményesnek minősíthető projektgenerálási, illetve projekt-gyűjtő munkánk.

A kérdőívek korszerű megoldásként google-kérdőívként webes kitöltéssel és hagyományos elektronikus vagy papíralapon történő kiküldéssel is segítették, szolgálták a stratégia megalkotását. Az általános ágazatközi és a szektor-specifikus információ-gyűjtés egyaránt megvalósult különféle kérdőíveink segítségével.

A nehezen bevonható közösségek bevonása sok munkával volt csak megvalósítható. Ezen közösségek esetében a személyes találkozás, a tervszerűen felépített, irányított beszélgetések jelentették a legsikeresebb bevonási módszert, melyek természetesen kiegészültek hagyományos kérdőíves, kérdéssoros információ-gyűjtéssel is. Szinte az összes olyan közösség bevonására sor került, amelyek nehezen bevonhatónak minősülnek. A siketek és nagyothallók, a vakok és gyengén-látók, a sclerosis multiplexes betegek, a mozgáskorlátozottak, a különféle betegek közösségei, az idősek, az amatőr művészek mind a felkeresett csoportok között voltak. Mélyinterjúink során megnyíltak, őszinte véleményük, javaslataik sora nagymértékben segítette az a stratégia megalkotását, illetve az esélyegyenlőség elveinek tervezését, majdani megvalósítását. Ezzel a módszerrel ezek a kevésbé mobil, sokszor nyilvánosságot kerülő csoportok, közösségek is sikeresen voltak bevonhatóak, aktivizálhatóak, mozgósíthatóak.

Az ágazat-köziség a stratégia komplexitása, hatásmechanizmusának összetettsége miatt természetes elvárás és célkitűzés volt a tervezés teljes folyamata alatt. Ez egyrészt az adatgyűjtés komplexitása, másrészt a döntéshozatal közösségi jellege, harmadrészt a teljes helyi társadalmat megszólító kommunikáció terén is jelen volt, van, és pozitív elbírálás esetén lesz is. A munkacsoport tagjainak személye, tapasztalata, illetve egyes helyi véleményformáló személyiségek közreműködése egyaránt hozzájárult a stratégia ágazat-köziségéhez. Az említett kulcs-személyiségek között volt önkormányzati munkát végző civil, önkormányzati feladatokat is ellátó vállalkozó, vállalkozóként dolgozó civil is. A partnerségi együttműködés elveiben is az ágazatok közötti szoros összefogás jelent meg.

Tervezés résztvevői, feladatok, szerepek, összetétel

A tervezésben legfelső szintként a konzorciumi ülés, a konzorciumi tag szervezetek képviselői vettek részt, a hierarchiában alattuk a tervezést koordináló csoport helyezkedett, helyezkedik el. Az ezek alatti tervezési szint a munkacsoportok, fórumok, fogadóórák szakembereinek köre volt, míg a tervezés alapjait, bázisát a széleskörű bevonással elért szervezetek, a helyi társadalom egésze biztosította.

A tervezést koordináló csoport három tagja a tervezési feladatot elnyerő KBC Nonprofit Kft, szakembereiből, további 4 tagja pedig helyi szakemberekből állt. A tervezési munkát végzők között szintén biztosított volt az ágazatköziség, hiszen egyikük 22 éves önkormányzati intézményi munka mellett 25 év civil szervezeti tapasztalattal és 5 éves céges ügyvezetői feladatellátással szerzett tudást, tapasztalatot, másikuk vállalkozóként, civilként és állami szervezetek középvezetőjeként, közbeszerzőként és rehabilitációs szakemberként is bizonyított. Természetesen a többiek is széleskörű szaktudással rendelkeznek, van köztük pályázatok kiírásában és ellenőrzésében járatos, adminisztrációs munkájában kiemelkedő, stb. tag is. A tagok reprezentálják a szükséges önkormányzati, civil és gazdasági szféra ismereteket, kapcsolatrendszer, együttműködési munkatapasztalatot, amely szükséges a tervezéshez, a stratégia-alkotáshoz, illetve a folyamat társadalmasításához.

A tervezést koordináló csoport tagjai:

Dr. Görgényi Ernő polgármester

Alt Norbert elnök (Napkör Társadalmi Innovációs Egyesület), alpolgármester

Dr. Glózik Klára ügyvezető, gazdasági és turisztikai szakember (KBC Nonprofit Kft.)

Beleznai Róbert ügyvezető-helyettes, közbeszerzési és pályázati szakember (KBC Nonprofit Kft.)

Ottlakán Magdolna kommunikációs vezető (KBC Nonprofit Kft.), kommunikációs, sajtókapcsolati és marketing szakember

Matei Katalin (Gyula Város Polgármesteri Hivatala Mérnöki Osztálya), pályázatírási, projekttervezési és projektmenedzser szakember

Alt Ilona munkatárs, pályázati, adminisztrációs és koordinációs szakember

Hankó Ferenc vállalkozó, okleveles közgazda, közbeszerzési, rehabilitációs és monitoring szakember

Kiss József vállalkozó, pályázati, vidékfejlesztési szakember

A csoportos rész-döntéshozatalt készítették elő egyéni vagy kisebb csoportos előkészítő munkák. Alt Ilona, Hankó Ferenc és Kiss József végezte a kapcsolattartási, bevonási feladatokat, illetve a stratégiaírás meghatározott operatív tennivalóit. Ottlakán Magdolna tartott kapcsolatot a sajtóval, intézte a webes, facebookos, közösségi médiás, felületes megjelenéseket. A Város vezetői személyes egyeztetéseken, igényfelméréseken, konzultációkon osztották meg, illetve gyűjtötték az információt, valamint a szükséges döntések meghozatalában is részt vettek. A KBC vezetői, munkatársai szervezték a csoport munkáját, rendezték a fogadóórákat, fórumokat, készítették el a dokumentációs és tervezési anyagokat, végezték az általános és szféra-specifikus bevonást, megkeresést. Matei Katalin tartotta a kapcsolatot a csoport és a konzorciumvezető munkaszervezetei között, illetve készítette el a beadáshoz szükséges anyagokat, rögzítési munkákat. Természetesen folyamatos egyeztetések során, közösen, csoportmunkában történt meg az előkészítés és megfogalmazás, majd társadalmasítás és véglegesítés is.

Az összetétel meghatározásakor kiemelt fontosságuként kezeltük az ágazat-község biztosítását, a korábban jelzettek szerint sokoldalú szakemberek bevonására törekedtünk, akik nemcsak valamelyik szférába tartozóként, hanem az összes szféra igényeinek, sajátosságainak ismeretében tudják egységes, koherens rendszerbe integrálni az elvárásokat, célokat, igényeket, illetve lehetőségeket, forrásokat. A csoport esetében szintén kiindulási elvárás volt a folytonosság, a rugalmas átmenet feltételeinek biztosítása a tervezés és a megvalósítás fázisai között, így a csoport tagjai közül ketten már egyben a megvalósító munkaszervezet tagjainak szemléletével is végezték a munkát, folyamatosan vizsgálva az operatív megvalósíthatóság biztosítottát, hiszen esetükben a megvalósítást lehetővé tevő sikeres döntés munkaszervezeti tagságukat is hozná. Egyikőjük az esélyegyenlőség, felzárkózási feladatok mellett a most kialakított monitoring rendszer végrehajtásáért felelne, míg másikuk az adminisztrációs, kapcsolattartási, dokumentációs munkákat végezné. Az eredmények összegzése, az elkészült részek összeillesztése, a végleges tervezet elkészítése Kiss József feladata volt, aki vidékfejlesztési, pályázatírási, gazdasági, civil, önkormányzati és vállalkozási tapasztalatai segítségével, a csoport tagjaival történő rendszeres egyeztetések során készítette el a társadalmasításhoz készült verziót, majd a kapott visszajelzések alapján az elfogadásra került változatot. Az összetétel kialakításakor szempont volt a tervezést összefogó személy ágazatközi megközelítésű kiválasztása is. A csoport tagjai egyben szférájuk ismert szereplői is, így mindenkor biztosított volt a gyors kétirányú információáramlás. A csoport vezetői (a konzorcium vezetésének tagjai), illetve a KBC Kft, tisztségviselői nagyon fontos kommunikációs és bevonási feladatokat láttak el, tartották a kapcsolatot a sajtóval, részt vettek a szükséges hírgenerálási munkában, reprezentálták a Közösséget, illetve a stratégia-alkotási munkát. Összességében a komplexitás volt a fő vezérelv a tervezést koordináló csoport összeállításakor. Mind vertikálisan, mind horizontálisan törekedtünk a lehető legszélesebb bevonásra, jelenlétre a tervezés során, így ugyanez köszön vissza a csoport összetételében, munkájában, működésében, eredményeiben is.

Várható eredmények, partneri megállapítások, javaslatok, stratégiába történő befoglalás

Megítélésünk szerint a nagyon széles körben sikeresen végrehajtott bevonás, a partnerségi kapcsolatok kiépítése, elmélyítése, az aprólékos megalapozás, adatgyűjtés, igényfelmérés, a konstruktív tervező munka, illetve a jelzett elvárások, igények, projektötletek összehangolt figyelembe vételével elvégzett tervezés, stratégiaalkotás megalapozott egy hatékonyan, sikeresen, a kitűzött társadalmi célokat maradéktalanul teljesítő elvek szerint reálisan megvalósítható stratégiát. A munkafolyamat egyben kialakította a megvalósítást koordinálni, irányítani képes helyi akcióközösség magját, akik a további csatlakozókkal együtt biztonsággal képesek lesznek megvalósítani a terveket, projekteket. A széleskörű partnerség megalapozta a lakosság, a cégek, vállalkozók, a civil szervezetek, önkormányzati és állami szféra együttműködni képes társadalmi közösségét, ezáltal nagyszerű társadalmi, gazdasági környezetet teremtett a célkitűzések eléréséhez.

Az érintettek igényeik, véleményük, terveik megosztásával járultak hozzá a stratégia kialakításához. A helyzetelemzés megállapításai is visszaigazolták a „több szem többet lát” bölcsesség érvényesülését, csakúgy, mint az erősségek és gyengeségek számbavételét. A helyi viszonyok közt működők, gazdálkodók, vállalkozók nagyon pontos ismeretekkel rendelkeznek a hibák és az erények ismeretének terén, de a problémák és eredmények felismerése mellett a kijavítás vagy továbbfejlesztés lehetőségeire vonatkozó javaslatokkal, tervekkel, projektötletekkel is szolgáltak, konstruktívan segítve a stratégia kialakítását. Természetesen konkrét jövőkép, célrendszer, beavatkozások és projektek is szerepelnek a kapott javaslatok, megállapítások között.

A kapott információkat természetesen figyelembe vettük a tervezés során, beépültek a stratégiába, csakúgy, ahogyan az igények, ötletek, projekt-javaslatok is. A stratégia-alkotás alapja a közös gondolkodás, közös tervezés, a közös célok meghatározása, az igények integrálása volt, így természetesen a stratégia leginkább „csak” az érintettek és bevontak igényeinek, javaslatainak összegzése, melyhez a munkacsoport szakemberei hozzátették operatív, gyakorlati tudásukat, tapasztalataikat, illetve végleges formába öntötték ezt a közös anyagot.

A közösség részvételét az alábbi események is alátámasztják:

- A Gyulai Helyi Közösség létrehozását előkészítő megbeszélés, a tervezés kezdete, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. április 22., 14 szervezet képviselői részvételével, tervezési munka megindulása, alapelvek egyeztetése, stb.
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport egyeztető megbeszélése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. április 28., 5 fő részvételével
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport egyeztető megbeszélése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. május 05., 6 fő részvételével
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport egyeztető megbeszélése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. május 12., 5 fő részvételével
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport egyeztető megbeszélése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. május 20., 5 fő részvételével
- A Gyulai Idegenforgalmi Egyesület közgyűlése, Gyula, Vár utca 1., 2016. május 25., 35 fő (ágazatközi vegyes összetétel, vállalkozói, civil és önkormányzati szféra egyaránt képviselve), Gyulai Helyi Közösség kezdeményezéseinek bemutatása, bevonás, véleménykérés, csatlakozási szándékok
- A Gyulai Helyi Közösség alakuló ülése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. május 26., 14 konzorciumi tag szervezet képviselőinek részvételével, a tennivalók meghatározása, tervezési folyamat kiszélesítése
- A Gyulai Kék Lámpa Egyesület közgyűlése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. május 26., 8 fő, Gyulai Helyi Közösség kezdeményezéseinek bemutatása, bevonás, véleménykérés, csatlakozási szándékok
- A Gyulai Helyi Közösség regisztrációt kezdeményező és feladat-összegző ülése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. május 30., 14 konzorciumi tag szervezet képviselőinek részvételével, a tervezési stratégia-alkotási folyamat egyeztetése
- A Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége közgyűlése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. május 30., 17 fő, Gyulai Helyi Közösség kezdeményezéseinek bemutatása, bevonás, véleménykérés, csatlakozási szándékok
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport egyeztető megbeszélése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. június 06., 5 fő részvételével, az érkezett javaslatok, vélemények, igények, projektötletek áttekintése, további feladatok meghatározása,
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport egyeztető megbeszélése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. június 10., 4 fő részvételével
- Műhelymunka, a tervezést koordináló csoport interjúkat készítő tagjainak megbeszélése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 14., 3 fő, módszertani és tapasztalat-áttekintő egyeztető megbeszélés
- A tervezést koordináló csoport folyamatközi megbeszélése, Gyula, Béke sgt. 67., 2016. június 17., 7 fő, az eredmények összegzése, további feladatok egyeztetése
- A tervezést koordináló csoport tagjainak egyeztetése, Gyula, Petőfi tér 3., 2016. június 22., 3 fő, a benyújtáshoz szükséges információk egyeztetése
- Civil szféra fogadóórája, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 23., 11 szervezet, a stratégia egyeztetése, felmerülő kérdések megválaszolása
- Gazdasági, vállalkozói szféra fogadóórája, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 23., 5 szervezet, a stratégia egyeztetése, felmerülő kérdések megválaszolása
- Esélyegyenlőségi szféra fogadóórája, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 23., 6 szervezet, a stratégia egyeztetése, felmerülő kérdések megválaszolása
- Gazdasági, vállalkozói szféra fóruma, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 24., összesen 20 fő, a stratégia egyeztetése, felmerülő kérdések megválaszolása
- Civil szféra fóruma, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 24., összesen 20 fő, a stratégia egyeztetése, felmerülő kérdések megválaszolása
- A tervezést koordináló csoport tagjainak egyeztetése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 27., 4 fő, munkaanyagok véglegesítése, egyeztetés, véleményezésre közzététel
- A tervezést koordináló csoport tagjainak egyeztetése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 28., 4 fő, az első visszajelzések átvezetése, szükséges pontosítások elvégzése, egyeztetés
- A tervezést koordináló csoport tagjainak egyeztetése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 29., 4 fő, az újabb visszajelzések átvezetése, szükséges pontosítások elvégzése, egyeztetés

- A tervezést koordináló csoport tagjainak egyeztetése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 30., 4 fő, az újabb, friss visszajelzések átvezetése, szükséges pontosítások elvégzése, egyeztetés
- A Gyulai Helyi Közösség stratégia-alkotó ülése, Gyula, Esze T. u. 2., 2016. június 30., 14 konzorciumi partner, a Gyulai Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia elfogadása

A közösség részvételét alátámasztó egyéb dokumentumok rövid összefoglalása

- Projekt adatlap – projektötletek gyűjtésére, visszaérkezett projekt adatlap 100+ db
- Civil szféra - Bevonó, figyelemfelhívó e-mail kiküldése – 130 címre
- Gazdasági, vállalkozói szféra - Bevonó, figyelemfelhívó e-mail kiküldése – 873 címre
- Ifjúsági célcsoport - Bevonó, figyelemfelhívó e-mail kiküldése – 31 címre
- Civil szervezeti kérdőív (papír alapú megkeresés, papír alapú válaszadási lehetőséggel)
- Gazdasági, vállalkozói kérdőív (papír alapú megkeresés, papír alapú válaszadási lehetőséggel) – kapott visszajelzés: 17 db
- Ifjúsági kérdőív (papír alapú megkeresés, papír alapú válaszadási lehetőséggel) – kapott visszajelzés: 22 db
- Civil szervezeti google-űrlap kérdőív (elektronikus alapú megkeresés, elektronikus alapú válaszadási lehetőség) – kapott visszajelzés: 87 db
- Gazdasági, vállalkozói szervezeti google-űrlap kérdőív (elektronikus alapú megkeresés, elektronikus alapú válaszadási lehetőség) – kapott visszajelzés: 74 db
- Ifjúsági google-űrlap kérdőív (elektronikus alapú megkeresés, elektronikus alapú válaszadási lehetőség) – kapott visszajelzés: 43 db
- Facebook jelenlét - 2 db saját profilon (1 céges és 1 magánprofil) rögzítve, több profilon megosztva
- Webes jelenlét - 3 db weblapon jelen

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

Földrajzi, társadalmi, gazdasági koherencia/homogenitás, közös jellemzők

Gyula az ország dél-keleti részén, Békés megyében, a magyar-román határ közelében helyezkedik el. Az akcióterület a város egybefüggő belterületét foglalja magába, ezáltal a közigazgatási terület belterületen kívüli része (külterület) lehatárolásra került az akcióterületi résztől. A lehatárolásnak köszönhetően biztosított, hogy sem másik helyi közösséggel, sem bármilyen LEADER közösséggel nincs átfedés, közös terület, azaz a bármilyen kettős finanszírozás kizárt. A város a Gyulai Járás székhelytelepüléseként éli mindennapjait, a megye és az ország többi részéből jól vagy kevésbé jól megközelíthetően. Az akcióterületet érinti, illetve átszeli a Fehér-Körös, valamint az Élővíz-csatorna is. A lakosság 29.277 fő, amely megfelel az uniós keretjogszabálynak is, miszerint a lakosság minimum 10.000 fő és maximum 150.000 fő közé kell, hogy essen. Az akcióterületünk teljesíti a 10.000 fő lélekszámot elérő, meghaladó település kritériumát.

A térséget kettősség jellemzi, ezen belül speciális városunk helyzete. Az egyik oldalról az ország kevésbé fejlett, alacsonyabb gazdasági potenciálú területéről van szó, másrészt nagyszerű földrajzi feltételek biztosítottak, melyhez kapcsolódik Gyula turisztikai pozíciója, kínálata, infrastruktúrája, mely nagyon jó adottságokat teremt. A megye, a térség negatív folyamatai (jelentős elvándorlás, stb.) ellenére a város sokkal kisebb mértékű negatív trendekkel szembesül, így a stratégiánk megvalósítása a lakosság helyben való megtartása mellett egy vonzó beköltözési célpontot is jelenthetne azoknak, akik meghozták döntésüket arról, hogy elhagyják kistelepülésüket, de így nem a dunántúli részekre költöznének, hanem legalább a megyei lakosságszám csökkenését elkerülnénk azzal, hogy ide vonzzuk őket. A közelben elhelyezkedő Békéscsabával és Békéssel erős térségi együttműködés van kialakulóban, ennek hatásai is erősíthetik a stratégia megvalósításának pozitív eredményeit.

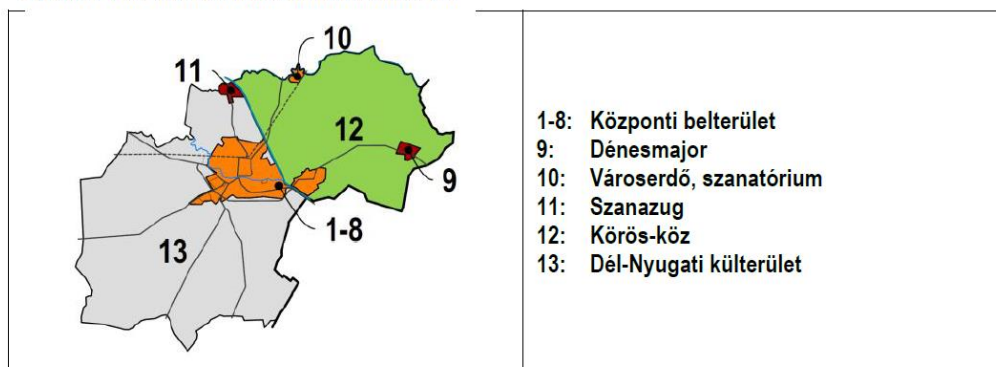
Az akcióterület belterületként a település szélső utcáinak felsorolásával is lehatárolható az alábbiak szerint:

Széchenyi u. – Seregélyes u. – Széchenyi u. – Kertalj u. – Zug u. – Sirály u. – Béke u. – Darvas József u. – Kohán Gy. u. Bánya u. – Malom u. – Kinizsi P. u. – Újsor u. – Bástya u. – Petőfi u. – Kisbök u. – Fehér-Körös u. – Széchenyi u. – Temesvári út – Határ u. – Szarkaláb u. – Bulcsú u. – Temesvári út – Orsovai u. – Késmárki u. – Szabadkai u. – Szent István u. – Szentháromság u. – Bárdos u. – Zrínyi M. tér – Kétegyházi út – Kálvária – Kígyósi út – Csabai út – Rosu u. – Ipari út – Kamilla u. – Bajnok u. – Siórét u. – Csabai út – Berzsényi u. – Zöldág u. – Köröspart u. – Bársony u. – Scherer F. u. – Kis u. – Kőműves u. – Budapest krt. – Leiningen u. – Török I. u. – Nuszbek u. – Petik A. u. – Dobos I. u. – Pósteleki u. – Hódi u. – Törökzugi sor – Halácsy u. – Csíkoséri sor – Aranyág d. – dobozi út – Vadvirág u. – Kertész u. – Kosztolányi u. – Babits M. u. – Kaffka u. – Sarkadi út – Garay u. – Oláh Gy. u. – Gyöngyösi u. – Kisfaludy u. – Kazinczy u. Hunyadi u. – Uhrin J. u. – Kétmalom u. – Szép u. – Szélső u. – Tölgyfa u. – Szőlőskert u. – Duzzasztó u. – Csendes utca – Temesvári út – Széchenyi u

A település központi magja, a Belváros köré gyűrűs elrendezésben kapcsolódik a többi belterületi városrész: a Nyugati, a Keleti, az Északi, és a Déli városrész, Újvári, Paradicsom, Gyulavári és a Kálvária környéke. Ezen városrészek megközelíthetők mind sugárirányú, mind gyűrűs utakon, így az akcióterület integrált, egységes területként működik. A településrészek közötti mozgás a lakás és munkahely viszonylatokban is folyamatos, de a mindennapos életvitel is hasonló kapcsolatokat generál.

A LEADER HFS és a GYHK HKFS akcióterületek lehatárolása – Gyula Város ITS alapján:

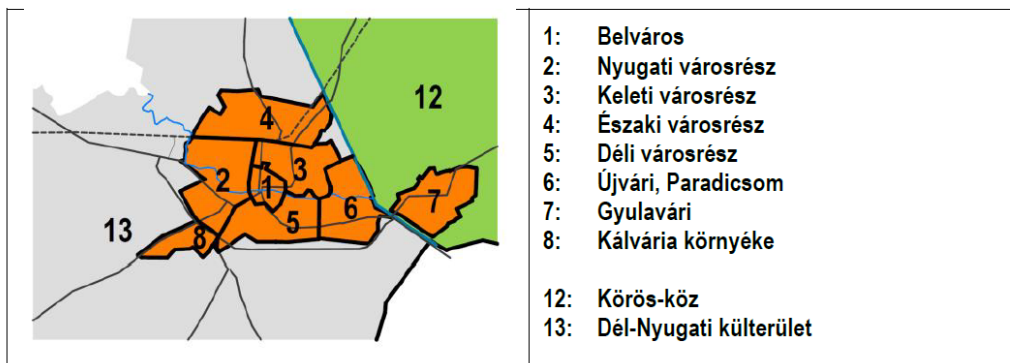
29. ábra Városrészek ábrázolása külterületen



Forrás: saját

Külterületi városrészek, a közigazgatási terület belterületen kívüli részei – LEADER HFS akcióterület

30. ábra Belterületi városrészek ábrázolása



Forrás: saját

Belterületi városrészek, a közigazgatási terület egybefüggő mag belterületi része – HKFS akcióterület

Az akcióterület egészére elmondható, hogy mind társadalmi, mind gazdasági szempontból egymást kiegészítő funkciói miatt szinte szimbiózisban működő egységet alkotó településrészekről van szó. A társadalom városrészek közötti eltérő jellemzői ellenére is egységes képet mutat, jelentősen eltérve a külterületi részek lakók viszonyaitól, problémáitól, igényeitől. Gazdaságilag is egységes, egymást kiegészítő akcióterületről beszélhetünk, mely belső, közösségi, kulturális, gazdasági, ágazatközi kapcsolatainak fejlesztésével, stratégiánk megvalósításával még magasabb szintet érhet el. A közös jellemzők között említhető az alapinfrastruktúra fejlettsége, mely a közösségi terek viszonylagos hiányával párosul.

Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek

A Gyulai Helyi Közösség területe beleesik a Gyulai Járás területébe, valamint a Gyula és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás területébe, illetve a Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás területébe is, amelyekből következik, hogy a terület koherenciája erős, hiszen több komoly tevékenységet végző együttműködés egyik magja a város belterületi része.

A térségben a lakónépesség egy közös nyelvet beszél (magyar), de ez kiegészül a helyi németiség és románság nagyszámú jelenlétével, kultúrájának hatásával is.

Az előző, 2007-2013-as LEADER megvalósulási időszak alatt és a mostani, új programozási ciklus alatt is kizárt ez a terület a LEADER-fejlesztésekből, így a lehatárolás biztosított, igazolt.

További együttműködések a helyi szereplők között is rendszeresen alakultak ki térségünkben változó létszámmal, változó időtartamra vonatkozóan. A kialakult együttműködések a legtöbb esetben egy közösen megvalósítandó cél mentén alakultak ki egy-egy projekt időszakára, de már több, inkább rendszerszintűnek tekinthető együttműködés is kialakult, így például a Civil Kerekasztal, a szociális terület szervezetei közötti informális egyeztetések rendszere, az egyik korábbi ÁROP pályázat kapcsán megkezdett hálózatosodás, illetve a Járási Felzárkózási Kerekasztal szintén ÁROP-kapcsolódású létrejötté is említhető.

A helyi szintű együttműködések felül jellemző térségünkre a további magyarországi (Debrecen, Balatonfüred, stb.) és nemzetközi (román, német, lengyel, osztrák, szerb, stb.) térségek szereplőivel történő együttműködés is, ezek keretében több EU-s tanácskozás, konferencia is elősegítette a tudásátadást.

A települési tapasztalatok alapján a térségek közötti együttműködésekre és a nemzetközi együttműködésre is van sikeres példa akcióterületünkön.

Az együttműködések révén a legkülönbözőbb projektek valósultak meg térségünkben. Jellemzőek voltak a humánerőforrás, szolgáltatói projektek, gazdaságfejlesztési, környezetvédelmi, turisztikai, mezőgazdasági projektek.

A Gyulai Helyi Közösség, annak konzorciumi tagjai működésük folyamán a hatékonyság és eredményesség érdekében szorosan együttműködtek, együttműködnek a különféle Irányító Hatóságokkal, a Minisztériumokkal, azok szerveivel, intézményeivel, de említhető az MVH-val, valamint az utóbbi időben az MNVH-val meglévő kapcsolat is.

Más Helyi Közösségekkel, helyi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, gazdasági szereplőkkel működött most, a tervezés fázisában leginkább informálisan együtt, alakított ki elvi, lehetséges hálózatokat. Önkormányzati szinten jellemző volt a mikro-térségi együttműködés, a térségi, a megyei, sőt az országos és régiós kapcsolatok működése is. A civil szervezetekkel való hálózatépítésre, folyamatos együttműködésre évek óta sok energiát fordít az Önkormányzat, ahogyan a gazdasági szereplőkkel való együttműködésre. Megfigyelhető volt a gazdasági szereplők hálózatosodása, mely leginkább főként a helyi termelők, és kézművesek esetében hozott konkrét eredményeket. Rendkívül fontos, mondhatni rendkívüli jelentőségű helyi együttműködésként kell említeni a Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft. működését, hiszen az Önkormányzat 50 százalékos befolyása mellett a gazdasági és civil szféra is 50 százalékos tulajdonnal, illetve szavazati joggal rendelkezik, így a felek a mostani Közösség esetében már egy megismert, működő modell pozitív tapasztalatainak felhasználásával tudnak dolgozni, így tudják megkezdni közös működésüket.

A fenti felsorolásokban érintett együttműködések eredményeként különféle környezetvédelmi, gazdasági, turisztikai, mezőgazdasági, humánerőforrás-fejlesztési, szervezetfejlesztési, stb. projektek valósultak meg sikeresen.

Az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása a stratégia céljainak megvalósításához

Az akcióterületen alábbi főbb erőforrásokra lehet alapozni leginkább a fejlesztéseket:

- átlagot jelentősen meghaladó végzettségű, tapasztalatú, tudású, elkötelezettségű humán erőforrás
- az országhatár közelsége, ennek kapcsán a fejlettebb szervezetek számára is előrelépést kínáló piacok megléte
- komoly együttműködési tapasztalat
- átlagosnál több vállalkozás
- nagyon komoly állami és önkormányzati intézményrendszer
- infrastruktúra (közmvéek, utak, egészségügy, oktatás, stb.) biztosítottsága
- sok zöldfelület
- sok fejleszthető közterület, szabadtér
- közösségi vagy kulturális célra is költséghatékonyan „funkció-bővíthető” intézményi terek megléte
- folyó és álló vizek jelenléte, rendezett körülményekkel
- jó szomszédi viszonyok, erősíthető, bővíthető közösségi kezdeményezések megléte
- nagy lakossági aktivitás, jó együttműködési/bevonási hajlandóság, pozitív lakossági attitűd
- turisztikai adottságok,
- mikro-, kis- és középvállalkozások potens, átlag feletti számú jelenléte
- humánerőforrás,
- úthálózat, kerékpárutak megléte
- rendelkezésre álló tapasztalatok
- jó szakemberek, elkötelezettek a helyi fejlesztések iránt

A fejlesztéseket befolyásoló erőforrások kritikus tömegével kapcsolatosan az alábbi megállapítások foglалhatók össze:

- A meglévő erőforrások nem elége kihasználtaak, nem megfelelően koordináltak, az erőforrások kihasználtsága nem optimális, de rendszerbe szervezéssel, kulcsfejlesztések végrehajtásával jelentősen javíthatóak ezek a mutatók.
- Az együttműködési hajlandóság további növelésével, a közös célok mentén történő közös, koordináltan ágazatközi tevékenységek összehangolásával, az együttműködők erőforrásainak feltérképezésével, az erőforrások koordinálásával, a szükséges fejlesztések közösségi végrehajtásával növelhetjük a hatékonyságot.

- Az erőforrások koordinációja már jelen van, de további fejlesztése szükséges. A stratégia megvalósításával az együttműködők a meglévő erőforrásaikat úgy aktivizálják majd, hogy figyelembe veszik a partnerek erőforrásait és azok aktivizálását, közösen kidolgozott rendszerben aktivizálják majd az akcióterületen fellelhető erőforrásaikat, ezáltal elkerülhetőek lesznek majd a túlzott erőforrás ráfordítások, illetve mobilizálhatóak, aktivizálhatóak lesznek a korábban kihasználatlan erőforrások.

Az akciócsoport terület megfelelően nagy egy helyi közösségi szintű stratégia kialakításához, megvalósításához, de egyben elég kicsi is ahhoz, hogy az akcióterület szereplői között hatékony együttműködések alakuljanak ki.

Az akcióterület elége tagolt ahhoz, hogy akár akcióterület-részeket vegyünk figyelembe, de koherens is a meglévő belterületi település-szerkezet, hogy mobilitási nehézségek, feloldhatatlan eltérések, összeegyeztethetetlen igény vagy szükséglet ellentétek, ellenérdekeltségek létrejötte elkerülhető legyen.

Térségünkben elég nagy a mikro- és kisvállalkozások száma, de ugyanakkor az aktivitásuk, jegyzett tőkéjük, illetve innovációs hajlandóságuk és képességük rendkívül alacsony.

Összességében megállapítható, hogy az erőforrások kritikus tömegének rendelkezésre állása a stratégia céljainak megvalósításához biztosított, rendkívül nagy hatékonysággal, eredményességgel hajtható végre a helyi közösségi fejlesztési stratégiánk pozitív elbírálás esetén.

A személyes interakciókat lehetővé tevő helyi karakter

A Gyulai Helyi Közösség sikeressége, illetve a stratégia megvalósítása szempontjából kulcsfontosságú kérdés, hogy az akcióterületen élő lakosság, illetve az itt működő állami/önkormányzati, civil vagy vállalkozási szervezetek milyen attitűddel, milyen karakterekkel bír, illetve hogyan viszonyul majd a tervezett működéshez, fejlesztésekhez, valamint az, hogy miként tudjuk mindezeket tudatos interakciókkal, kommunikációval számunkra pozitív módon befolyásolni. A gyulaiak általában nyitottak az információra, képesek befogadni az újdonságokat, de legalább ennyire ragaszkodnak a jól működő, hagyományos megoldásokhoz, védik, óvják értékeiket, és hajlandók tenni is a közös célokért.

A fenti karakter-típus, jellemző attitűd pozitív alaphelyzetet teremt a Közösség tevékenységébe történő bevonáshoz, a partnerség kialakításához, a közösségek továbbfejlesztéséhez, a kultúra értékeinek megőrzéséhez, új rendezvények, események létrehozásához.

Az alaphelyzet jó, de hatékony, célirányos kommunikációt, tudatos interakciókat igényel, hogy mindez sikeressé is tegye munkánkat, Közösségünket.

Tervezett interakcióink, kommunikációink természetesen a gyulai, akcióterületi viszonyokhoz, illetve a személyes igényekhez igazodnak majd. Alapvetően a személyes találkozások előtérbe helyezése határozza meg a tervezett interakciókat, melyekhez már sokkal hatékonyabban kapcsolhatóak a telefonos, e-mailes, videós, stb. elérések, interakciók.

Kiemelt figyelmet szentelünk a kapcsolatteremtésnek, széleskörű elérésekkel, a klasszikus fórumok, fogadóórák mellett a kulturális, turisztikai, gasztronómiai, stb. rendezvényeken való részvétellel, stb. is törekszünk a lehető legtöbb gyulaival való találkozásra. Mindez semmit sem érne, ha nem ápolnánk folyamatosan a kialakult együttműködések, ha nem törekednénk a tervszerű kapcsolattartásra. Ez utóbbi a munkaszervezet tagjainak nagyon fontos feladata lesz.

Nagyon fontos elvünk, hogy az interakció valójában akkor alkalmas működésünk jobbítására, ha valóban kölcsönhatással is jár, azaz figyelembe is vesszük a kapott véleményeket, illetve szükség esetén szakmai vitákkal is törekszünk az optimális, a közmegegyezésnek leginkább megfelelő megoldások megtalálására, kiválasztására. Természetesen ennek megfelelően törekszünk az egyenrangú interakcióra (azaz egyenrangúként kezelve) a szervezettől a külső környezet, a partnerek, a lakosság irányába, másrészt viszont szervezett, szabályozott formában a Közösség és a munkaszervezet vezetői is rendelkezésre állnak az érdeklődők kérdései esetén. Interakcióink között – szintén tervszerűen alkalmazva ezeket – jelen lesznek a személyközi és az ember-gép közötti interakciók is.

Eddigi együttműködéseink megteremtették, kifejlesztették attribúciós képességeinket, tudjuk, hogy rendkívül fontos annak megértése, hogy a másik fél miért viselkedik, vélekedik az adott módon, hisz ennek megértése segíthet számunkra a megoldások megtalálásában.

Tudatosság jellemzi majd a Közösséggel kapcsolatos imázsunk kiépítését, formálását is, fontos, hogy pozitív képet tudjunk kialakítani a szervezetekről, megteremtve ezzel is a célcsoportok, partnerek bizalmát.

Az interakcióink alkalmazzák a szóbeli és az írásbeli, a közvetlen és a közvetett kommunikációt, s persze a tömegkommunikáció lehetőségeit is igénybe fogjuk venni.

A sikeres elbírálás esetén felálló munkaszervezet tervezett dolgozói alkalmasak és képesek arra, hogy a bizalom, a szervezeti és a kifelé sugárzott hangulat, a kommunikációs és interakciós környezet, légkör terén egyaránt magas szinten teljesítsenek.

Mindenkor törekszünk a sorozatos áttétel negatív hatásainak kizárására, így a lehető legtöbb szituációban a közvetlen tájékoztatást, a személyes interakciókat alkalmazzuk.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése (Gyula Város ITS és annak megalapozó vizsgálata alapján)

3.1 Helyzetfeltárás

A térszerkezet specifikumai

Településrészek jellemzői, eltérései

A lakónépesség térbeli megoszlását tekintve kiderül, hogy a legnépesebb városrész a Nyugati, itt él a lakosság egyötöde. Ezt követően a Déli, valamint a Belváros a legnagyobb népességszámmal rendelkező terület.

A korösszetételt vizsgálva kiderül, hogy a város egészéhez viszonyítva kedvezőbb, fiatalabb korszerkezettel rendelkezik néhány külterület, a leginkább elöregedő városrész a centrumterület, valamint a Kálvária környéki külterület, ahol a városi átlagértéknél jóval nagyobb a 60 éven felüliek aránya.

A lakosság képzettségi szintjét elemezve jól láthatóak az egyes városrészek közötti jelentős különbségek. A legképzettebbek a Belvárosban, a Keleti, valamint a Déli városrészben élnek, míg az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők külterületen. Nem találunk a városrészek között olyan területet, amely összességében a városi átlagértékekhez közelít, tehát rendkívül egyenlőtlen a térszerkezet a lakosság kvalifikációs szintjében.

A foglalkoztatottak aránya tekintetében szintén jelentős különbségek érzékelhetők az egyes városrészek között. A mutatószámot vizsgálva megállapítható, hogy a belvárosban, valamint a keleti- és déli városrészben élnek a legkisebb arányban az alacsony presztízsű foglalkoztatottak.

Az inaktívak és munkanélküliek területi elhelyezkedését vizsgálva megállapítható, hogy a belterületi részek közül a Dél-nyugati városrészben a legnagyobb a munkanélküliek (ezen belül a tartós munkanélküliek), valamint a gazdaságilag nem aktívak aránya. Gyula Belvárosában az egyik legnagyobb arányban élnek a gazdaságilag inaktívak.

A lakásállomány – igazodva a népesség területi eloszlásához – a nyugati városrészben a legnagyobb. A városközpontban található lakások közel 12%-ot tesznek ki a város egészének lakásállományából.

A lakásállomány komfortfokozata kedvező képet mutat a lakott területeken, így szinte minden belterületi településrészen magas komfortfokozatú ingatlanállományról beszélhetünk. A legkedvezőbb helyzet a belvárosban, a nyugat, valamint a déli városrészben tapasztalható, itt a 10%-ot sem éri el az alacsony komfortfokozatú lakások aránya.

Megközelíthetőség, külső elérhetőség

Közüti kapcsolatok tekintetében délnyugati irányban az M43 autópályára Makó felé, összekötő utakon 90 km, Szeged felé az 110 km, északnyugati irányban Kecskemét felé az M5 autópályára 145 km távolságban lehet felhajtani. A főváros közúton 235 km autózással érhető el. A 44. sz. főúton a Romániába vezető nemzetközi közúti határátkelő a városközponttól 5 km távolságban található.

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden környező település elérhető, így a város e szempontból is regionális alközpontnak tekinthető. Az innen induló utasok Békéscsaba, Szeged, Debrecen, Kecskemét és Miskolc

irányába rendelkeznek közvetlen járatokkal. A vasútállomás elérhető autóbusszal. A város közigazgatási területén belül 48 helyközi megálló található.

Gyulán a 135-ös számú, Szeged – Kőtegyán „országos törzshálózati vasúti pálya” besorolású vasútvonal érinti. A vonal Kőtegyánnál csatlakozik a román vasúthálózathoz. A 135-ös számú vasútvonal végig egyvágányú, dízel vontatással kiszolgált. A személyforgalom közelítőleg ütemes menetrend alapján veheti igénybe a vasúti szolgáltatást.

Repülőtéri kapcsolat szempontjából az Airport Debrecen 115 km, a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér – útvonalválasztástól függően – 210-230 km távolságban érhető el. A felfejlesztett, de valójában nem működő Békéscsabai Repülőtér mindössze 10 km-re van Gyulától.

Belső elérhetőség

Gyula közúthálózat részben hálós, részben szabálytalan jellegű. Ebben a struktúrában a városközpont érdemben nem szenved el a történelmi városközpontok általában jellemző centrálisan túlterhelt jellegét. A lakóutcák alapvetően nyugodt, forgalmi szempontból érdemi zavarással nem terhelt alaphálózatot jelentenek. A városon belüli főútvonalak állapota megfelelő, ezek nagy forgalmat bonyolítanak le.

Gyulán 3 db jelzőlámpával szabályozott közúti csomópont, és 4 db szintbeni közúti-vasúti átjáró található. A városnak 7 db körforgalmi csomópontjából 2 db külterületen, az országos közúthálózat részét képezi, az 5 db belterületiből pedig kettő szintén állami kezelésben van. A belvárosban forgalomcsillapított zóna a nemrégén díszburkolatot kapott Városház utca és a Harruckern tér egy része, ahol a gépjárművek, kerékpárosok és gyalogosok közös térhasználatát is megvalósul.

A rendelkezésre álló 2016-as adatok szerint Gyula belterületén a helyi közúthálózat hossza 250 km közeli, ebből – kizárólag kiszolgáló és lakóútként – kiépítetlen 50-60 km, ami kétharmados kiépítettséget jelent. Elsőrendű főutak a hálózat 2,6%-át, a gyűjtőutak pedig 5,5%-át teszik ki, mind kiépítettek. Az utak kiépítettségének hiánya különösen igaz a külterületekre, ahol a 386.794 m úthálózat kiépítettsége az 1%-ot sem éri el. Gyula város belterületi útjainak minőségi fejlesztésére az elmúlt években, több ütemben is sor került.

Összegezve: A település térszerkezete miatt szükséges több, az egyes részekből könnyebben megközelíthető közösségi tér, közösségi szabadtér kialakítása, szükséges a meglévők fejlesztése, melyekkel a leértékelődő területek közösségi élete, kulturális kínálata jelentősen javítható lenne, ezáltal erősíthető az itt élők kötődése, másrészt jobb, erősebb közösségek jöhetnek létre.

Környezeti adottságok

A térség 90 méter körüli tengerszint feletti magasságával az ország egyik legmélyebben fekvő térsége. Enyhén a Tisza-völgy irányába lejtő, a Maros hordalékkúpjához kapcsolódó tökéletes síkság. Tájrendszertanilag a kistérség a Békési sík nagytáji egységen belül a „marosi hordalékkúp keleti lejtője” kistájon belül helyezkedik el. A régi Maros és Körösök vidéke közötti átmeneti jellegű ez a terület, ahol a folyóvízi erózió felszín lepusztító hatása jutott érvényre, így jöttek létre a hordaléklejtő gerincvonulatai és a köztük kialakult hátságok. A térség egy része a régi Maros hordalékkúp hátságon terül el, ahol jellegzetes összetételű 2-3 méter vastag löszképződmény fedi a felszínt. A másik rész a Körös-menti síkhoz tartozik, ahol humuszban gazdag fekete színű agyag alkotja a talajt. Békés megyét kétféle talaj jellemzi, s mindkettő megtalálható a Gyula és környéke területén is. A megye nagyobb részén, a Körös-Maros közének viszonylag magasabb fekvésű löszhátán a különböző csernozjom talajok találhatók, míg a Berettyó-Körösök mélyebb fekvésű területét vízhatású térségi és szikes talajok uralják. Békés az ország legnagyobb mértékben felszántott és legkevésbé erdőszült megyéje.

A szántóterületek átlagos AK értéke 23,6, ami alatta marad a 29,7-es megyei átlagnak, ám országos összehasonlításban jó adottságúnak mondható a terület. A térség földterületeinek döntő többsége a jó talajadottságok okán szántó, ám különösen Gyula környékén a megyei átlagnál jóval magasabb az erdő aránya. Gyula és környéke meghatározó felszíni vize a Fehér-Körös, amely a szabályozási munkák

elvégezése óta Gyula alatt, Szanazugnál, egyesül a másik jelentős folyóval, a Fekete-Körösrel. Eredetük, vízgyűjtő területük Romániában, a Bihar hegységben található. A Körösök völgye árvízi veszélyeztetettség szempontjából az ország egyik legkedvezőtlenebb földrajzi és vízrajzi fekvésű helye. Békés megye négy vízi nagyműtárgyának egyike, a gyulai tömlős-gát duzzasztó a térség területén volt található. A Fehér-Körös hordalék szállítása jelentéktelen, csak igen finom iszapot szállít – innen ered elnevezése is. A térségben Gyula kivételével az összes település öntözővízzel történő ellátása problémát jelent, mivel ezek a területek túlságosan messze vannak a Körösökhöz. A térség Gyulán keresztülfolyó másik felszíni vize a Fehér-Körös eredeti medre, amely ma az Élővíz-csatorna nevet viseli. A térségben található „tavak” mesterséges eredetűek, egykori anyagnyerő gödrök, homokbányák. Jelentősek a termálvíz készletek, amelyek létrejöttében nagy szerepet játszott a magyarországi átlaghoz (33-35 m/OC) képest alacsony (18m/OC) geotermikus gradiens. A termálvízkészletet a térségben csak a Gyulai Várfürdő hasznosítja. A gyulai termálvizet kedvező kémiai összetétele okán gyógyvízzé is nyilvánították. Valaha igen gazdag volt a térség állatvilága, hiszen a folyók erdői, vizes, mocsaras árterei kiváló környezetet biztosítottak. A folyószabályozások után, majd fokozott agrártevékenység hatására azonban a vizes élőhelyek fajai kihaltak, vagy kiveszőfélben vannak, s ma már csak a madárvilág mondható igazán gazdagnak, ezen kívül a Körösök rendelkeznek még gazdag halállománnyal. Az erdőirtások, folyószabályozási munkák azonban alaposan átformálták a tájat, s hatásukra a térség jellemzően mezőgazdasági területté alakult. Létrejöttek emellett a térségre ma jellemző szikes puszták és szabályozott folyók hullámterei. Ma már csak kisebb szigetekben vagy egyedekként találhatók meg az egykor a tájra jellemző növénytakaságok, a bokorfűzes, a fűz-nyár ligeterdők, a kőrises égerláp, a tölgy-kőrös-szil ligeterdők, a sziki tölgyesek, a tatárjuharos lösztölgyesek nyomai.

A térség az Alföldi flóraidék Tiszántúli flórajárásába tartozik növényföldrajzilag. A terület természetes növénytakaságaira a puha- és keményfás ártéri ligeterdők, valamint a szikes pusztákon megtalálható növények dominanciája a jellemző. Kitermelhető ásványkincse a legrégebbi idők óta a homok és a sóder, mindkettő ipari nagyságrendekben áll rendelkezésre gyakorlatilag a térségben.

Településrészek épített környezete

Belváros

Két tengelyre szerveződik, melyek a Béke sugárút és az Élővíz-csatorna. Itt található a legtöbb intézmény, így a Városháza, a Bíróság, Ügyészség, A Pándy Kálmán Megyei Kórház. Hétköznapiakon különösen munkaidőben zsúfolt közlekedés, parkolóhely hiánya jellemzi a fontosabb utcákat. A lakóterületek, intézményi területek sűrű beépítésűek, jellemző a zárt sorú beépítés is.

Nyugati városrész

Ezen belül van a Németváros, Kisrománváros, Kosároldal, Újgyula. Történeti lakóterületei oldalhatáron álló beépítésűek, de a Németváros központi részein zárt sorú beépítést találunk. Ebben a városrészben található meg a Honvéd és a két Törökzugi lakótelep is. A Csabai út déli oldalán gazdasági területek vannak, benne a volt Húskombinát épületeivel.

Keleti városrész

Magyarváros, Románváros hagyományos lakóterületeit foglalja magába. A vasút északról határolja. Itt találhatjuk a Budrió lakótelepet. A Belvárossal határos részen található a Várfürdő, a Vár és az Almásy-kastély.

Északi városrész

Ajtósfalva, Szentpálfalva, és Máriafalva falusias és kertvárosias lakóterületből álló városrészeket foglalja magába. Itt található a Henyei út melletti Ipari Park. A vasútvonal ebben a városrészben fut, ami egyúttal el is választja a város más részeitől.

Déli városrész

A Kétegyházi úttól a körgátig terjedő terület. Lakóterületei alapvetően hagyományosak, de a Vértanúk útja mellett itt van a Honvéd utcai lakótelep. Az Élővíz-csatorna az északi határa, és a Csigakert, mint a volt kastélypark egykori része a városrészben található. A Csigakert környezetében szállodák, apartmanok szép számmal találhatók. A Kétegyházi út mellett van a Városi Sporttelep.

Újvári, Paradicsom

Újvári területén hagyományos lakóterületek, üdülőterület és csoportos beépítési lakóterület is megtalálható. A paradicsomi részen lakótelep, sorházas beépítés és csak részben felhasznált kertvárosias lakóterület található.

Gyulavári

A városrész egykor önálló település volt. A Fehér-Körös északi oldalán helyezkedik el. Falusias és kertvárosias lakóterületei, központjában az alapfokú intézményhálózat szinte valamennyi eleme megtalálható.

Folyamatok

A város kulturális örökségekben leggazdagabb belső magja továbbra is megmarad és kiegészül a városközponti funkciókkal. A városközpontot körülvevő nyugati városrészek, északkeleti városrészek, keleti városrészek, délkeleti városrészek, déli városrészek, valamint Gyulavári tradicionális lakóterületei változatlanul megtartandó és helyi értékük figyelembevételével továbbfejleszthetők megtartva a terület jelenlegi beépítési karakterét.

A város új fejlesztési területei több irányban övezik a meglévő városszerkezetet:

A város dél felé, az új 44-es út mentén a terület felértékelődéséből és a terület településhálózat szempontjából kedvező fekvéséből kifolyólag elsősorban gazdasági célú felhasználásra bővül. Tehát a meglévő lakóterületek kiegészülnek új területekkel, a korábban telepített védő zölderdő sávok konzekvens végig vitelén túl és a déli ipari területhez csatlakozóan új gazdasági övezet jön létre, amelynek nyugati és keleti térségei elsősorban kereskedelmi szolgáltató rendeltetésű területek. A középső, a déli iparterület alatti sáv azonban elsősorban ipari és raktározási területté fejlesztendő.

A város észak felé a meglévő lakóterületek kiegészítésével fejlődik, a már meglévő északi védő zöldgyűrű vonaláig. A középső részen, az északi iparterületnél a gazdasági területek északi irányban történő kisebb fejlődésével még számol a terv, de ennek a fejlesztésnek a nagysága messze elmarad a déli iparterületek nagyságától, mert e terület égtáj szerinti fekvése és településszerkezeti kapcsolatai lényegesen gyengébbek, mint a déli területnek.

A fenti belterületi fejlesztéseket magában foglaló területeken túl további mezőgazdasági alaprendeltetésű terület csatlakozik, amely területet biztosít az elsősorban mezőgazdasági vállalkozással foglalkozóknak arra, hogy nagyméretű telkeiken, területeiken intenzív mezőgazdaságot vagy állattartást és egyéb hozzákapcsolódó gazdasági tevékenységet tudjanak végezni úgy, hogy a saját

gazdasági területükön is laknak. Ennek megvalósulása mindaddig nem várható, míg a sarkadi elkerülő út új nyomvonala e területet északról körbefogva el nem készül.

A város kelet felé a Kisökörkörjárás területére fejlődik tovább az ún. Világfürdő Termálpark fejlesztési koncepciónak megfelelően. Az előfásított belterületen elsősorban a város idegenforgalmi, rekreációs, sport céljait szolgáló fejlesztést kell megvalósítani.

A város Gyulavári területén megmarad az alapvetően falusias, kisvárosias területfelhasználás, amelyen önálló, alapfokú intézménycsoportot kell létrehozni a településrész központjában és az Almássy kúria helyi védettségű területén.

Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

- a megújuló energia-felhasználás foka alacsony,
- a csapadékvíz-elvezetés rendszerét fejleszteni kell,
- elkerülő úton menő forgalom éjszakai zajhatása a Paradicsomi lakótelepen,
- vasúti zaj éjszaka Budrió lakótelepen.

Összegezve: a közterületek környezetvédelmi, fenntarthatósági kihívásaira leginkább fejlesztésükkel lehet válaszolni, új funkciókkal bővített felújításuk nagyobb használati igényt generál, mely egyben nagyobb lakossági odafigyelést, gazdasági kapcsolódó fejlesztést is magával hoz.

Kulturális erőforrások

Közösségi művelődés, kultúra

Gyulán a közösségi művelődés egyik nagy hagyományokkal rendelkező központja az 1951 óta működő, jelenleg Gyulai Kulturális és Rendezvényszervező Nonprofit Kft. által működtetett Művelődési Központ. A Művelődési Központ 2002 óta vállalkozásként működik, ami kuriózumnak számít Magyarországon, mivel a magyar településeken a művelődési házak többsége intézményként üzemel. Gyulán ez a fajta működtetés mindenképpen javított a város kulturális életén. Míg 2002 előtt a Központ igen rossz állapotban volt és csak helyet adott a kulturális programoknak, addig 2002 után, mint vállalkozás érdekelt abban, hogy a Központ minél színesebb kulturális programmal álljon elő a településen. A Központban működő ifjúsági iroda szervezi az ifjúsági programokat és tartja a kapcsolatot a város diákjaival. A Művelődési Központ szervezésében valósulnak meg a várkerti rendezvények, a templomi és komolyzenei koncertek, valamint ellátja a határmentiségből adódó kulturális feladatokat (kapcsolattartás a határ túloldalán lévő Arad testvérvárossal kulturális vonatkozásban). A Központ további feladatok ellátására tett ígéretet a jövőben (pl. felnőttoktatás).

A történelem számára láthatatlan személyzet élete mindig nagy titok volt. A gyulai Almásy-kastély elmeséli ezeket. Az épületben egykor lakott főurak életének színes világa mellett ugyanis, az őket kiszolgáló személyzet mindennapjait is bemutatják. A 21. századi interaktív technika segítségével a felfedezés élményét kínálja a kiállítás a látogatónak arról, ki fűtötte a kályhákat, hány liter víz fogyott egy nap, ki mosta a grófnő fehérneműit, hogy nézett ki a személyzet napirendje, melyköjüknek mi volt a feladata és egyáltalán hol, hogyan éltek a cselédek, akik egy grófi család mindennapjait tették láthatatlannak és szinte észrevétlenül kényelmessé? S mivel az arisztokraták élete sem csak az estélyekről szólt, a kiállítás mindennapi tárgyaik, írott és íratlan viselkedési szokásaik segítségével a hétköznapijaikról is mesél. Szól a tárlat a korabeli étkezési szokásokról, az ételekről, a birtokos család napirendjéről, az öltözködési szokásokról, a kastély egyes helyiségeinek funkcióiról, a korabeli fűtés- és világítástechnikáról és még számos érdekességről.

A kastélyt körülöleli egy csodálatos park is, melyben platánok, tölgyek és berkenyék árnyékában hűsölve, vidéki kisvárosi nyugalom lengi körül a múltat, valódi szellemi felüdülést kínálva a látogatónak.

A gyulavári Almásy kastély szinte romjaiból megújulva vált mára a gyulai kulturális élet egyik színesítő elemévé. A felújítás 550 millió Ft támogatással valósult meg. Itt tekinthető meg a himnusz történeti kiállítás, bemutatva az EU országainak himnuszait, szövegüket, zeneszerzőjüket. Igényes az épületben felállított néprajzi kiállítás is. A városnézéssel összekapcsolt hangulatos kisvonatos kastélyprogram népszerű és a gyulavári kastélyt is bekapcsolja a város turisztikai vérkeringésébe.

2016-ban összesen 1000-1500 közművelődési foglalkozást tartottak a településen, (ami 2006-os számhoz képest csaknem 3-400-zal esett vissza) amelyen több ezer érdeklődő vett részt.

A város múzeumi kiállításait 2016-ban összesen 100 ezer feletti számú érdeklődő látogatta meg, amely az utóbbi pár évhez képest emelkedést jelent, habár a legmagasabb látogatószámot a felújított Kastély különlegessége jelentősen növelte.

A város múzeumait, kiállítóhelyeit (vár, Erkel Ferenc Emlékház, Kohán Képtár, Dürer Terem, Ladics-ház a Gyulai Kulturális és Rendezvényszervező Nonprofit Kft. működteti. 2007-ben csak a várkiállítást 55-56 ezren látogatták meg.

Jelentős múzeumok, kiállítások Gyulán továbbá: Magyarországi Román Ortodox Egyház gyűjteménye, Gyulai Húsipari Gyűjtemény, Rádiótörténeti Kiállítás, Szűz Mária Kegye- és Emléktárgyak Gyűjteménye, Németvárosi gyűjtemény, és a Tanyamúzeum.

A Mogyoróssy János Városi Könyvtár az ország egyik legszebb középvárosi könyvtára. Köteteinek száma közel 150.000. Beiratkozott olvasóinak száma több, mint 6500 fő volt, könyvtárhasználati alkalmak száma évi 90-95 ezer volt. A könyvtár nagy szerepet vállal a szélesebb körben vett közművelődési munkában is. Rendszeresen ad helyet előadásoknak, ünnepi alkalmaknak, zenei rendezvényeknek, kiállításoknak, otthona több civil szervezetnek is.

A színházi élet is jelen van Gyulán. A Művelődési Központ mellett a Gyulai Várszínház biztosít helyet színházi előadásoknak. A Gyulai Várszínház színvonalas, évi majdnem 50 előadását évente több mint 20 ezren látogatják.

Gyula kulturális sokszínűségének vonzó hatását az ide látogató hazai és külföldi turisták száma is jelzi. 2016-ban mintegy 105 ezer főt szállásoltak el a város szálláshelyein, amely szám Békés megyében egyedülállóan magasnak számít, a megye székhelyének, Békéscsabának ugyanezen adatát több mint négyszeresen múlja felül. A külföldi vendégek száma ugyanebben az évben közel 14,5 ezer fő volt, tehát az összes vendég több mint 10-15 %-a. Mind a belföldi, mind a külföldi vendégek száma 2010 óta erőteljesen növekszik. 2016-ban a vendégéjszakák száma több mint 460 ezer volt a településen, amely szám 2009 óta erősen növekedett. Az összes vendégéjszakából a külföldi vendégéjszakák arány körülbelül 10% volt a legfrissebb adatok szerint. A szálláshelyek férőhelyeinek száma a vendégek számának növekedésével párhuzamosan növekedtek, 2006-ról 2016-ra a szálláshelyek férőhelyeinek száma csaknem a két és félszeresére, háromszorosára emelkedett.

Az összes szálláshely száma 2015-ben 73, melynek legnagyobb része apartman (59 db). Ezen kívül szállodák, panziók, üdülőházak, kemping, falusi vendégház és kollégium várja az ide látogató turistákat. A legtöbb szálloda három csillag besorolású, de a településen három négy- csillagos szálloda is üzemel. Gyulai önkormányzat fő célkitűzése a turizmus vezető iparágáá fejlesztése. Gyula város jelentős városfejlesztési, és ezzel együtt kulturális fejlesztése a Szigeterőd program, aminek keretében a Szigeterőd környezetének felújításával bővítenék a város szabadidős és kulturális programjait. Gyula azonban kiváló jövőbeli fejlesztési tervei mellett nagyon sok megvalósult projektet is maga mögött tudhat. 2014-ben a Göndöcs-kert – közel 1 md Ft bekerülési költségű – megújítása mellett megvalósult a Kohán Képtár felújítása és átalakítása vigadóvá, mellyel a város tovább tudta bővíteni kulturális programjait.

Kulturális-közösségi célú fejlesztések 2007- 2013 között: Göndöcs-kert és környezetének integrált fejlesztése 2014, volt Kohán Képtár átépítése 2014, Almásy-kastély felújítása 2014, Az Erkel-ház felújítása 2011.

Rendezvények

Gyula városa 2016-ban több mint 200-250 rendezvényt bonyolított le, amely a település életében is nagyon magas számnak bizonyult. A rendezvények növelik a népszerű kínálatot, meghosszabbítják a

művelődési szezon, erősítik és színesítik a fesztiváljellegét, vonzóbbá teszik a várost az itt élők és az ide látogatók számára is. Legfontosabb, nemzetközileg is jelentősnek számító gyulai nagyrendezvények a Shakespeare Fesztivál, a Kisüsti Pálinka Fesztivál és a Minden Magyarok Nemzetközi Néptánc Fesztiválja. Mindhárom fesztivál nagy hagyományokkal rendelkezik, már több mint 10 éve rendezik meg őket Gyulán, és rendszeresen érkeznek külföldről is fellépők, versenyzők, nevezők az eseményekre. Gyula így nemcsak Magyarország kulturális térképére került fel, hanem rendezvényei a nemzetközi kulturális események között is megállják helyüket.

Országos szinten kiemelkedő kulturális eseménynek számít a gyulai Jazzfesztivál, mely már több mint 20 éve megrendezésre kerül nyaranta a Gyulai vár udvarán. Fellépők a fesztiválra az egész országból jönnek, valamint minden évben egy világsztárt is vendégül látnak. Országos szinten kiemelkedő továbbá a gyulai Kastélynapok Gasztronómiai, Sport és Kulturális Fesztivál, amelynek keretein belül rendezik meg a 4 éves hagyományra visszatekintő országos vadfőző versenyt.

További regionális szinten kiemelkedő rendezvények: EDÜ, Gyulai Tavaszi Fesztivál, Körösvölgyi Sokadalom, Tűzoltózenekari fesztivál, Végvári Napok, . 2008-2010 között Gyula a kiemelkedő eseménysorozatnak számító Erkel bicentenáriumi programjait bonyolította le. Gyula kulturális rendezvényei 2016-ban összesen legalább 150 ezer látogatót vonzott, amely a megye települései között kiemelkedőnek számít, így Békéscsabával min. egyenrangú kulturális központnak számít a megyében. Ráadásul Gyula kulturális rendezvényeire látogatók száma évről évre növekszik.

Összegezve: Az Önkormányzati intézmények, a meglévő kulturális és közösségi terek, műhelyek felújítását, bővítését, építését ki kell egészíteni olyan közösségi, kulturális, gazdaságfejlesztési programok, események, rendezvények, rendezvénysorozatok szervezésével, amelyek élettel töltik meg a helyiségeket, szabadtereket.

Közzszolgáltatások

Oktatás

Gyula, Békés megye második legnépesebb városaként, illetve a megye keleti térségének meghatározó központjaként számos közzszolgáltató intézménynek ad otthont. Óvodai ellátást 12 intézmény nyújt a városban, amelyek összesen 1180 férőhelyet biztosítottak 2013-ban. Erős ingadozással, de inkább növekvő tendenciát mutatott a férőhelyek számának alakulása 2003-tól, amikor összesen 1072 férőhelyet tartottak nyilván. A város óvodái együttesen közepesen magas, 82%-os férőhely-kihasználtság mellett működtek, ami valamelyest alacsonyabb a korábban jellemző, 88-95% közötti kihasználtsági arányoknál. Az arányszám mérséklődése elsősorban a férőhelyek bővülésével, másodsorban az óvodába beíratott gyerekek számának – viszonylag enyhe – csökkenésével magyarázható. Gyula óvodáiba közel ezer gyermek jár, ami az ezredforduló utáni éveket tekintve közepes létszámnak tekinthető; a korábbi években ennél nagyobb, illetve kisebb gyerekszám is mutatkozott (a legtöbb gyereket, 1031 főt 2001-ben írták be). Annak ellenére, hogy a hatályos Nemzeti Köznevelési Törvény szerint 2014. szeptembertől kötelező a 3 évesek óvodai beíratása, 2014-ben nem nőtt, hanem tovább csökkent az óvodába járó gyermekek száma. A feladat-ellátási helyek száma, területi elhelyezkedése a városon belül egyenletesnek mondható.

Egészségügy

Gyula Város közigazgatási területén az alapellátást az önkormányzat irányításával az Egészségügyi Alapellátási Intézmény biztosítja.

A városban összesen 13 háziorvos, 6 házi gyermekorvos praktizál, 10-15 ápoló segíti az orvosok munkáját, ezen kívül 5 főállású iskolavédőnő és 8 területi védőnő tevékenykedik. Két felnőtt háziorvos,

egy házi gyermekorvos közalkalmazotti jogviszonyban, a többi vállalkozói jogviszonyban praktizált, a 4 fogorvos közül pedig 1 fő közalkalmazotti jogviszonyban, 2 fő önálló egészségügyi szolgáltatóként, 1 fő pedig vállalkozói szerződés keretében. Jelenleg csupán egyetlen ifjúsági iskolai fogorvosi praxis tartósan betöltetlen, de a praxisok értékesítése itt is kiemelkedően nehéz, az alapellátásban dolgozó orvosok egy jelentős része viszont kora miatt vélhetően nem tud már hosszú éveket végigpraktizálni. Néhány éven belül orvoshiány fellépése várható az alapellátáson belül is.

A városban magasabb rendű egészségügyi szolgáltatásokat a Pándy Kálmán Megyei Kórház, valamint a kórház keretében működő szakorvosi rendelőintézetben lehet igénybe venni. A járóbeteg szakellátásban 700-800.000 megjelenési esetet tartottak számon, ami alapján Gyulán látják el a legtöbb beteget Békés megye városai közül. A megyeszékhelyen, Békéscsabán is kevesebb beteg érkezett a járóbeteg szakellátásra. Ugyanakkor a korábbi években ennél is nagyobb tömeget láttak el Gyulán, 2005. évhez képest alig háromnegyedét tette ki a betegek száma például 2013-ban.

Gyula kiterjedt szociális ellátórendszere minden korosztály számára, azok speciális igényeit figyelembe véve kínál szolgáltatásokat.

Gyermekjólét

A város gyermekjóléti szolgálata 2013-ban 259 gyermekről gondoskodott, 2016-ra jelentősen növekedett ez a létszám, bár a korábbi években is hasonló méretű csoport részesült a szolgálat ellátásában. A fiatalok, és az őket nevelő családok életkörülményeit javítja a Családsegítő Központ tevékenysége is, amelynek szolgáltatásait 2016-ban közel ezren vették igénybe. A korábbi években ennél lényegesen magasabb, és alacsonyabb is volt az ellátottak száma; csupán a 2007 és 2016 közötti időszakra szorítkozva a családsegítő szolgálat ellátásáért folyamodók száma 1263 és 357 között mozgott.

Idősek ellátása

Az idős korosztály számára nyújtott alapszolgáltatásokban részesültek száma – az idősek arányának növekedése ellenére – az előbbieknél alacsonyabb volt a megfigyelt időszakban. A mérsékelt önellátási képességgel rendelkező időskorúak számára nyújtott nappali ellátásban 350-400 fő részesült 2016-ban. Az ezredfordulót követő években ennél nagyobb csoportot láttak el, azonban 2006-tól kezdődően csökkent az ellátásban részesülők száma. A csökkenő tendencia 2012-ig mutatkozott, a legutóbbi megfigyelt évben számon tartott 317 ellátott jelentős nagyobb az egy évvel korábbi 240 főt számláló csoportnál, mely ezen trend alapján 400 környékére növekedhetett.

Idősek otthona működtetése nem kötelező feladata az önkormányzatnak, ezek állami támogatásból és az ellátottak által fizetett térítési díjakból működnek, önkormányzati kiegészítő támogatást nem igényelnek.

Az idősek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma 2000. évhez képest 300-ról először 350-re, majd 380-ra bővült. A bővülésnek köszönhetően a korábbi férőhelyhiányt kedvező férőhely-kihasználtság váltotta fel; 2013-ban a férőhelyek 83%-a volt használatban, az azt követő években ez még emelkedett. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban pedig több, mint 130 fő részesült, ami csekély mértékű visszaesés vagy stagnálás a korábbi években, stabilan jelentkező 130-140 ellátott számához képest. Ezek mellett viszont igen sokan igényelték a házi segítségnyújtás szolgáltatását. Ezen szolgáltatás keretében az ellátott saját lakókörnyezetében biztosítanak az önálló életvitelt támogató, azt lehetővé tevő ellátást. A házi segítségnyújtás célcsoportjai az idősek mellett az egészségügyi állapotuk miatt rászoruló, illetve a pszichiátriai és fogyatékos betegek csoportja is. A szolgáltatás iránt folyamodók száma 2000. és 2016. között 99-ről közel 2500-ra bővült. A házi segítségnyújtás mellett a szociális étkeztetés ellátottjainak száma növekedett kiemelkedő dinamikával. A szociális étkeztetésben részesültek száma 167-ről közel kétezerre, tehát több, mint tízszeresére nőtt 2000. és 2016. között. A dinamikus növekedés oka, hogy 2004-ig az állam csak részlegesen finanszírozta a házi segítségnyújtást és étkeztetést végző önkormányzati intézményeket, a részesedés mértékét pedig a fenntartó önkormányzat határozta meg. 2005-től lépett életbe az állami feladatfinanszírozás, amely utat nyitott

más szolgáltatók számára is; megjelentek a feladatellátók körében a civil és az egyházi szolgáltatók. Így jelentősen bővíthetett az ellátottak létszáma is. (A kistérségi intézmény, amely korábban önkormányzati fenntartású volt, jelenleg a városi összes ellátottnak csupán 30%-át gondozza.)

Bölcsőde

A városban két bölcsőde működik összesen 147 férőhelyet nyújtva. A bölcsődei elhelyezés iránt ugyanakkor ennél nagyobb igény mutatkozik, ami abban jelentkezik, hogy a bölcsődébe íratott gyermekek száma a legtöbb évben meghaladta a férőhelyek számát. A kimagasló keresletet a férőhelyek gyarapodásával egyre inkább sikerült kielégíteni; míg 2000. és 2009. között nem volt ritka a 150%-ot meghaladó kihasználtság, addig 2010-től kezdődően már „csak” 100-110%-os a kihasználtság. A városban igény mutatkozik további férőhelyek kialakítására is.

Összegezve: Az Önkormányzati intézmények meglévő tereinek közösségi, kulturális funkciókkal való bővített használatra történő kialakítása, átalakítása, felújítása költséghatékony megoldást kínál a közösségi terek kapcsán meglévő hiányok orvoslására.

A társadalom állapota

Települési közösség

Gyula nemzetiségi összetételét tekintve sokszínű város. A katolikus és református magyarság mellett igen jelentős számú katolikus németet és ortodox román anyanyelvű lakosságot telepítettek a városba. Ezek a népcsoportok a XX. század elejéig szegregáltan éltek, ugyanakkor maga a szegregáció biztosította azt, hogy olyan települési sajátosságok alakuljanak ki, melyek ma a város környezeti értékét is jelentik. A szegregációra utal a városrészek elnevezése is, továbbá ez jelentette alapját a kiterjedt testvérvárosi kapcsolatoknak is.

Gyula a hazai románság központja, a német nemzetiségi hagyományok továbbélése is egyre erőteljesebb. Ezek a nemzetiségi közösségek, a számtalan civil szervezet – melyek számára ún. Civil Házat tart fenn az Önkormányzat – tovább erősítik a városra mindig is jellemző erős lokálpatriotizmust. A lakosságon belül meglévő összetartásra mindig építhetett a város vezetése, és nincs ez ma se másként. Ez az érzés oly erősen volt és van még ma is jelen a város lakosságában, amely sok esetben nehezíti a betelepülők beilleszkedését, bár ma már egyre kisebb mértékben.

Közösségi terek, közösségi szabadterek

A közösségi terek vonatkozásában minőségi szempontból hiány van. Vannak közösségi terek, itt említhető a Béke sugárút 67. szám alatti Civil Szolgáltató Központ, az Esze Tamás utca 2. szám alatti Civil Ház, a Mogyoróssy János Városi Könyvtár több helyisége, illetve az Önkormányzat intézményeinek néhány nagyobb helyisége, de ezek mindegyike fejlesztésre szorul, épületszerkezeti, műszaki és tartalmi, technikai szempontból egyaránt, illetve szükség lenne még újabbak kialakítására is. Hasonló a helyzet a szabadtéri közösségi helyszínekkel is. Itt is akad néhány helyszín, a paradicsomi Gyöngyvirág tér, a Wesselényi-tó melletti füves park, a Könyvtár udvara mindenképpen említhető, de ezek esetében is jelentős fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy a közösségi igényeknek megfelelő infrastrukturális feltételeket tudjanak biztosítani.

Civil szervezetek

A városban 300 bejegyzett civil szervezet működik, ami lakosságarányosan is magas érték, még akkor is, ha nem minden szervezet végez ténylegesen tevékenységet. A 300 szervezet közül 177 egyesület, 123 alapítvány. Tevékenységi körüket tekintve a kulturális céllal alapított szervezetek száma emelkedik ki; a civil szervezetek 18%-a végez a kultúrához kapcsolódó tevékenységet. Számos sport célú szervezet jött létre a városban, ezek a civil szervezeteknek egy hetedét alkotják. A szociális ügyekhez, az

egészségügyhöz, és az oktatáshoz kapcsolódó szervezetek száma is meghaladja a húszat; az öt leginkább reprezentált tevékenységi körben működik a város civil szervezeteinek mintegy fele.

Gyula város képviselőtestülete 2011-ben hozta meg az önkormányzati civil együttműködési cselekvési terv megvalósulásáról szóló (186/2011. számú) határozatát, amely rögzíti a szükséges lépéseket, fejlesztési irányokat. A cselekvési tervben megállapítják, hogy a civil szervezetek jelentős szerepet töltenek be az önkormányzat által nyújtott szociális és más jellegű, intézményesített szolgáltatások megszervezésében, azok magas színvonalú koordinálásában. Képesek bevonni olyan társadalmi csoportokat, amelyek az önkormányzat számára elérhetetlennek bizonyulnak. Ezen kívül általánosan elmondható, hogy a társadalmi szolidaritás, illetve a közösségi felelősségvállalás szellemében tevékenykednek. Ugyanakkor jellemzően komoly gazdálkodási problémákat és infrastrukturális hiányosságokat kell kezelniük, némely esetekben önmenedzselési készségeik is fejlesztésre szorulnak. A fentiek szellemében Gyula város elkötelezett a civil szervezetek működési feltételeinek javítása, a civil szervezetekkel való együttműködés elmélyítése, valamint a helyi döntéshozatalba való bevonásuk mellett. Ennek egyik pilléréként hozták létre a Civil Szolgáltató Központot, amely teret ad egyéni, civil és közösségi kezdeményezéseknek. A gyulai Civil Szervezetek Szövetsége által fenntartott ingatlanban olyan szervezetek működnek, amelyek hasznos és kiemelkedő munkát végeznek a helyi közösségépítés, közösség-szervezés terén.

Gyula Civil Cselekvési Tervében a szervezeteknek egy másik jellegű csoportosítását is felvázolják. Megkülönböztetik a kötelező önkormányzati feladatokat ellátó szervezeteket, az önkormányzattal együttműködő, kiemelkedő jelentőségű területeken tevékenykedő szervezeteket, a nagyobb közösségeket megszólító, szakmai vagy közösségi érdekek képviselője céljából alakult szervezeteket, a hobbi szervezeteket, valamint a konkrét problémák megoldására irányuló civil kezdeményezéseket. Noha az önkormányzat az első csoportba sorolható civil szervezetekkel szorosabban működik együtt, cél a további csoportba tartozó szervezetek támogatása, felkarolása is.

Fontos megemlíteni, hogy Gyulán található a Magyarországi Románok Kulturális Szövetségének székhelye, amelynek tevékenysége kiterjed a teljes magyarországi román közösség politikai, kulturális, társadalmi munkájának támogatására. A magyarországi románok kulturális és vallási életének, oktatási intézményeinek támogatására irányul a Szent Miklós Hitéleti, Karitatív, Jóléti, Kulturális és Oktatási Alapítvány tevékenysége is. Látható, hogy Gyula helyt ad két, országos jelentőségű román nemzetiségi civil szervezetnek is, megerősítve ezzel a város központi szerepét a magyarországi románság kulturális életében.

A Gyulán tevékenykedő német egyesületek jelentősége regionális, vagy megyei szinten érzékelhető. A városban működik a Békés Megyei Német Önkormányzatok Szövetsége, valamint itt székel a Békés-Csongrád Megyei Német Iskolaegyesület is. A város kulturális sokszínűségére utal, hogy számos további civil szervezet működésében megjelenik a nemzetiségi – mindenekelőtt a román és a német – kulturális értékek ápolása.

Életminőség

Az életminőség egyik pillére a lakosság egészségügyi helyzete, amelyet elsősorban a születéskor várható élettartam mutatójával szoktak megragadni. Magyarországon az elmúlt két évtizedben jelentős ütemben növekedett a várható élettartam mind a nők, mind a férfiak körében. A kilencvenes évek végén érte el a várható élettartam a 70 évet, amely a későbbi években tovább növekedett, 2012. óta a 75 évet is meghaladja. A két nem esetében különböző értékek jellemzőek; míg a nők esetében 78,73 év, addig a férfiak esetében 72,01 év élettartam várható. A születéskor várható élettartamot tekintve is jelentős területi különbségek mutatkoznak Magyarországon. Dél-Alföld régió helyzete átlagos, hiszen az országos értékhez közeli, annál csupán 0,1 évvel rövidebb élettartam várható. Ugyanakkor a Dél-Alföld megyéi közül Békés megye adatai a legalacsonyabbak; a megyében 73,5 év az átlagos várható élettartam.

A város lakosságának egészségügyi helyzete, életmódbéli szokásait tekintve az országosan jelentkező problémák Gyulán is jelen vannak. Az egészségtelen életmód a férfiakra jellemzőbb; a férfiak 30%-a, nők 25%-a dohányzik, ezen kívül a férfiak 29,5%-a, a nők 4,8%-a fogyaszt rendszeresen alkoholt. A

túlzott alkoholfogyasztás, a dohányzás, egyéb egészségkárosító szokások megléte mellett az egészségmegőrzés iránt a lakosság jelentős része passzivitást mutat. Különösen a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esetében szorul háttérbe a mindennapi élet során az egészség és annak megőrzése. A fiatalkorúak esetében a túlzott alkoholfogyasztás, a dohányzás és a kábítószer-fogyasztás veszélyét kell kezelni. Emellett az időskorúak is egy érzékeny korcsoportként tarthatóak számon, mivel a korévek előrehaladtával számos betegséget tekintve jelentősen nő a megbetegedés valószínűsége. Gyulán nincsenek szegregátumok; az alacsony státuszú lakosok aránya alacsony (6,5%), illetve más, a szegénység megragadására alkalmas mutatószámok alakulása is kedvező (a munkanélküliek és segélyre szorulóknak, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű óvodások és tanulók, alacsony komfortfokozatú lakások száma és aránya). A magasabb státuszú társadalmi csoportok szűkülésének esélyét növeli, hogy a más nagyvárosban, régióközpontban diplomát szerző fiatalok jelentős része sok esetben gazdaságilag fejlettebb, élhetőbb régióba/városba költözik, illetve egyre nagyobb számban külföldön telepednek le.

A különböző státuszú társadalmi csoportok közötti különbségek térben is megjelenhetnek. Az Északi lakóövezetet is viszonylag alacsony átlagos iskolázottság jellemzi, emellett itt a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkozási csoportokban foglalkoztatottak száma. Noha a felsőfokú végzettségűek aránya a Belvárosi övezetben, valamint Újváros-Románváros városrészekben igen magas, előbbi városrész esetében a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők, utóbbi városrész esetében a munkanélküliek aránya kirívóan magas. Alacsony a foglalkoztatás szintje a Belvárosi övezetben és a Déli lakóövezetben is. Összességében a városrészek közötti társadalmi különbségeket megragadó jelzőszámok azonban – a megye többi városához képest – nem jeleznek nagy anomáliákat. Az akcióterületre a közbiztonság javuló állapota jellemző, csökkenő bűncselekményszám és javuló felderítési mutatók jellemzik a helyzetet. A közbiztonság vonatkozásában az átmenő forgalom, a külterületi elkövetések kapcsolódó hatása, illetve a migrációs viszonyok romlása jelenthet kockázatot. Gyulán a KSH 2015. évi adatai szerint közel 15.000 adófizető személy lakik, az állandó népességhez viszonyított arányuk mintegy 46 %, míg megyei szinten száz lakosra 45, országos szinten 44 adófizető jut.

Jövedelmi viszonyok

Országos szinten is viszonylag kedvező Gyula átlagos jövedelmi helyzete; az egy főre jutó adóköteles jövedelem Gyula esetében az országos átlag mintegy 95%-át tette ki, a vidéki átlagot pedig 2%-ponttal meghaladta. Ez a kedvező jövedelmi helyzet már a kilencvenes évek elején jellemezte Gyulát. A kilencvenes évek végén a város jövedelmi színvonala még inkább megközelítette az országos átlagot, két évben meg is haladta azt. A vidék jövedelmi átlagát minden évben meghaladta a város értéke 1992. óta.

A kilencvenes évek második felében, illetve az ezredforduló után néhány évben 10-12%-ponttal múlta felül a vidéki átlagot Gyula város jövedelmi színvonala. 2007-től kezdődően azonban a vidéki átlag dinamikája kedvezőbbé vált, és a nagyobb, kedvezőbb helyzetű városok veszítettek relatív pozíciójukból. Ennek fényében különösen pozitív, hogy Gyulára a viszonylagos visszaesés nem volt jellemző, s így a megyeszékhely és Gyula között a jövedelmi olló csökkent.

Demográfia

A születések számának csökkenése hosszabb távon jelentkező probléma, ami a fiatalkorú lakosság számának és arányának mérséklődését eredményezi. A halálozások száma, noha 2001 után kisebb értéket mutatott, továbbra is meghaladta a születések számát, aminek eredményeképp a természetes szaporodás negatív előjelű, azaz természetes fogyás mutatkozott. A természetes fogyás mértéke a kilencvenes évekhez képest érdemben nem változott az ezredfordulót követően; a születések száma

hasonló mértékben csökkent, mint a halálozások száma. Az élveszületések aránya mind megyei, mind térségi szinten elmarad az országos átlagtól, ami a fertilis korú fiatalok elvándorlásának köszönhető. A természetes fogyás aránya -7% volt, ami a megyei átlagtól (-7,1%) kissé elmarad. A járásközpontok közül Békéscsabán, Orosházán, Békésen, Sarkadon és Szeghalmon is kisebb volt a természetes fogyás aránya. Ugyanakkor több város esetében azonban a kedvezőbb mutató a szegény, deprivált társadalmi csoportok magasabb arányú jelenlétével függ össze, ahol a gyermekvállalási hajlandóság magasabb, az átlagéletkor pedig alacsonyabb.

A város migrációs mutatói meglehetősen kedvező képet mutatnak, mind a 1991 és 2001 közötti, mind a 2001 és 2011 közötti időszakban felülmúlta a bevándorlók száma az elvándorlókéét. Igaz, a vándorlási különbözet csökkent a korábbi időszakhoz képest, de az ezredfordulót követően is pozitív előjelű maradt hosszabb időtávra aggregálva. Békés megye járásközpontjait tekintve csak Gyulán mutatkozott vándorlási nyereség a két legutóbbi népszámlálás között, sőt, Békés megyében Gyulán kívül csak 7 másik községbe költöztek többen, mint ahányan elhagyták a települést. A beköltözők döntően a környékbeli településekről érkeznek, ehhez kapcsolódóan konfliktusok nincsenek. Aggasztó azonban, hogy az éves adatok szerint 2011-et követő 3 évben negatívvá vált az egyenleg. Számos, főként kvalifikált fiatal prosperálóbb vidékeken, főleg a fővárosban keresi boldogulását, valamint a külföldi munkavállalás is gyakoribbá vált.

Összességében megállapítható, hogy a város népességének csökkenése a természetes fogyásnak volt köszönhető. A fogyás mértékét a pozitív migrációs egyenleg ellensúlyozni nem tudta, de jelentősen mérsékelte. Megyei viszonylatban a természetes fogyás mértéke inkább kedvezőtlennek, évtizednyi időtávra aggregálva a migrációs nyereség viszont a városok között unikálisnak tekinthető, ami a város relatív jó népességmegtartó és –vonzó képességére utal.

A demográfiai viszonyok egyik legfontosabb jellemzője és a népmozgalmi dinamikák lényeges hatótényezője a népesség korösszetétele. Magyarországot az időskorú lakosság arányának növekedése jellemzi, azonban ez a folyamat eltérő módon jelentkezik az ország egyes megyéiben. Békés megye esetében az alacsony születésszám, valamint az aktív korú lakosság elvándorlása miatt az előregedés előrehaladottabb. A megyében 187 fő 60 év feletti jut száz 14 évnél fiatalabbra, míg országosan csupán 160. Az időskorúak arányának gyors növekedését mutatja, hogy tíz évvel ezelőtt a megye öregedési mutatója alig haladta meg az országos átlagot; míg Békés megyében 136, addig országos szinten 124 idős jutott száz 14 évnél fiatalabbra.

Bár a megye adatai átlag feletti mértékben előregedő népességről tanúskodnak, Gyula esetében az előregedés még előrehaladottabb. 2015-ben a 65 évnél idősebbek száma 6469 fő, a 14 évnél fiatalabbak száma pedig 3892 fő volt. A két csoport viszonyzáma, azaz az öregségi mutató értéke 1,6621 volt 2015-ben. Eszerint hozzávetőleg minden 14 éven alulira jut másfél 60 éven felüli. 2001-ben is a megyei átlagot meghaladó öregségi mutató jellemezte a várost, ám a két korcsoport viszonyzáma jóval alacsonyabb volt; 142 időskorú jutott száz 14 évnél fiatalabbra.

Gyula korszerkezete Békés megye városaival összehasonlítva is erősen idősödött. A járásszékhelyek közül csak Mezőkovácsházán mutatkozott nagyobb öregségi mutató. A megye más városaiban, beleértve Békéscsabát is, fiatalosabb a korstruktúra a legutóbbi népszámlálási adatok szerint. Az előregedés viszonylag gyors ütemét ragadja meg, hogy az öregségi mutató számos város – köztük Szarvas, Szeghalom vagy Békés – esetében magasabb, mint Gyulán.

Összegezve: a civil szervezetek közösségi, kulturális témájú támogatása rendkívüli fontosságú. A szervezetek megerősödése mellett közösségi élet, a kulturális események sokszínűségét is megteremti, elősegíti az esélyegyenlőség helyzetének javulását, illetve költségghatékony megoldást kínál sok társadalmi, szociális probléma megoldására is.

A gazdaság helyzete

A település gazdasági súlya, szerepköre

Gyula város gazdasági súlyát és szerepkörét érintően említésre kerül a megyei területfejlesztési program helyzetfeltáró részében. A gazdasági rangsorban Gyula a megyeszékhelyet követi. Gazdasági szerepkörét tekintve a megyei program a várost célgözpontként jellemzi. A városban a regisztrált vállalkozások száma meghaladja a hateret (2015), a működő vállalkozások száma 2066 (2015). Ez 160-nál kisebb, mint 2010-ben. A működő vállalkozások 1000 lakosra vetített száma a megye esetében 47 (működő vállalkozás/ 1000 lakos). Gyula város értéke: 66, ami a megye 8 járásgözpontja közül az első. Csúpn a megyeszékhely Békéscsaba előzi meg a 74-es értékével. A város e tekintetben jobb helyzetben van a megye egészéhez képest. A vállalkozások abszolút és lakosságárányos száma nem mutatja kielégítően a város relatív gazdasági erejét ezért fontos megvizsgálni és összehasonlítani a működő vállalkozások szerkezetét az alkalmazottak létszáma szerint is. A vállalkozások nettó árbevétel alapján történő csoportosítása, illetve vizsgálata nem célravezető, mert az árbevétel nem fejezi ki minden esetben a vállalkozás gazdasági súlyát, szerepét. A vizsgálatokat torzíja az a tény is, hogy nem jelennek meg a statisztikában a nem gyulai székhelyű vállalkozások, pedig gyulai telephelyük révén esetleg nagyban hozzájárulnak pl. a helyi foglalkoztatottsághoz. Továbbá a Gyulán bejegyzett vállalkozások városon kívüli telephelyeikkel sem a helyi gazdasági élet szereplői. Valószínűleg a nagyobb vállalkozói kedvnek és magasabb képzettségnek tudható be, hogy a megyei átlaghoz képest arányaiban több mikro vállalkozás működik Gyulán, mint kis és közepes vállalkozás. A nagyvállalkozások gyulai jelenléte és aránya igazolja a város meghatározó súlyát és szerepét a megye gazdaságában. (A KSH által kimutatott 4 nagyvállalat: az Élésker Kft., a Gyulai Fafém Bútor Zrt, a Gyulahús Kft., a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. A gyulai székhelyű Élésker Kft-nek a megyében számos „telephelye”, azaz üzlete van, a foglalkoztatotti létszámába nemcsak a Gyulán foglalkoztatottakat számítják be. Ha csak a város gazdaságában betöltött szerepét vizsgáljuk, akkor az Élésker Kft. nem esik a nagyvállalati kategóriába.) A város relatív helyzetét tükrözi mindezek mellett a működő vállalkozások ágazatok szerinti megosztása. Ezzel lehetővé válik a domináns ágazatok beazonosítása és összehasonlítása a megyei jellemzőkkel.

Főbb gazdasági ágazatok, jellemzők

Mezőgazdaság

A mezőgazdaságban a működő vállalkozások száma 65. Ebből 59 (90,76 %) mikro, 4 (6,153 %) kis és 2 (3,076 %) középvállalkozás. Nagyvállalkozás nem működik az ágazatban. Méret és árbevétel szerint jelentős különbségek vannak. A két középvállalkozás (Gyulai Agrár Zrt. és a Körös-Maros Biofarm Kft.) együttesen több személyt foglalkoztat, mint a vállalkozások több mint 90 %-át kitevő mikro vállalkozások összesen. Az említett két középvállalkozás a hozzáadott érték tekintetében is előkelő helyet foglal el a város gazdasági életében. A külföldi tulajdon nem jellemző. A foglalkoztattak 4 %-a dolgozik az agráriumban.

Békés megyét régen az ország éléskamrájának is hívták, ez a mezőgazdaságban betöltött fontos szerepét is jelentette. Földrajzi adottsága révén ma is az ország egyik legnagyobb gabonatermő vidéke. Gyula gazdasági életében a mezőgazdaság szerepe a megyei átlag alatt marad. Kedvező viszont a magasabb erdőszűtségi arány. A termőföld hektáronkénti aranykorona értéke 20-25. Jellemző a szántóföldi növénytermesztés (zömében gabona), ami a több mint 13 ezer hektáros szántóterületre épül. Jelen van a fóliás primőr zöldség termesztés és a szabadföldi zöldségtermesztés is. Jellemző tevékenység a sertéstartás, ám többnyire kedvezőtlen formában, kisüzemi körülmények között. Nagyüzemi körülmények között folyik a tejhasznú szarvasmarha-tenyésztés a már említett két középvállalkozásnál. A Körös-Maros Biofarm Kft. a biogazdaságot honosította meg, jellemző terméke a biotéj.

Ipar

Az iparban, építőiparban működő vállalkozások száma összesen 295, ebből 272 (92,3 %) a mikro, 20 (6,6 %) a kis és 3 (1 %) középvállalkozás. Összesen 3 nagyvállalkozás működik az ágazatban (Gyula Hús

Kft., Gyulai Fafém Bútor Zrt., Gyulai Közüzemi Kft.). Méret és árbevétel szerint igen jelentős különbségek vannak. A külföldi tulajdon egyáltalán nem jellemző. A foglalkoztatottak körülbelül ötöde dolgozik az ipar különféle ágazataiban (2016). Domináns iparágnak számít a foglalkoztatotti létszám és árbevétel alapján az élelmiszeripar és a bútorgyártás. A rendszerváltást követően számos ipari nagyvállalat megszűnt, elsősorban a budapesti központú vállalatok áldozták fel a jól működő vidéki vállalataikat, a gyulai gyárak privatizációjának célja pedig a konkurens gyártó megszüntetése volt. Ma is találhatóak üresen álló, illetve alulhasznosított gyárepületek a városban. Az egykor virágzó textilipar, ruhaipar (harisnyagyár, kötöttárugyár, szabó ktsz, háziipari szövetkezet) a múlté. A ma már Hungaricumnak számító Gyulai Kolbászt, Csabai Kolbászt is gyártó, nagy múltú Gyulai Húskombinátot 2012-ben csak kormányzati támogatással sikerült megmenteni, jelenleg Gyulahús Kft. néven működik és önkormányzati tulajdonban van.

Szolgáltatások

A szolgáltató ágazatban működő vállalkozásokból 1650 (97,05%) a mikro, 45 (2,64%) a kis és 5 (0,29 %) középvállalkozás (az Élésker kft-t is a már említett okokból közepes vállalkozásnak tekintjük). Méret és árbevétel szerint jelentős különbségek vannak. A külföldi tulajdon nem jellemző, csupán egyes multinacionális kereskedelmi cégek bevásárló központjai jelentik a külföldi tulajdont (TESCO, INTERSPAR, LIDL, Penny, ezen egységek nem Gyulán bejegyzett cégek telephelyei, ezért a fenti statisztikában nem jelennek meg). A foglalkoztatottak 49 %-a dolgozik a szolgáltató ágazatban (2011). Az itt működő vállalkozások zömében a kereskedelem, gépjárműjavítás alszektorban tevékenykednek, ezeket az idegenforgalmi ágazat követi. Jellemző még a szakmai tudományos, műszaki szolgáltatást, a humán, egészségügyi, szociális szolgáltatást és a pénzügyi, biztosítási szolgáltatást nyújtó ágazat. A szolgáltató ágazatot a mikro vállalkozások uralják, közepes vállalkozások a turizmus területén vannak jelen. A **turizmus** igen jelentős gazdasági szegmens a településen. Gyula a Dél-alföldi Régió egyik legfontosabb idegenforgalmi központja (gyógyhely). Főbb vonzereje a fürdője, a Gyulai vár, a műemlékekben gazdag történelmi városmag, a kulturális rendezvények (pl. Várszínház). Gyula és környékének vonzereje magában hordozza elsődlegesen a wellness és az aktív wellness valamennyi terméktípusát, az egyéb speciális érdeklődések csoportjából a kastélytúrát és a műemléki turizmust, továbbá a konferenciaturizmust. A működő vállalkozások 6,28 %-a a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban tevékenykedik. A szállásadók száma 371, ennek zömét magánszoba-kiadók teszik ki. A város férőhelyhely-kapacitása 4870. Ebből 1312-t tíz szálloda biztosít. A legnagyobb szállásadók: Hunguest Hotel Erkel, Wellness-, Park-, Elizabeth-, Corvin-, Aqua-, Corso Boutique Hotel.

Az elmúlt időszak jelentősebb turizmus- és vonzerőfejlesztései: Erkel Hotel, Wellness Hotel, Corso Boutique Hotel, Corvin Hotel, Park Hotel felújítása, korszerűsítése, Aqua-palota létesítése a Várfürdőben, a Göndöcs-kert (Vigadó, Kohán Képtár, Művelődési Központ) rehabilitációja. Befejeződött az Almásy-kastély felújítása, sikeresen folyik a látogatóközpontként történő hasznosítása. A településen az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat részben profitorientált vállalkozások egészítik ki. A városban jelentős a fizetőképes kereslet ezekre a szolgáltatásokra.

A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

A város befektetői szempontból kiemelkedő vonzereje: képzett munkaerő, szakmai hagyományok, 160 ezer lakos egy 20 km sugarú körön belül, fontos közúti határátkelő Romániába és a Balkán felé, élhető város (szabadidős és kulturális lehetőségek sokasága). Hátránya: nehéz elérhetőség.

A forgalmi árnyékhelyzet miatt a külföldi működő tőke általában hiányzik a térségből, Gyulán sincs jelen, csupán néhány multinacionális áruház működtet a városban áruházat (Tesco, Interspar, Lidl, Penny).

Gyula, forgalmi árnyékhelyzetben van, ebből az árnyékhelyzetből fakad a város gyenge tőkevonzó ereje. Békés megyét nemcsak az autópályák kerülnek el, hanem még egyszámjegyű főútvonal sem vezet erre. A város közúti elérhetősége igen rossz, Budapestről 3,5 óra alatt érhető el. Vasúton sem jobb a helyzet. A 120-as Budapest–Békéscsaba vasúti fővonal ugyan a transzeurópai hálózat része, viszont a Békéscsaba–Gyula szakasz vasúti mellékvonalnak számít. A város vasúton csak békéscsabai átszállással érhető el. Békéscsabától négysávos út vezet Gyulára, ami a két város közötti közúti közlekedés idejét 10-15 percre csökkentette. Gyula a 44-es úton kapcsolódik az országos közúti hálózatba, viszont minden a gazdasági versenyképességet javító infrastruktúra (autópálya, kikötő, repülőtér) 100 km-nél jóval távolabb található. A várostól 9 km-re lévő III. kategóriájú békéscsabai repülőtér csak 600-800 km távolságból induló légszaváros repülőgépek (max. 60 utas) fogadására alkalmas, sem menetrendszerinti, sem charterjáratok nem használják. Gyula fontos közúti határátkelő Romániába és a Balkán felé. Emiatt jelentős a tranzitforgalom. Korszerűsítik, villamosítják a Szeged–Békéscsaba–Gyula vasútvonalat. Mindezen fejlesztések jelentősen javítják majd a város versenyképességét.

A Békés megyei városokhoz képest Gyulán magas a felsőfokú (egyetemi) végzettségűek száma és aránya, ezen belül különösen az orvosok, jogászok, közgazdászok, pedagógusok, egyes műszaki (vízügyi-építő, építész) mérnökök száma. Kevés viszont a külkereskedelmi, az idegenforgalmi, a kutatásban és fejlesztésben érdekelt, innovatív, menedzseri adottságokkal és ismeretekkel bíró szakemberek száma. A város egyes szakmákban évszázados hagyományokkal rendelkezik.

A gyulai munkaerőpiac, melyre erőteljesen hat a turizmusból, az építőiparból és a mezőgazdaságból fakadó szezonális, jellemzően keresleti piac. Az alábbi szakmákban jelentkezik munkaerőigény: recepció, pincér, szakács, cukrász, konyhai kisegítő, takarító, építőipari és mezőgazdasági segédmunkás, kőműves. Egész évben keresnek gyulai cégek asztalosokat, pékeket, könyvelőket, pénzügyi végzettségűeket, de mérnökökből is nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Hiányszakmának számít a CNC esztergályos és az épületgépész. A munkaerőpiacot alapjaiban befolyásolja az, hogy Békés megyében a legkisebb az átlagkereset (az országos átlag 76 %-a.)

A városban működő vállalkozások közül kevés az, amelyik kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységet is folytat. A Food Analytica Kft. egyik alapítója és működtetője a Dél-Alföldi Regionális Élelmiszerlánc-biztonsági Klaszternek, mint innovációs láncnak. K+F tevékenysége révén egyetemekkel, kutatóintézetekkel működik együtt. Egyik eljárásának a neve védjegyyalommal bír. A Körös-Maros Biofarm Kft. is az élelmiszeripar ágazatban illetve mezőgazdaságban kutatja a lehetséges „bio” megoldásokat.

Összegezve: Gyulán jó a gazdasági alapstruktúra, voltak, vannak gazdaságfejlesztési kezdeményezések az Önkormányzat részéről, megkezdődött a tudatos kapcsolatépítés az Önkormányzat és a vállalkozások, gazdasági szervezetek között, voltak már célzott rendezvények a szféra fejlesztésére, de a magas színvonalú, átlag feletti képzettségű munkavállalói réteg ellenére is alacsony az innovációs képesség a helyi vállalkozásokban, illetve gazdasági, vállalkozási, marketing ismeretek terén sem nevezhetők naprakésznek a piaci szereplők. Mindezekre megoldást kínálhat egy széleskörű képzési, információs, tudásátadási, szemléletformálási eseményrendszer létrehozása, rendszeres és folyamatos működtetése.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

Külső koherencia, kiegészítő jelleg:

A HACS által nem pályázható források, amelyeknek hatékony felhasználásában (például társadalmi bevonással, innovatív ötleteivel, stb.) segítséget tud nyújtani (a szükséges lehatárolások maradéktalan érvényesítésével) a Gyulai Helyi Közösség:

"Helyi polgárok az európai közéletben – hálózat a polgári részvétel erősítéséért" című (Project No: 558765-CITIZ-1-2014-2-HU-CITIZ-NT) hat állomásos testvérvárosi pályázat – lehatárolva

TOP - 1.1.3 - 2015 kódszámú pályázati felhívásra, „Új gyermek- és közétkeztetési központ kialakítása”- lehatárolva

Pályázat a városerdei kerékpárút megépítésére és a Temesvári úti kerékpárút Rulikowski utca és Fehér-Körös-híd közötti szakasza átépítésére a TOP-3.1.1-15 „Fenntartható települési közlekedésfejlesztés” című felhívás keretében.

Széchenyi 2020 – Turisztikai szervezetek (TDM) fejlesztése elnevezésű, GINOP-1.3.4-15 kódszámú felhívásra a „Gyógyhelyi TDM Szervezet Fejlesztése Gyulán 2016.” - lehatárolva

TOP-1.1.1-15 Az Ipari parkok, iparterületek fejlesztése – tervezés alatt – lehatárolva

TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaságfejlesztés – tervezés alatt – lehatárolva

TOP-1.2.1.-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés – tervezés alatt – lehatárolva

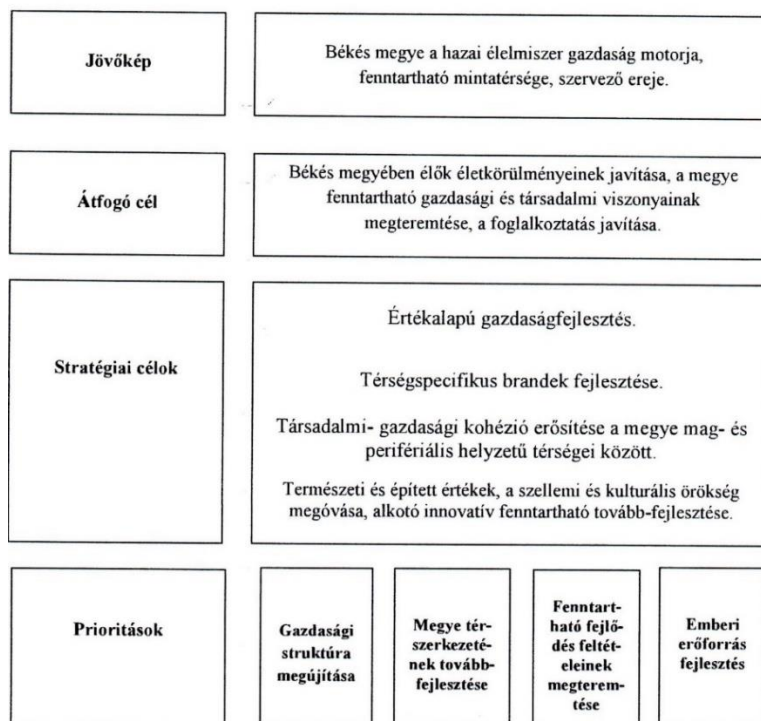
TOP-1.4.1-15 A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével – lehatárolva

TOP-2.1.2-15 Zöld város kialakítása – lehatárolva

TOP-4.1.1-15 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése – lehatárolva

A HKFS tartalmát befolyásoló megyei, járási, települési vagy egyéb területi szinten megfogalmazott fejlesztési prioritások/beavatkozási területek/projektek

Békés megye fejlesztésének átfogó célja 2020-ig: a megyében élők életkörülményeinek és környezeti feltételeinek javítása, a megye fenntartható gazdasági és társadalmi viszonyainak megteremtése. A foglalkoztatás javítása. A célrendszerek hierarchiája az alábbi:



Stratégiánk illeszkedik a megyei célokhoz.

Gyula esetében a városfejlesztési program Békés megye Területfejlesztési Konceptiójának „Megye térszerkezetének továbbfejlesztése” prioritásához kapcsolódik. A fenntartható turisztikai fejlesztési program a fejlesztési elképzelései illeszkednek a „Természeti és épített értékek, a szellemi és kulturális

örökség megóvása, alkotó, innovatív és fenntartható tovább-fejlesztése” stratégiai célhoz, valamint a megyei koncepció a „Fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése” prioritáshoz is, mely a természeti értékek, a táj és a kulturális javak védelmére is hangsúlyt kíván fektetni. A közlekedésfejlesztési program alapvetően a megyei szintű átfogó célhoz, továbbá a „Megye térszerkezetének továbbfejlesztése” prioritáshoz is kapcsolódik, mely utóbbi markánsan előtérbe helyezi a közúti infrastruktúra fejlesztését.

A helyi identitás erősítése program a „Természeti és épített értékek, a szellemi és kulturális örökség megóvása, alkotó, innovatív és fenntartható tovább-fejlesztése” stratégiai célhoz kapcsolódik. Emellett a megyei koncepcióban rögzített „Fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése” prioritáshoz is illeszkedik, amennyiben a természeti és kulturális javak megóvására fókuszál. (ITS)

Megállapítható, hogy a Stratégia mind a megyei, mind a helyi fejlesztési prioritásokhoz illeszkedik.

A HKFS tartalmát befolyásoló, a település gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások

A településen működik TDM szervezet, amely már „megtanította” a helyi szereplőket az ágazatközi együttműködések módszereire, nehézségeire és előnyeire egyaránt. A TDM szervezeti működés a turisztikai célok érvényesítését szolgálja, ehhez kapcsolódóan vannak közösségi és kulturális hatásai. Stratégiánk kapcsolódik a TDM szervezet céljaihoz, hiszen közösségi, kulturális törekvései szem előtt tartják, hogy a környezeti, fenntarthatósági szempontok érvényesüljenek, ne hozzuk rosszabb helyzetbe a helyi turizmust, másrészt a Stratégia megvalósításával létrejövő fejlesztések „mellékhatása” a turizmus számára is vonzóbb kulturális, közösségi terek létrehozásával, a pezsgő kulturális élet pozitív vonzerejével a TDM sikereihez is lökést adhat, sinergiái támogatják a Stratégiától függetlenül zajló fejlesztések hatásait is.

Gyula Város Önkormányzata közművelődési rendelete

Gyula Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2016.(IV.1.) önkormányzati rendelete, amely a közművelődési feladatokról rendelkezik, részletesen szabályozza a település közművelődési szervezeteinek tevékenységét, illetve azok háttérét, jogi, szervezési, stb. környezetét. Stratégiánk elfogadása esetén, a megvalósítás során kezdeményezzük, hogy a közművelődési célok, folyamatok és azok megvalósításáért felelős szereplők együttműködésének rendszere kerüljön rögzítésre a rendeletben.

3.3 SWOT

SWOT elemzés (szempontok: G – gazdasági, T – társadalmi, K – környezeti)

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Erős, összetartó közösségek, Helyi Közösség (T) Jelentős társadalmi érdeklődés, partnerségi szándék (T) Jó gazdasági, társadalmi adottságok (G) Gazdag kulturális élet, társadalmi igény a kultúrára Aktív helyi szereplők (önkormányzati, civil, vállalkozási szféra) (T) Német és román kisebbség is jelen van – kulturális sokszínűség (T) Mikro-vállalkozások aktivitása sikeresen növelhető Érdeklődő, aktivizálható ifjúság (T) Már kialakult együttműködési hálózatok megléte	Ágazatközi együttműködések gyengesége (G) Nem megfelelő szintű esélyegyenlőség (T) A népesség fogyása, a fiatalok elköltözése még nem állt meg trendszerűen (T) Közösségi terek szűkössége (T) Közösségi közterületek szűkössége (T) A vállalkozások innovációs potenciálja alacsony (G) A kulturális és közösségi élet terén jellemző a hiányos vagy hiányzó eszközellátottság (T) Kihasztnalatlan kulturális értékek (T) Környezettudatosság nem elég magas szintű (K)

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Turisztikai vonzerő növelése a kulturális és közösségi fejlesztések segítségével (G) Viszonylag nagy számban jelen lévő vállalkozások Sok civil szervezet (T) Viszonylag sok közintézményi belső tér, melyek költséghatékonyan funkció-bővíthetőek (K) Viszonylag sok közterület, melyek költséghatékonyan funkció-bővíthetőek (K) A vállalkozások nyitottak az ágazatközi együttműködésre, elfogadják az Önkormányzat gazdaságfejlesztési partnerségi ajánlatát (G) Turizmus miatti potenciális bevétel-növelési lehetőségek, helyi termék igények (G)	Előregedő társadalom (T) Szakemberek elvándorlása (T) Fiatalok elköltözése (T) Lakossági passzivitás erősödése (T) Foglalkoztató cégek számának, foglalkoztatási potenciáljának csökkenése, gyengülése (G) Közfoglalkoztatotti rendszer gyengülése, összeomlása (G) Meglévő közintézményi, közösségi terek további leromlása (K) Meglévő közterületek további leromlása (K) Környezetszennyezés, környezetrombolás (K) Szélsőséges időjárási hatások (K)

Lehetséges stratégiák

TÁMADÓ STRATÉGIÁK	FEJLESZTŐ STRATÉGIÁK
A közösségépítés erősítése (T) A civil szervezetek aktivitásának, meglévő együttműködéseinek erősítése (T) A helyi vállalkozói szféra innovációs képességének erősítése (G) A fiatalok bevonásának, közéleti aktivitásának erősítése (T) Környezettudatosságra nevelés, fenntarthatósági szemléletformálás (K)	A meglévő, kulturális és/vagy közösségi használatra alkalmassá tehető épületek, belső terek fejlesztése (K) A meglévő, közösségi és/vagy kulturális használatra alkalmassá tehető közterületek, szabadterek fejlesztése (K) A kulturális és közművelődési rendezvények, illetve fejlesztésük támogatása (T) A közösségépítő és közösség szervező rendezvények, illetve fejlesztésük támogatása (T) Az újszerű, innovatív multimédiás, internet-irányultságú, online tartalmak létrehozásának, fejlesztésének támogatása (G)
VÉDEKEZŐ STRATÉGIÁK	ELKERÜLŐ STRATÉGIÁK
Az ágazatközi együttműködések erősítése (G) A partnerszervezetek, akciócsoporthoz, helyi közösségek együttműködésének erősítése (T) Az ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények támogatása, erősítése (G)	Alakítsunk ki, hozzunk létre esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvényeket (T és G) Alakítsuk ki a fogyatékkal élők, betegek, sérültek, hátrányos helyzetűek közösségeinek támogatási rendszerét. (T és K)

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása: Az akcióterület a szükségesnél kevesebb kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületben hozzáférhető helyiséggel, épületrésszel rendelkezik, amely szűk keresztmetszetként akadályozza a közösségi és kulturális fejlesztések kiteljesítését. A hiányzó épületek, zárt terek kialakítása, fejlesztése megoldást jelent a problémára.

Kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése: Az akcióterület a szükségesnél kevesebb kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterülettel, szabad térrel rendelkezik, amely szűk keresztmetszetként akadályozza a közösségi és kulturális fejlesztések kiteljesítését, a szabadtéri közösségi és kulturális események, rendezvények megvalósítását. A hiányzó közterületek, szabad terek kialakítása, fejlesztése megoldást jelent a problémára.

Kulturális és közművelődési rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása: A közösségi életet erősítése, a kulturális kínálatot bővítése, illetve ágazatközi együttműködések generálása szükségessé teszi az ilyen projekteket.

Esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása: A hátrányos helyzetű munkavállalók, a fogyatékkal élők, a felzárkóztatásra szoruló közösségi, munkavállalói beilleszkedését segíteni szükséges, csakúgy, mint munkavállalásuk elősegítése.

Közösségépítő és közösség-szervezési rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása: A megvalósuló infrastrukturális, közösségi és kulturális tereket, szabadtereket érintő fejlesztések pozitív hatása tovább erősíthető a közösségek, a közösségi élet, események támogatásával, fejlesztésével.

Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok támogatása: A szervezeteken belüli és a szervezetek közötti együttműködések megerősítése jelentős többlet humánerőforrást teremt a stratégia megvalósításához.

Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események támogatása: Kiemelt fontosságú az ágazatközi megteremtése, a vállalkozói szféra képzése, fejlesztése, illetve civilek vállalkozói szemlélettel, tudással történő felvértezése.

Újszerű, innovatív multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, gazdaságfejlesztési információ-elsőbbséget biztosító tartalmak, kommunikációs megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása: A jó kiindulási adottságok ellenére viszonylag alacsony a gyulai vállalkozói és civil szféra innovációs ereje, potenciálja. A kapcsolódó ismeretek multimédiás, tudatos tartalmak segítségével jelentősen növelhető a bevont szervezetek innovációs képessége, illetve a megszerzett tudással egyébként működési hatékonyságuk, versenyképességük is, ezzel is előmozdítva a helyi gazdaságfejlesztést.

Fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport-, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, programjainak támogatása: Az esélyegyenlőség érdekében, valamint a hasonló problémákkal küzdő sorstársi közösségek megerősítése szükségessé teszi az érintettek közösségi eseményeinek, rendezvényeinek támogatását, ezek körének bővítését, mellyel egyben a teljes helyi társadalom érzékenyítése is hatékonyan végezhető.

Gyermekek, fiatalok közösségi, közéleti bevonását célzó, elősegítő programok, rendezvények, rendezvénysorozatok támogatása: Rendkívüli fontosságú a fiatalok bevonása, erős közösségekbe szerveződésük segítése, későbbi tudatos polgári, közéleti attitűdjük, helyi közéletbeli szerepvállalási hajlandóságuk fejlesztése, melyeket a közösségi események, programok, rendezvények szervezésével hatékonyan lehet végrehajtani, kiegészíteni.

4. A stratégia jövőképe

Jövőkép

A stratégia ágazatközi elvű, innovatív megvalósítása során az épített, renovált, felújított, helyreállított kulturális és közösségi épületek, közterületek, szabad terek infrastrukturális és funkcionálisan fejlesztésének, továbbá a folyamatos és egyre bővülő helyi kulturális és közösség-szervezési tevékenységeknek köszönhetően Gyula belterületén pezsgő kulturális, közművelődési és közösségi élet zajlik, amely az önkormányzat és intézményei, a civil szervezetek és a vállalkozások együttműködésének köszönhető jelentős gazdaságfejlesztési hatásával kiegészülve nagymértékben erősíti az élők elégedettségét, javítja a város népességmegtartó képességét, illetve emeli az itt élők életszínvonalát.

5. A stratégia célhierarchiája

	Átfogó cél(ok)
1.	Kísérleti jelleggel, integrált és programalapú fejlesztések megvalósítása városi akcióterületi szinten a helyi közösségek részvételének és tudatosságának fokozása, a helyi társadalmak megújítása valamint a helyi és közösségi alapú forrásallokáció fejlesztése érdekében
2.	A városi akcióterület kulturális és közösségi életének megújítása, közösségi alapú közvetett gazdaságfejlesztési módszertanok kialakítása és elterjesztése a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, illetve kezdeményezésére készülő integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi közösségfejlesztés
3.	Integrált, újszerű és innovatív, a helyi közösségek megerősítésén keresztül az akcióterület népességmegtartó képességének javításához hozzájáruló helyi fejlesztések ágazatközi partnerségben történő megvalósítása.

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Városi akcióterületi kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, fejlesztési eszközbeszerzése	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	20 %
2.	Városi akcióterületi kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése, fejlesztési eszközbeszerzése	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	20 %
3.	Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	80 (pont-érték)
4.	Városi akcióterületi helyi gazdaság önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	80 (pont-érték)
5.	A városi akcióterületi épített, létrehozott, renovált, felújított, helyreállított épületeket, szabad tereket, közterületeket rendszeresen igénybe vevő lakosság arányának, illetve az igénybevevők elégedettségének, valamint az érintett épületek, szabad terek, közterületek látogatottságának innovatív növelése	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	20 % növekedés 80 (pont-érték)

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá				
		1.	2.	3.	4.	5.
1.	Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, illetve közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése	X	X	X	X	X
2.	Kulturális és közművelődési, közösségépítő és közösség-szervezési, gyermekek, fiatalok közösségi, közéleti bevonását célzó, elősegítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása			X	X	X
3.	Esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport-, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, programjainak támogatása			X	X	X
4.	Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok támogatása			X	X	X
5.	Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események, valamint újszerű, innovatív, multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, információelsőbbiséget biztosító tartalmak, kommunikációs megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása	X	X	X	X	X

A választott célok szöveges indokolása:

Városi akcióterületi kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, fejlesztési eszközbeszerzése: Az akcióterület a szükségesnél kevesebb kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületben hozzáférhető helyiséggel, épületrésszel rendelkezik, amely szűk keresztmetszetként akadályozza a közösségi és kulturális fejlesztések kiteljesítését. A hiányzó épületek, zárt terek kialakítása, fejlesztése megoldást jelent a problémára.

Városi akcióterületi kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése, fejlesztési eszközbeszerzése: Az akcióterület a szükségesnél kevesebb kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterülettel, szabad térrel rendelkezik, amely szűk keresztmetszetként akadályozza a közösségi és kulturális fejlesztések kiteljesítését, a szabadterei közösségi és kulturális események, rendezvények megvalósítását. A hiányzó közterületek, szabad terek kialakítása, fejlesztése megoldást jelent a problémára.

Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása: A közösségi életet erősítése, a kulturális kínálatot bővítése, illetve ágazatközi együttműködések generálása szükséges.

Városi akcióterületi helyi gazdaság önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése: : Kiemelt fontosságú az ágazatközi megteremtése, a vállalkozói szféra képzése, fejlesztése, illetve civilek vállalkozói szemlélettel, tudással történő felvértezése.

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

1. BEAVATKOZÁSI TERÜLET, MŰVELET

- 1 **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, funkcióbővítése.
- 2 **Kulcsprojektek:** Kulcsprojekt nem kerül azonosításra.
- 3 **Indoklás, alátámasztás:** Az akcióterület a szükségesnél kevesebb kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterülettel, szabad térrel, köz- vagy kereskedelmi épületben hozzáférhető helyiséggel, épületrésszel rendelkezik, amely szűk keresztmetszetként akadályozza a közösségi és kulturális fejlesztések kiteljesítését, a szabadtéri közösségi és kulturális események, rendezvények megvalósítását. A hiányzó épületek, közterületek, zárt és szabad terek kialakítása, fejlesztése megoldást jelent a problémára.
- 4 **Specifikus cél:** Városi akcióterületi kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése, fejlesztési eszközbeszerzése.
- 5 **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Az intézkedés keretében önkormányzati vagy civil szervezeti tulajdonban lévő kulturális és/vagy közösségi funkciójú terek vagy arra a fejlesztés után alkalmassá váló körzetek, közterületek, ingatlanok létrehozására, renoválására, felújítására, funkcióbővítő fejlesztésére, kapcsolódó eszközbeszerzésére kerülhet sor.
- 6 **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.
- 7 **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Önkormányzat és intézményei, civil szervezetek.
- 8 **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** Jelen intézkedés keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a leendő pályázati felhívásban, és azok mellékleteiben foglalt kritériumoknak. Helyreállított, felújított, funkcióbővített közterületek, szabad terek, épített, renovált, felújított épületek száma (minimum 10 db); Helyreállított, felújított, funkcióbővített közterületek, szabad terek,

épített, renovált, felújított épületek alapterülete (minimum 24129,5 m²), Beszerzett eszközök száma (minimum 15 db)

9 *Nem releváns.*

10 **Tervezett forrás:** 206.733.400 Ft, támogatás aránya 100 %, projektméret határai 2.000.000 Ft-70.000.000 Ft, ERFA

11 **Forrás ütemezése:** Jelen felhívás keretében, egy ütemben.

12 **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2017.07-2022.06.

2. BEAVATKOZÁSI TERÜLET, MŰVELET

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Kulturális és közművelődési, közösségépítő és közösség-szervezési, gyermekek, fiatalok közösségi, közeleti bevonását célzó, elősegítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása
2. **Kulcsprojektek:** Kulcsprojekt nem kerül azonosításra.
3. **Indoklás, alátámasztás:** A közösségi élet erősítése, a kulturális kínálat bővítése, illetve ágazatközi együttműködések generálása szükségessé teszi az ilyen projekteket. A megvalósuló infrastrukturális, közösségi és kulturális tereket, szabadtereket érintő fejlesztések pozitív hatása tovább erősíthető a közösségek, a közösségi élet, események támogatásával, fejlesztésével. Rendkívüli fontosságú a fiatalok bevonása, erős közösségekbe szerveződésük segítése, későbbi tudatos polgári, közeleti attitűdjük, helyi közeletbeli szerepvállalási hajlandóságuk fejlesztése, melyeket a közösségi események, programok, rendezvények szervezésével hatékonyan lehet végrehajtani, kiegészíteni.
4. **Specifikus cél:** Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása.
5. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Rendezvények szervezése, közösség-szervezési és közösségépítő, gyermekek, fiatalokat megcélzó rendezvények, programok, rendezvénysorozatok szervezése, megrendezése.
6. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.
7. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Önkormányzat és intézményei, civil szervezetek, vállalkozások.
8. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** Jelen intézkedés keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a leendő pályázati felhívásban, és azok mellékleteiben foglalt kritériumoknak. Tevékenységek, események, rendezvények száma (155 db), Tevékenységeket, eseményeket, rendezvényeket megvalósító nyertes szervezetek száma (30 db)
9. *Nem releváns.*
10. **Tervezett forrás:** 78.974.608 Ft, támogatás aránya 100 %, projektméret határai 300.000 Ft-5.000.000 Ft. ESZA
11. **Forrás ütemezése:** Jelen felhívás keretében, egy ütemben.
12. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2017.04-2022.06

3. BEAVATKOZÁSI TERÜLET, MŰVELET

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport-, művészeti és

szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, programjainak támogatása.

2. **Kulcsprojektek:** Kulcsprojekt nem kerül azonosításra.

3. **Indoklás, alátámasztás:** A hátrányos helyzetű munkavállalók, a fogyatékkal élők, a felzárkóztatásra szoruló közösségi, munkavállalói beilleszkedését segíteni szükséges, csakúgy mint munkavállalásuk elősegítése. Az esélyegyenlőség érdekében, valamint a hasonló problémákkal küzdő sorstársi közösségek megerősítése szükségessé teszi az érintettek közösségi eseményeinek, rendezvényeinek támogatását, ezek körének bővítését, mellyel egyben a teljes helyi társadalom érzékenyítése is hatékonyan végezhető.

4. **Specifikus cél:** Városi akcióterületi helyi gazdaság önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása.

5. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Önkormányzati, civil, gazdasági szféra bevonásával megvalósuló esélyegyenlőségi, érzékenyítő, esélyteremtő rendezvények, fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek szervezése, lebonyolítása.

6. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.

7. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Önkormányzat, civil szervezetek, fogyatékkal élők, betegek, sérültek civil szervezetei.

8. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** Jelen intézkedés keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a leendő pályázati felhívásban, és azok mellékleteiben foglalt kritériumoknak. Innovatív fejlesztési célú esélyegyenlőségi, érzékenyítő rendezvények száma (35 db), innovatív fejlesztési esélyegyenlőségi, érzékenyítő rendezvényeken résztvevő vállalkozások, intézmények, civil szervezetek száma (25 db), innovatív fejlesztési célú esélyegyenlőségi, érzékenyítő tevékenységeket megvalósító nyertes szervezetek száma (10 db). Tevékenységek, események, rendezvények száma (30 db), tevékenységeket, eseményeket, rendezvényeket megvalósító nyertes szervezetek száma (5 db).

9. Nem releváns.

10. **Tervezett forrás:** 23.308.694 Ft, támogatás aránya 100 %, projektméret 500.000 Ft-10.000.000 Ft, ESZA

11. **Forrás ütemezése:** Jelen felhívás keretében, egy ütemben.

12. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2017.09-2022.06.

4. BEAVATKOZÁSI TERÜLET, MŰVELET

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok támogatása.

2. **Kulcsprojektek:** Kulcsprojekt nem kerül azonosításra.

3. **Indoklás, alátámasztás:** A szervezeteken belüli és a szervezetek közötti együttműködések megerősítése jelentős többlet humán erőforrást teremt a stratégia megvalósításához.

4. **Specifikus cél:** Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása. Például a gyulai CLLD döntéshozói és munkaszervezet tagjainak látogatása más belföldi CLLD döntéshozóinál, munkaszervezeténél; kulturális, közösségi tevékenységet végző szervezetek hazai tanulmányútja más CLLD-hez, Kárpát-medencei magyar kulturális szervezetek jelenlétével, az általuk végzett munka jó gyakorlatainak átvételével; módszertani tanulmányút a nyertes szervezetek 1-2 kulcsképviselőjének részvételével (adminisztráció, szervezési kérdések, stb. témában).
5. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, tanulmányutak, projektlátogatások, rendezvénysorozatok, események szervezése, megrendezése.
6. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.
7. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozói szféra
8. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** Jelen intézkedés keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a leendő pályázati felhívásban, és azok mellékleteiben foglalt kritériumoknak. Tevékenységek, események, rendezvények száma (5 db), Tevékenységeket, eseményeket, rendezvényeket megvalósító nyertes szervezetek száma (3 db)
9. Nem releváns.
10. **Tervezett forrás:** 6.000.000 Ft, támogatás aránya 100 %, projektméret 500.000 Ft-3.000.000 Ft
11. **Forrás ütemezése:** Jelen felhívás keretében, egy ütemben.
12. **A megvalósítás tervezett időintervalluma:** 2017.08-2022.06.

5. BEAVATKOZÁSI TERÜLET, MŰVELET

1. **A beavatkozási terület/művelet megnevezése:** Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események támogatása, újszerű, innovatív multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, információ-elsőbbiséget biztosító tartalmak, kommunikációs megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása.
2. **Kulcsprojektek:** Kulcsprojekt nem kerül azonosításra.
3. **Indoklás, alátámasztás:** Kiemelt fontosságú az ágazatközi megteremtése, a kulturális, közösségi szféra képzése, fejlesztése, illetve civilek forrásteremtési szemlélettel, tudással történő felvértezése. A jó kiindulási adottságok ellenére viszonylag alacsony a gyulai vállalkozói és civil szféra innovációs ereje, potenciálja. A kapcsolódó ismeretek multimédiás, tudatos tartalmak segítségével jelentősen növelhető a bevont szervezetek innovációs képessége, illetve a megszerzett tudással egyébként működési hatékonyságuk, versenyképességük is, ezzel is előmozdítva a helyi ágazatközi kulturális fejlődést, együttműködést.
4. **Specifikus cél:** Városi akcióterületi helyi önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése.
5. **A helyi felhívások, támogatható tevékenységek meghatározása:** Ágazatközi, innovációs előadások, rendezvények, tréningek, tudásátadó rendezvények szervezése, megrendezése. Innovatív multimédiás tartalmak, újszerű forrásallokációs pályázati információátadást segítő kommunikációs megoldások, tájékoztatást elősegítő videó-termékek létrehozása, elkészítése.

6. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.
7. **A művelet / helyi felhívás célcsoportja:** Vállalkozások, civil szervezetek, Önkormányzat
8. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:** Jelen intézkedés keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a leendő pályázati felhívásban, és azok mellékleteiben foglalt kritériumoknak. Tevékenységek, események, rendezvények száma (20 db), tevékenységeket, eseményeket, rendezvényeket megvalósító nyertes szervezetek száma (3 db). Innovatív fejlesztési célú tartalmak, tartalom-csomagok száma (5 db), innovatív fejlesztési tartalmakkal elért személyek száma (50 fő), innovatív fejlesztési célú tartalmakat megvalósító nyertes szervezetek száma (2 db).
9. *Nem releváns.*
10. **Tervezett forrás:** 25.049.998 Ft, támogatás aránya 100 %, projektméret 500.000 Ft-8.000.000 Ft
11. **Forrás ütemezése:** Jelen felhívás keretében, egy ütemben.
12. **A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2017.10-2022.06.**

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek

Sor-szám	Megnevezés (legfeljebb 1-2 szó) / Kulcsprojekt (K) – amennyiben releváns	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5 mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap (ERFA/ ESZA)	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.	Közösségi terek/ Közösségi közterületek	Az akcióterület a szükségesnél kevesebb kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületben hozzáférhető helyiséggel, épületrésszel, közterülettel, szabad térrel rendelkezik, amely szűk keresztmetszetként akadályozza a közösségi és kulturális fejlesztések kiteljesítését, a szabadtéri közösségi és kulturális események, rendezvények megvalósítását. A hiányzó épületek, zárt terek, közterületek, szabad terek kialakítása, fejlesztése megoldást jelent a problémára.	Közösségi zárt terek/ Közösségi szabadterek	Az intézkedés keretében önkormányzati vagy civil szervezeti tulajdonban lévő kulturális és/vagy közösségi funkciójú vagy arra a fejlesztés után alkalmassá váló közterek, közterületek, terek, ingatlanok létrehozására, renoválására, felújítására, funkcióbővítő fejlesztésére, kapcsolódó eszközbeszerzésére kerülhet sor.	Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.	Önkormányzati, civil	206.733,4	ERFA	2017.07- 2022.06.

2.	Kulturális/köz- művelődési rendezvények/ Közösségépítő, közösség- szervező rendezvények/ Fiatalok rendezvényei	A közösségi életet erősítése, a kulturális kínálatot bővítése, illetve ágazatközi együttműködéseket generálása szükségessé teszi az ilyen projekteket. <i>E mellett a</i> megvalósuló infrastrukturális, közösségi és kulturális tereket, szabadtereket érintő fejlesztések pozitív hatása tovább erősíthető a közösségek, a közösségi élet, események támogatásával, fejlesztésével <i>továbbá</i> rendkívüli fontosságú a fiatalok bevonása, erős közösségekbe szerveződésük segítése, későbbi tu- datos polgári, köz- életi attitűdjük, helyi közéletbeli szerep- vállalási hajlandósá- guk fejlesztése, melyeket a közös-	Események, rendezvények	Közösségszervezési és közösségépítő valamint Gyermekeket, fiatalokat megcélzó rendezvények , rendezvénysorozatok szervezése, lebonyolítása,	Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)na k a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.	Önkormány- zati, civil, vállalkozási	78.974,608	ESZA	2017.04- 2022.06.
----	--	---	----------------------------	---	--	--	------------	------	----------------------

		ségi események, programok, rendezvények szervezésével hatékonyan lehet végrehajtani, kiegészíteni.							
3.	Esélyegyenlőségi, érzékenyítő rendezvények/ Fogyatékkal élők közösség-építése	A hátrányos helyzetű munkavállalók, a fogyatékkal élők, a felzárkóztatásra szoruló közösségi, munkavállalói beilleszkedését segíteni szükséges, csakúgy, mint munkavállalásuk elősegítése. Az esélyegyenlőség érdekében, valamint a hasonló problémákkal küzdő sors-társi közösségek megerősítése szükségessé teszi az érintettek közösségi eseményeinek, rendezvényeinek támogatását, ezek körének bővítését, mely-lyel egyben a teljes helyi társadalom érzékenyítése is hatékonyan végezhető.	Események, rendezvények	Önkormányzati, civil, gazdasági szféra bevonásával megvalósuló esélyegyenlőségi, érzékenyítő, esélyteremtő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezése valamint a fogyatékkal élők, betegek, sérültek sors-társi, sport, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek szervezése, lebonyolítása	Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.	Önkormányzati, civil	23.308,694	ESZA	2017.09-2022.06

4.	Partner-szervezetek, akció-csoportok együtt-működése	A szervezeteken belüli és a szervezetek közötti együttműködések megerősítése jelentős többlet humán erőforrást teremt a stratégia megvalósításához.	Események, rendezvények	<i>Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása</i>	Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.	Önkormányzati, civil, vállalkozási	6.000,0	ESZA	2017.08-2022.06.
5.	Ágazatközi rendezvények/Innovatív multimédiás tartalmak	Kiemelt fontosságú az ágazatközi megteremtése, a vállalkozói szféra képzése, fejlesztése, illetve civilek vállalkozói szemlélettel, tudással történő felvértezése. E mellett a jó kiindulási adottságok ellenére viszonylag alacsony a gyulai vállalkozói és civil szféra innovációs ereje, potenciálja. A kapcsolódó ismeretek multimédiás, tudatos tartalmak segítségével jelentő-	Ágazatközi együttműködések, rendezvények, események	<i>Ágazatközi, gazdasági, innovációs előadások, rendezvények, tréningek, tudásátadó rendezvények szervezése, megrendezése.</i> Innovatív multimédiás tartalmak, újszerű, pályázati információátadást segítő kommunikációs megoldások, tájékoztatást elősegítő videó-termékek létrehozása, elkészítése	Az intézkedés keretében megvalósítható projektek kapcsolód(hat)nak a EFOP és a GINOP pályázati forrásokhoz, de teljességgel lehatárolásra kerülnek a felhívásban rögzített TOP-os forrásoktól.	Vállalkozási, civil, önkormányzati	25.049998	ESZA	2017.10-2022.06.

		sen növelhető a bevont szervezetek innovációs képessége, illetve a megszerzett tudással egyébként működési hatékonyságuk, versenyképességük is, ezzel is előmozdítva a helyi kulturális, közösségi fejlődést.							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

6.2 Együttműködések

Specifikus cél: Városi akcióterületi helyi gazdaság önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése

Indoklás, alátámasztás: az új típusú közösségi fejlesztés klasszikus és innovatív módszereinek kimunkálása, optimális megoldásainak kidolgozása, változó-specifikus, helyi adottságok miatti eltéréseinek feltérképezése, a szükséges beavatkozási, rendszer-hatékonysági tudás összegyűjtésének, egymás jó gyakorlatai megismerésének kiváló lehetőségét biztosítja a Helyi Akciócsoportok, illetve a Közösségen belüli partnerszervezetek tudásátadó, tudásbővítő, közös tanácskozások, rendezvények, tanulmányutak megszervezése, amely egyben a központi képzéseken, módszertani útmutatásokon felül lehetővé teszi, hogy a résztvevők további információkat, tudást hasznosíthassanak, egymás közötti feladat, tevékenység megosztással hatékonyabbá tegyék működésüket. Szükséges a közösségek belső tudásának, tapasztalatának, elkötelezettségének megerősítése, fejlesztése, mely egyben a beavatkozások, specifikus célok, eredmény-célkitűzések elérését is sikeresebbé, hatékonyabbá teszi.

Az együttműködés tervezett tématerületei:

Helyi Közösségi Fejlesztési Akadémia indítása - több témakörben képzések

Tanulmányutak – nemzeti és nemzetközi Helyi Közösségi jó gyakorlatok közös megismerése

Közös monitoring megoldások, monitoring módszertani fejlesztő tevékenységek

Közös kommunikációs aktivitások, megoldások

Munkaszervezet-vezetői és munkaszervezeti tanácskozások

Tanulási műhelyek - egész napos műhelymunka aktuális témakörökben. Témák: stratégia, módszerek, eszközök, bevált gyakorlatok.

Konferenciák, képzések, előadások, módszertani egyeztetések: például hálózati együttműködések, kapcsolatok, kulcskérdések témakörökben

Online-tér kialakítása – információs szolgáltatás, interakciók, kommunikáció

Know-how transzfer partnerek között - Jó gyakorlatok bemutatása – workshopok

Érzékenyítő rendezvények a munkaszervezetek, illetve a Helyi Közösség döntéshozói számára

Tervezett forrás: 10.283.300 Ft

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

Ez a fejezet tömör áttekintést ad a HACS, mint partnerség működéséről. Tartalmazza a helyi akciócsoport a HKFS megvalósítása érdekében kialakított szervezet felépítését, és az egyes szervezeti egységek feladatait.

A HACS összetétele:

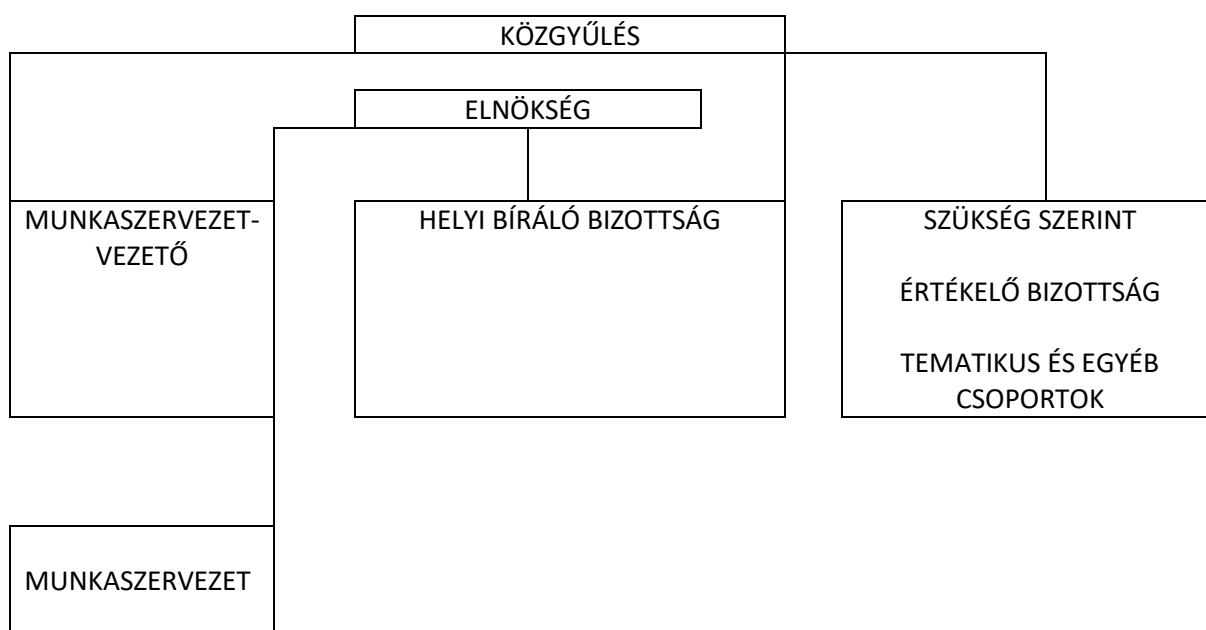
A HACS konzorciumi formában működik, a munkaszervezeti funkciót ennek megfelelően – a meghatározott előírásokat érvényesítve – a NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület tölti be.

A HACS tagsága (szakterület): Gyula Város Önkormányzata (minden szakterület), Mogyoróssy János Városi Könyvtár (kultúra, közösség), Egészségügyi Alapellátási Intézmény (esélyegyenlőség, közösség, egészségügy), Gyula Város Egyesített Óvodája (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok), Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekejóléti Intézménye (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok, szociális ügyek), NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok, idősök), Mi egy Másért - Gyulai Gyermekekért és Ifjúságért Közhasznú Egyesület (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok, szenvedélybetegségek megelőzése), Békés Megyei Sclerosis Multiplexes Emberek Közhasznú Szervezete (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok, betegekkel való foglalkozás, önkéntesség), ZERGE Ifjúsági Túrasport Közhasznú Egyesület (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok, környezetvédelem),

Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége (esélyegyenlőség, közösség, fiatalok, idősök, szociális ügyek, kultúra, stb.), Color in Press Kft. (média, marketing, vállalkozásfejlesztés, stb.), Zöldvektor Bt. (esélyegyenlőség, közösség, idősök, szociális ügyek), HANAN MED Egészségügyi Szolgáltató Betéti Társaság (egészségügy, prevenció, életmód/életvitel), Kiss Kreatív Kft. (szervezetfejlesztés, üzleti tervezés, vállalkozás-fejlesztés, stb.)

A HACS elnöksége: Dr. Görgényi Ernő István (anyja neve: Szabó Erzsébet, születési hely/idő Gyula, 1975. december 03.) – a közsféra képviselője (Gyula Város Önkormányzata), a konzorcium képviselője, Alt Norbert (anyja neve: Takács Éva, születési hely/idő Gyula, 1980. szeptember 22.) – a civil sféra képviselője (NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület), a konzorcium képviselő-helyettese, Dr. Mohamed Abdulrahman Abdulrab (anyja neve: Ahmed Hagar, születési hely/idő Taiz, Jemen, 1970. szeptember 26.) - a vállalkozói sféra képviselője (HANAN MED Egészségügyi Szolgáltató Betéti Társaság), a konzorcium képviselő-helyettese

A HACS szervezeti felépítésének bemutatása:



Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása:

Közigyűlés (a Konzorcium közgyűlése):

Összetétel: A HACS akcióterületén működő szervezetek és egyének számára nyitott egyesület/konzorcium tagjai.

Feladat: Alapszabály/ Együttműködési megállapodás elfogadása. Tisztségviselők megválasztása. HFS elfogadása. Éves költségvetés és beszámolók elfogadása. Stratégiai irányítás.

Működés: Alapszabály/Együttműködési megállapodás alapján. Évente minimum egy ülés. Rendkívüli közgyűlés lehetősége.

Elnökség:

Összetétel: A HACS konzorcium tagságából a közgyűlés választja az alapszabály alapján. Vagy a kijelölt konzorciumi partnerek; Méretét és összetételét az alapszabály/együttműködési megállapodás rögzíti. Egyetlen tagja sem lehet a HACS alkalmazottja.

Feladat: Operatív irányítás. Jogilag és pénzügyileg felel az egyesület működéséért. Figyelemmel kíséri a HKFS megvalósulását. Szükség esetén kezdeményezi a HKFS módosítását.

Működés: Konzorciumi Együttműködési megállapodás alapján hozható létre és működtethető.

Helyi Bíráló Bizottság:

Összetétel: Egyetlen különböző érdekcsoport sem rendelkezik a szavazati jogok 49%-ot meghaladó hányadával. Szavazati joggal rendelkező tagjait a közgyűlés választja a HACS tagságából. Tanácskozási joggal tanácsadókat, szakértőket is igénybe vehet.

Feladat: A HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása (a felterjesztés alapján értékel, és támogatásra javasol)

Működés: Alapszabály/Együttműködési megállapodás, EU /hazai jogszabályok alapján hozható létre és működtethető. Működési alapelvei: Tagja csak a HACS tagja lehet. Egyetlen különböző érdekcsoport sem rendelkezik a szavazati jogok 49%-ot meghaladó hányadával. Tagságról a közgyűlés dönt - elnök, alelnök, tagok. Minden tag egy szavazat. Rendelkezés a tagság megszűnéséről. Határozatképesség minimum követelményei. Az ülés összehívása, gyakorisága. A projektek értékelése és kiválasztása után a támogatásra javasolt projektek továbbítása az irányító hatóság felé jogosultsági ellenőrzésre. Nyilvánosság biztosítása. Titoktartás és összeférhetetlenség szabályozása.

A HBB a tagok megválasztásával jön létre. A HBB szavazati joggal rendelkező tagjait a tagok egyszerű többséggel, nyílt vagy titkos szavazással választja tagjai közül határozott időre, a megbízási időpontok meghatározásával. A HBB szavazó tagjai együttesen felelnek a HBB által hozott javaslatokért. A HBB 5 fő szavazati joggal rendelkező tagból és 4 póttagból áll. Minden tagnak egy szavazata van, és minden tag szavazata egyenlő, a póttagok a tag akadályoztatása vagy érintettsége/összeférhetetlensége esetén lépnek az adott tag helyére.

A póttag

A HACS az általa delegált személy akadályoztatása esetén póttagot jelölhet, aki a HBB szavazati joggal rendelkező tagját helyettesítheti. A póttag jogai, kötelezettségei és feladatai megegyeznek az általa helyettesített rendes tag jogaival, kötelezettségeivel és feladataival.

A HBB elnöke

A HBB szavazati joggal rendelkező tagjai közül a HBB tagsága egyszerű többséggel, nyílt szavazással választ elnököt és alelnököt. Az elnök felel az eljárás átláthatóságáért, pártatlanságáért és az eljárási szabályok betartásáért. Az elnök feladata az ülés levezetése, a helyi támogatási kérelmek előterjesztése, az üléseken született döntési javaslat és az ülésekről készült jegyzőkönyv ellenjegyzése. Amennyiben a HBB működése során eljárási szabálytalanság merül fel, az elnök intézkedik a HBB szabályszerű működésének helyreállításáról. A HBB elnöke nem lehet a HACS elnöke. Az elnök akadályoztatása esetén az alelnök jár el a HBB képviselőjeként.

A szavazati joggal nem rendelkező résztvevők

A HBB tanácskozási joggal rendelkező állandó meghívottja az IH képviselője.

A szakértő

a) A HBB az egyes támogatási kérelmek értékelése során szakértő közreműködését veheti igénybe, ha úgy ítéli meg, hogy a döntések megalapozottságához nem rendelkezik kellő szakismerettel.

b) A szakértő a HBB elnökének előzetes felkérése alapján vesz részt a HBB ülésén.

c) A szakértő szavazati joggal nem rendelkezik.

d) A szakértő közreműködésére az összeférhetetlenségi szabályokat szükséges alkalmazni.

e) A szakértő feladata elvégzéséért díjazásra a közgyűlés/küldöttgyűlés, konzorciumok esetén a tagság döntése alapján és mértékben lehet jogosult. Eltérő rendelkezés hiányában nem jogosult díjazásra.

f) A szakértő közgyűlés/küldöttgyűlés, konzorciumok esetén a tagok döntése alapján, tevékenységének ellátásával közvetlenül összefüggésben álló költségei megtérítésére lehet jogosult. A határozat tételesen felsorolja az elszámolható költségeket (pl. utazási költség) és megállapíthatja annak maximumát.

A HBB titkára

A HBB titkári feladatait a HACS munkaszervezetének képviselője látja el, aki részt vesz a HBB ülésein, de szavazati joggal nem rendelkezik.

A HBB határozatképes, amennyiben

a) a szavazati joggal rendelkező tagok (szükség esetén póttag) legalább 50%-a együttesen jelen van az ülés teljes időtartama alatt.

b) a jelen lévő, szavazati joggal rendelkező tagjai vonatkozásában sem a közszféra, sem egyetlen más érdekcsoport (civil és vállalkozói szektor) nem rendelkezhet a szavazati jogok 49%-át meghaladó hányadával. Közszférában munkaviszonnyal rendelkező személyek tagsága a HBB-ben csak ebben a képviseleti minőségükben vehető számba.

Összeférhetetlenség

A támogatásra vonatkozó döntés meghozatalában nem vehet részt az a személy vagy szervezet, aki az adott felhívásra támogatási kérelmet nyújtott be, a helyi támogatási kérelem elkészítésében részt vett, a projekt megvalósítója, ha a támogatási kérelmről még nem született döntés, valamint az, aki

a) a támogatást igénylő szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll;

b) a támogatást igénylő szervezet vezető tisztségviselője vagy felügyelő bizottságának tagja;

c) a támogatást igénylő szervezet tagja vagy abban közvetlen / közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik;

d) az értékelésre, a minőség-ellenőrzésre vagy a bírálatra benyújtott dokumentumok előkészítésében vagy kidolgozásában – a 1303/2013/EU rendelet 34. cikkében meghatározott helyi akciócsoportok munkaszervezeteinek alkalmazottjai kivételével – bármilyen formában részt vett;

e) az a)-d) pont szerinti személynek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:1. § 1. pontja szerinti közeli hozzátartozója;

f) tekintetében az IH-hoz érkezett bejelentés alapján vagy hivatalból az IH megállapítja, hogy pártatlan és objektív közreműködése nem biztosított.

A támogatásra vonatkozó döntés meghozatalában részt vevő személy vagy szervezet képviseletére jogosult személy a döntés-előkészítési eljárás megkezdésekor az adott felhívásra vonatkozó teljes bizonyító erejű magánokiratban nyilatkozatot tesz arról, hogy fentiek szerinti összeférhetetlenség vele szemben nem áll fenn, a támogatásra vonatkozó döntés előkészítése és meghozatala során tudomására jutott minősített adatot, üzleti vagy banktitkot, fizetési titkot, illetve egyéb magántitkot megőrzi.

Az összeférhetetlenséget minden támogatási kérelem esetén külön kell vizsgálni.

A Felhívás Előkészítő Munkacsoport (FEMCS):

A FEMCS a Helyi Községi Fejlesztési Stratégia keretében meghirdetendő helyi felhívások kidolgozásában részt vevő szakmai javaslattevő testület. A FEMCS-nek állandó tagja a HACS munkaszervezetének képviselője. A FEMCS állandó meghívottja az IH képviselője. Eseti jelleggel egyéb szakértők is bevonhatók a FEMCS munkájába.

Bármely HACS-tag, illetve FEMCS-tag javasolhat tagot a FEMCS-be. A FEMCS tagok körét a HACS elnöksége / vezetősége határozza meg. A tagokat a HACS elnöke / vezetője írásban kéri fel a FEMCS-ben való részvételre. A felkért személyek írásban jeleznek vissza a felkérés elfogadásáról vagy indoklással történő visszautasításáról (a kötelező tagokon kívül).

A FEMCS működése akkor ér véget, amikor az IH kiállítja az adott helyi felhívásra vonatkozó szabályossági nyilatkozatát.

Munkaszervezet-vezető:

Összetétel: Egy fő, megfelelő szakmai képességekkel és tudással a munkaszervezet animációs, projektgenerálási, gazdaság- és társadalomszervezési feladatainak koordinálásához és a HACS operatív működésének irányításához; Kiválasztásánál fontos szempont, hogy a térségben széles körben elfogadott, tapasztalt vezető legyen.

Feladat: Irányítja a munkaszervezet tevékenységét. Felelős a HKFS tervezési folyamat menedzseléséért, a HKFS hatékony megvalósításáért, a munkaszervezet napi működtetéséért. Részt vesz a döntés-előkészítésben, támogatva az értékelő bizottság munkáját. Felterjeszti a pályázatokat döntésre, részt vesz a munkaszervezet feladatainak ellátásában. Beszámolási kötelezettsége van az Elnökség/elnök felé. Az egyesület szakmai képviselője (más szervezetek). Operatív szintű kapcsolattartás.

Működés: Alapszabály/Együttműködési megállapodás munkaköri leírás alapján. Nincs döntési jogköre a projektek kiválasztásával kapcsolatban.

Munkaszervezet:

Összetétel: Vezető partner szervezet, amely feladata az igazgatási és pénzügyi feladatok ellátása. A HACS-nak meg kell jelölnie egy jogképes és cselekvőképes munkaszervezetet: - kiválaszt a konzorciumi tagok közül egy non-profit szervezetként működő partnert. A HACS alkalmazottai. Fontos a feladatok ellátásához szükséges szakértelem mellett a térség közössége és gazdasága fejlesztéséhez használható szakmai háttér és a térség ismerete. Létszáma a HACS finanszírozási kapacitásától függ, amelyet kiegészíthetnek más programokból/projektekből bevont források, például saját projektek.

Feladat: Térségi animáció, projektgenerálás. A munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése, a potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban. Monitoring, értékelés. A HACS adminisztrációs feladatainak ellátása. Beszámolási kötelezettséggel a munkaszervezet-vezetőnek tartoznak.

Működés: Alapszabály/Együttműködési megállapodás/munkaköri leírás alapján. A munkaszervezet munkatársainak nincs döntési jogkörük a projektek kiválasztásával kapcsolatban.

SZÜKSÉG SZERINT LÉTREHOZHATÓ

Értékelő Bizottság:

Összetétel: Tematikus bizottságok esetén az adott témakör kapcsán releváns szakértelemmel rendelkezzenek a tagok. Összetételéről az elnökség dönt.

Feladat: A HKFS keretében támogatandó projektekkel kapcsolatban fogalmaz meg szakmai álláspontot.

Működés: Alapszabály/SZMSZ alapján hozható létre és működtethető.

Tematikus és egyéb csoportok:

Összetétel: Az adott témakör kapcsán releváns szakértelemmel rendelkező tagok

Feladat: Tanácsadói szerepkör. HKFS tervezése egyes témák részletesebb kifejtése

Működés: Alapszabály/SZMSZ alapján hozható létre és működtethető.

A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása:

A Felhívás Előkészítő Munkacsoport (a FEMCS) a Helyi Községi Fejlesztési Stratégia keretében meghirdetendő helyi felhívások kidolgozásában részt vevő szakmai javaslattevő testület. Feladata a

felhívások előkészítése, elkészítése. A FEMCS működése akkor ér véget, amikor az IH kiállítja az adott helyi felhívásra vonatkozó szabályossági nyilatkozatát.

Helyi Bíráló Bizottság: A HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása (a felterjesztés alapján értékeli, és támogatásra javasol). A HBB a tagok megválasztásával jön létre. A HBB szavazati joggal rendelkező tagjait a tagok egyszerű többséggel, nyílt vagy titkos szavazással választja tagjai közül határozott időre, a megbízási időpontok meghatározásával. A HBB szavazó tagjai együttesen felelnek a HBB által hozott javaslatokért. A HBB 5 fő szavazati joggal rendelkező tagból és 4 póttagból áll. Minden tagnak egy szavazata van, és minden tag szavazata egyenlő, a póttagok a tag akadályoztatása vagy érintettsége/összeférhetetlensége esetén lépnek az adott tag helyére.

Értékelő Bizottság(ok), létrehozás esetén: A HKFS keretében támogatandó projektekkel kapcsolatban fogalmaz meg szakmai álláspontot.

Munkaszervezet vezető: Részt vesz a döntés-előkészítésben, támogatva az értékelő bizottság munkáját. Felterjeszti a pályázatokat döntésre, részt vesz a munkaszervezet feladatainak ellátásában.

A projektötlet feltételezett útja a támogatói okiratig (a későbbiekben kiadásra kerülő szabályzók alapján módosítása valószínűsíthető):

- Megjelenik a felhívás
- Az ügyfél bemutatja projekt ötletét a Közösségnek, egyeztet a munkaszervezettel
- Az ügyfél adatlapon benyújtja projekt ötletét-
- Áttekintésre kerül az ötletet, szükség esetén továbbfejlesztik azt
- Beadásra kerül a pályázat
- A pályázatot megvitatja a Helyi Bíráló Bizottság
- Pozitív döntést követően az előírt Szervezethez benyújtásra kerül a pályázat a munkaszervezet segítségével maximum 30 napon belül
- Az erre jogosult szervezet formai szempontból vizsgálja már csak és elbírálja a pályázatot
- A kijelölt Irányító Hatóság formailag megfelelő pályázatok esetében biztosítja a forrásallokációt, a munkaszervezettel egyeztetve
- Az erre jogosult szervezet kiküldi a pályázónak Támogató Okiratot

HKFS megvalósításának összeférhetetlenségét biztosító intézkedések/szabályok

Azok, akik részt vesznek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), nem vehetnek részt az adott felhívásra beérkező pályázatokkal kapcsolatos döntés előkészítésében (a projektek értékelése) és a döntésben (kiválasztás).

A munkaszervezet csupán segítséget nyújthat a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat), de nem dönthet tartalom felett és nem írhatja meg a pályázatot vagy annak részeit.

Bárki, aki érintett egy adott projektben, nyilatkoznia kell erről, és nem vehet részt az értékelésben; Az értékelésben és a döntéshozatalban résztvevő HACS tagok esetében is biztosítani szükséges az összeférhetetlenséget.

KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

1. HACS által a helyi támogatási kérelem vonatkozásában ellenőrzendő nem hiánypótoltható jogosultsági kritériumok

- a) a helyi támogatási kérelem benyújtása a helyi felhívás 4.3 pontjában megjelölt határidőn belül történt;
- b) a támogatást igénylő a jelen helyi felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik;

- c) a benyújtott helyi támogatási kérelem példányszáma megfelel a helyi felhívás 4.3 pontjában megadott példányszámnak;
- d) a helyi támogatási kérelmet a megadott formanyomtatványon, magyar nyelven nyújtották be.

Amennyiben a fenti nem hiánypótoltható jogosultsági kritériumoknak a helyi támogatási kérelem nem felel meg, akkor hiánypótlási felhívás nélkül elutasításra kerül.

2. HACS által a helyi támogatási kérelem vonatkozásában ellenőrzendő hiánypótoltható jogosultsági szempontok

- a) a benyújtott helyi támogatási kérelem formanyomtatványának minden pontját jelen helyi felhívás, valamint az ÁÚHF-ben megadott szempontok szerint hiánytalanul kitöltötték;
- a) a hiánypótoltható, kötelezően csatolandó mellékletek benyújtásra kerültek;
- b) a helyi támogatási kérelem és a támogatást igénylő nem tartozik a jelen helyi felhívás 4.2.

Támogatásban nem részesíthetők köre fejezetben foglaltak közé;

- c) az aláírások hitelessége;
- d) a megvalósulás helye szerinti jogosultság;
- e) a fejlesztés összköltsége és a támogatás mértéke megfelel a jelen felhívásban szereplő feltételeknek;
- f) a fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van;
- g) a jelen felhívásban rögzített minimálisan kötelező elvárásainak, szakmai feltételeinek teljesülése (pl. Helyi Esélyegyenlőségi Program rendelkezésre állása, vállalat egy kötelező tevékenységre, indikátorra stb.);
- h) a helyi támogatási kérelem tárgyát képező fejlesztésre a támogatást igénylő más forrásból nem igényelt támogatást;
- i) a támogatást igénylő által a CLLD keretében elnyerhető támogatás aránya nem haladja meg a HKFS-ben rendelkezésre álló fejlesztési keret 40%-át;
- j) a papír alapon és elektronikusan benyújtott dokumentumok azonosak
- k) együttműködési szándéknyilatkozat (hazai és nemzetközi együttműködés esetében).

Amennyiben a fenti hiánypótoltható jogosultsági kritériumoknak a helyi támogatási kérelem nem felel meg, és ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótoltható, akkor a HACS egyszeri alkalommal hiánypótlásra szólít fel.

A kiválasztási szempontoknak az alábbi feltételeknek kell megfelelni a helyi támogatási kérelmek közötti rangsor kialakításához:

- alkalmazásuk biztosítja, hogy a támogatott műveletek hozzájáruljanak a megfelelő prioritás szerinti egyedi célkitűzések és eredmények eléréséhez;
- hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható,
- biztosítja a nemek közötti esélyegyenlőséget
- objektív módon eldönthető/igazolható és pontozásra alkalmas

Tartalmi kiválasztási szempontok (általában, de felhívásonként konkretizálva kerül meghatározásra)

- A fejlesztés hozzájárul a HKFS céljainak megvalósulásához
- A fejlesztés hozzájárul a helyi felhívás 1.1 pontjában meghatározott célokhoz
- A beavatkozás integrált
- A beavatkozás innovatív
- A fejlesztés a helyi közösség aktív részvételével valósul meg
- A fejlesztésnek vannak célcsoport-specifikus közösségfejlesztési, térségfejlesztési hatásai

- A fejlesztés költséghatékony módon valósul meg
- Környezeti fenntarthatóság
- A létrehozott eredmények működtetésének fenntarthatósága biztosított

A nyilvánosság biztosításának módja

Feladatok A projekt előkészítő szakasza (1–4.) A projekt megvalósítási szakasza (5–9.) A projekt megvalósítását követő szakasz (10–14.)		Igen*	Nem*
1	Kommunikációs terv készítése		X
2	Nyomtatott tájékoztatók (brosúrák, szórólapok, stb.) elkészítése és lakossági terjesztése		X
3	A kedvezményezett működő honlapján a projekthez kapcsolódó tájékoztató (esetleg aloldal) megjelenítése és folyamatos frissítése a projekt fizikai zárásáig	X	
4	Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése		X
5	Sajtó nyilvános események szervezése (ünnepélyes eseményekhez, pl. alapkövetétel, egyes beruházási fázisok befejezése, átadások, képzés zárása, stb.)		X
6	A beruházás helyszínén „A”, „B” vagy „C” típusú tábla elkészítése és elhelyezése	X	
7	Médiamegjelenés vásárlása a projekthez kapcsolódóan		X
8	Kommunikációs célra alkalmas fotódokumentáció készítése	X	
9	Sajtó-nyilvános ünnepélyes projektátadó rendezvény szervezése		X
10	Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése	X	
11	Eredménykommunikációs információs anyagok, kiadványok készítése		X
12	TÉRKÉPTÉR feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal	X	
13	A beruházás helyszínén „D” típusú tábla elkészítése és elhelyezése		X

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében:

A NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület napi teendőit, a Helyi Községi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során HACS munkaszervezet végzi. A munkaszervezet 2,5 főből áll, ebből 1,5 fő felsőfokú végzettséggel, 1 fő pedig legalább középfokú végzettséggel rendelkezik. A munkaszervezet tagjai az eddigiekben nem álltak az egyesület alkalmazásában, kiválasztásukra a stratégia megvalósításának szempontjait figyelembe véve kerül sor. A tervezett munkaszervezeti dolgozók esetében jellemző, hogy már részt vettek korábban, más és hasonló fejlesztési forrás felhasználásában, vezetési és szervezeti munkatapasztalatuk pedig referencia a jól elvégzett munka biztosítottságára vonatkozóan. A 2,5 főből 1 fő munkaszervezet vezetői feladatokat lát el, 1,5 fő pedig ügyintézői feladatokat. Egyikük az esélyegyenlőség, a monitoring, ellenőrzés szakterület, másikuk az adminisztráció, kapcsolattartás, kommunikáció területén kap nagyobb feladatokat a közösen végzett munkák mellett. Az Egyesület elnöke jelentős civil és önkormányzati tapasztalatokkal, nagy munkabírással, jó kommunikációs készséggel rendelkezik, ismeri a szociális és gazdasági szférát, tevékenykedik a gazdaságfejlesztés

területén, szociális szövetkezeti vezetői tapasztalattal bír, az esélyegyenlőségi, hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos projektekben is dolgozott, dolgozik, így optimális a stratégia megvalósításához személye.

A működés fizikai feltételeinek bemutatása:

A Gyulai Helyi Közösség munkaszervezetének elhelyezése Gyulán, a Béke sugárút 67. szám alatti ingatlanban biztosított. Itt az irodai, tárgyalói funkciók mellett egy kb. 130 négyzetméteres rendezvényterem is rendelkezésre áll, így az ingatlan kiválóan alkalmas a munkaszervezeti funkció betöltésére. Az iroda a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során jelentkező feladatok elvégzése érdekében valamennyi szükséges eszközzel felszerelt, illetve felszerelésre kerül, a speciális eszközök biztosítása a stratégia költségvetésében megtervezésre került, így a szükséges eszközök folyamatosan naprakészek (számítógépek, multifunkciós nyomtatók, telefonkészülék, internet, biztonságtechnikai berendezések).

A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása:

A működésre 59.933.200 Ft összeg, a teljes pályázott támogatás 15 %-át el nem érő mértékű összeg kerül tervezésre. Ezen költségvetés tartalmazza a munkaszervezet 2,5 fő tagjának bérét, illetve azok munkáltatói terheit, a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia költségeit, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségeit, a marketingeszközök fejlesztésének forrásait, a rendezvényszervezés, kapcsolódó ún. „catering” költségeket és az egyéb kommunikációs tevékenységek költségeit is. Természetesen ezen kiadási körön belül terveztük a kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségét, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díjakat, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltségeket, az egyéb szolgáltatások költségeit, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltséget, kiküldetési költséget, illetve az Immateriális javak beszerzésének költségeit, valamint némi általános (rezsi) költséget is. A tervezés lehetővé teszi a működés költségeinek, illetve ezen belül, vagy ehhez kapcsolódóan szükséges animáció kiadásainak biztosítását is.

6.4 Kommunikációs terv

Kommunikációnk egységes elsődleges célcsoportja az akcióterületi lakosság, azon belül az egyes célok, beavatkozások szerint a civil szervezetek, vállalkozások, illetve az állami/önkormányzati szféra, továbbá az ágazat-község céljainak érdekében ezen szférák együttesen. Az egységes célcsoporton belül kiemelten kezelt célcsoport a fiatalok, a hátrányos helyzetűek, a fogyatékkal élők, az esélyegyenlőségi hátrányban lévők csoportja. Másodlagos célcsoportunk a potenciális pályázók és a partnerszervezetek.

Az alkalmazott kommunikációs eszközök, tevékenységek: az elsődleges és a másodlagos célcsoportnál egyaránt szórólap, adatlap, email-üzenetek, személyes találkozó, telefon-beszélgetés, sms-üzenetek, fórum, fogadóóra, csoportos megbeszélés, munkacsoportos egyeztetések, honlap/weblap, facebook, kérdőívek, google-úrlap, postai levél, helyi újság, helyi televízió, audió-üzenetek, audió-anyagok, videó-üzenetek, videó-anyagok, tájékoztató városrészi rendezvények, szükség esetén közmeghallgatás.

A HACs dokumentumai elsősorban a mindenkor elérhető weblapra kerülnek feltöltésre, ahonnan bármelyik anyag letölthető. Ugyanitt az anyagok véleményezésére is lehetőség van. Amennyiben valakinek további információkra, adatokra, nyomtatványokra van szüksége, úgy ezeket személyesen, telefonon, email-ben, vagy postai levélben is biztosítani tudjuk.

A kommunikációval kapcsolatosan a felelősségi köröket a hatékonyság érdekében megosztjuk. A sajtó, a média-nyilvánosság a konzorcium képviselőjének, Dr. Görgényi Ernőnek, Gyula Város Polgármesterének a feladata, aki mellett Alt Norbert, a munkaszervezet NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület elnöke látja még el ezeket a feladatokat. Mindketten komoly tapasztalattal

rendelkeznek a sajtóval történő együttműködés terén, hatékony és céltudatos kommunikációra képesek.

A lehetséges pályázókkal, a partnerekkel, illetve a lakossággal kapcsolatos kommunikáció a munkaszervezet tagjaira hárul. Ezen szakmai munkára a tervezett munkaszervezet mindhárom tervezett tagja teljes körűen alkalmas, széleskörű gyakorlattal és tapasztalattal rendelkezik ezen a téren. Képesek a hagyományos és a modern kommunikációs eszközök hatékony alkalmazására, az innovatív megoldások munkájukba való sikeres integrálására. A tervek szerint a kommunikáció egyes különleges, vagy speciális feladataira, megoldásaira külső szakértő igénybevételére is sor kerül.

A szakmai feladatellátással kapcsolatos munkamegosztás az alaptevékenység szerinti felelősséghez illeszkedik, azaz például a beérkező és kimenő levelekért a szervezet aláírója, az Egyesület elnöke felel, a hivatalos anyagok nyilvánosságáért a munkaszervezet vezetője, a személyes megkeresésekért a munkaszervezet megkeresett tagja felel. Az ezen elv alapján nem rendezett hatásköri kérdésekben a munkaszervezet vezetője a felelős azért, hogy a tényleges felelőshöz jusson az intéznievaló. A pályázat pozitív elbírálása esetén a vonatkozó előírások szerint elkészítésre kerül a komplex kommunikációs terv, amely a nyilvánosság biztosításával, a kommunikációval, illetve az innovatív megoldásokkal kapcsolatos tennivalókat is tartalmazza.

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiával kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve:

- HKFS kidolgozása folyamán folyamatos, visszacsatolásokkal, korrekciós, minőségfejlesztési mechanizmusokkal kiegészülve.
- A HKFS megvalósítása folyamán az általános információk tekintetében folyamatos, az egyedi információk tekintetében eseti és közvetlen csatornán folyik (e-mail; postai levél; személyes), ellenőrzésekkel, mérésekkel, szükség szerinti korrekciókkal.
- A HKFS felülvizsgálati és záró értékelési időszaka alatt folyamatos a kommunikáció, az eredményeket közzéteszük honlapunkon.

6.5 Monitoring és értékelési terv

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során a monitoring rendszer kialakítása szorosan összefonódik a pályázati rendszerünk kiírásaival.

A monitoring tervünk részei, elemei:

- a források felhasználásának (pénzügyi monitoring) mindenre kiterjedő – többek között szabályossági, hatékonysági és célszerűségi – vizsgálata;
- az eredményeknek és a teljesítményeknek (szakmai monitoring) mindenre kiterjedő – többek között szabályossági, hatékonysági és célszerűségi – vizsgálata.

A monitoring időtartama és tárgya:

- rendszeres jelleggel, folyamatos nyomon követéssel történik;
- folyamatos adatgyűjtés, feldolgozás és prezentálás, amely alapján a döntéshozók vizsgálhatják a tevékenység előrehaladását a kitűzött célok teljesítésében.
- célok teljesülésének folyamatos nyomon követése.

A monitoring tervünk célja:

- feltárni az esetleges sikertelenség okait, korrekciós lépéseket ajánl a vezetés részére, ezáltal pozitív irányba befolyásolja a célok elérésének folyamatát.
- információk biztosítása a beszámolási kötelezettségekhez.

A monitoring, kontrolling és értékelés a stratégia teljes életciklusára és összes szakaszára vonatkozik. A monitoring tevékenység során többek között elemezzük és értékeljük a megvalósítás előrehaladását, erőforrás felhasználásának mértékét, a tevékenységek tervek szerinti megvalósítását, a tervezett indikátorok létrejöttét és az eredmények elérését, a kívánt társadalmi-gazdasági hatások elérését.

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó monitoring, a stratégia előrehaladásának, hasznosságának és a vállalt indikátorok megvalósulásának vizsgálatát foglalja magába, ellenőrzését folyamatossá téve, **több típusú monitoring eszközt** felhasználva, amelyek a következők:

1./ Stratégia előrehaladásáról készült jelentések

A projektközi jelentések a HKFS megvalósulásáról. A HKFS előrehaladásáról készült összefoglaló jellegű évi jelentést, mely magába foglalja a forrás-felhasználást, indikátorok teljesülését, fenntarthatóságot. A jelentést jól lehet hasznosítani akkor, ha valamilyen célirányos, megelőző jellegű beavatkozásra van szükség. Továbbá fontos visszacsatoló információkat hordoz a HKFS megvalósításához.

2./ Helyszíni szemlék

Látogatás a projekthez tartozó tevékenységek helyszínén (megvalósult pályázatok), a projektek teljes körű megismerése céljából.

3./ Kérdőívek (online, valamint nyomtatott formában)

Egységes kérdőív, mely segít mérni a HKFS hatékonyságát és a projektötletekhez, pályázatokhoz való illeszkedést. Segít mérni továbbá az együttműködési szándékot, képességet és társadalmi hatást.

4./ Önellenőrző lap

Önértékelés eszköze. Méri a HKFS indikátorainak megvalósulását, hatékonyság, forrás-felhasználás, animációs tevékenységek eredményeit, saját szervezeti és szakmai fejlődést, fenntarthatóságot.

5./ Interjú

Személyes interjú tervezői csoporttagokkal, pályázókkal, projektgazdákkal.

6./ Peer-to-peer értékelés

Szakmai tapasztalatcsere keretében hasonló kvalitású, hasonló témában dolgozó szakemberek egymás vállalkozását, üzletét, projektjét nézik meg.

A monitoring tevékenységünkhöz felhasználandó adatok köre:

A kiírásokban előírjuk a pályázók számára az adatok szolgáltatását, azokban bekövetkezett változások jelzését. Az adatokat minden pályázó projektjének ciklusában legalább egyszer, de legkésőbb a lezáráskor helyszínen felülvizsgáljuk, időközben pedig szűrőpróbaszerű ellenőrzésekre kerül sor. Az adatok forrásai minden esetben a megvalósító szervezetek, statisztikai adatokat szolgáltató intézmények, adatbázisok (NAV, KSH, Békés Megyei Kormányhivatal, stb.).

Az adatok bekérése a projektektől függetlenül 2016-ban (bázis), 2017-ben, 2018-ban, 2019-ben, 2020-ban, 2021-ben és 2022-ben (év végén) is egységesen történik meg az akciócsoport területén.

- folyamatos adatgyűjtés pénzügyi, humán, tárgyi erőforrások körében (objektív módszerekkel – forrás és input, kiindulási /körülmenyekkel és a céllal összefüggő/ mutatók gyűjtése, feldolgozása, prezentálása - havi gyakorisággal, saját forrásból;
 - létszám mutatók
 - létszám szakmai összetételre vonatkozó mutatók
 - működési költségek alakulására vonatkozó mutatók
- társadalmi, kulturális eredmények kimutatása körében (hatásmutatók gyűjtése, feldolgozása, prezentálása) – mérföldkő után, illetve projektzárás idején, primer adatgyűjtési eszközökkel, illetve kvalitatív leírással;
 - mutató a helyi foglalkoztatására történő hatásról
 - mutató a fiatalok elvándorlásának csökkenéséről
 - mutató a hátrányos helyzetben élők életkörülményeinek, kulturális ellátottságának javulásáról
 - mutató az adott esemény akcióterületen túl mutató hatásáról
- eredmény és kimeneti mutatók program közben, folyamatosan, utána, évente minimum egyszer;
- az induló pályázati felhívások előrehaladásának elemzése (szubjektív módszerekkel- belső és külső érintettektől kitöltött kérdőívek, valamint szubjektív tapasztalatok gyűjtése, feldolgozása, prezentálása és objektív módszerekkel – forrás és input, kiindulási/körülményekkel és a céllal összefüggő/ gyűjtése, feldolgozása, prezentálása, valamint objektív módszerekkel – output (havi) és eredménymutatók (mérföldkő, ill.

projektzárás) gyűjtése, feldolgozása, prezentálása)- havi gyakorisággal, saját forrásból és külső, közhitelesnek minősülő adatbázisból, vagy célzott felmérések adatai alapján – külső, belső adatforrásból;

- mutató az érintettek szubjektív megelégedettségéről (pontozás)
 - végrehajtással kapcsolatos fizikai megjelenés output mutatói, valamint azok megvalósulásával kapcsolatos eredmények bemutatása (eredménymutatók, de mivel az eredménymutatóknak közhiteles forrásból kell származniuk, ezért az ezekkel kapcsolatos monitoring tevékenységet kibocsátásuk időszakához, gyakoriságához kell illeszteni.
- a felhasználás pénzügyi mutatóinak, a felhasználás és az előrehaladás arányának elemzése (input mutató gyűjtése, feldolgozása, prezentálása, a rendelkezésre álló pénzalapok kifizetésének előrehaladása) - havi gyakorisággal, saját forrásból;
- mutató a költségvetési keret szakmai felhasználásairól
 - pénzügyi felhasználás arányosságának bemutatása a szakmai megvalósuláshoz képest előrehaladás

EREDMÉNYMUTATÓK:

Mutató	Mérték-egység	Célérték	Az adatok forrása	Az adatok begyűjtésének gyakorisága
A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	20 %	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	20 %	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	80 (pont-érték)	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	80 (pont-érték)	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	20 % növekedés	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó				

terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	80 (pont-érték)			
--	-----------------	--	--	--

KIMENETI (OUTPUT) MUTATÓK:

Mutató	Mértékegység	Célérték	Az adatok forrása	Az adatok begyűjtésének gyakorisága
Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, illetve közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése	m ²	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
Kulturális és közművelődési, közösségépítő és közösség-szervezési, gyermekek, fiatalok közösségi, közéleti bevonását célzó, elősegítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása	m ²	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
Esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport-, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, programjainak támogatása	db	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer

Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok támogatása	db	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer
Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események, valamint újszerű, innovatív, multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, információelsőbbiséget biztosító tartalmak, kommunikációs megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása	db	növekszik	monitoring tervünkben megadott források alapján	program indulása közben és utána, folyamatosan, de évente minimum egyszer

A monitoring tevékenység módszerei, témái, eszközei és gyakorisága

Módszer	Vizsgált témák	Eszközök	Gyakoriság
Önellenzés – belső monitorig – Önértékelés	HKFS indikátorainak megvalósulása, hatékonyság, forrás-felhasználás, animációs tevékenység eredményei, saját szervezeti és szakmai fejlődés, fenntarthatóság	jelentések készítése, önellenző lap, kérdőív	évente de szükség esetén pályázati időszakonként
Kontrolling	A monitoring által szolgáltatott információk segítségével a stratégia megvalósulásának, előrehaladásának folyamatos nyomon követése, a tervezett és a tényleges folyamatok összehasonlításával, elemzésével	kérdőívek, beérkezett pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, interjú, helyszíni szemle, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	végrehajtási fázisban évente de szükség esetén pályázati időszakonként
Projektértékelés	A stratégia megvalósulásának meghatározott időpontokban (előzetesen, közben vagy a befejezést követően) elvégzett részletes elemzése mutatószámok (indikátorok) alkalmazásával, amelynek célja a projekt egészére, vagy egy meghatározott részterületére vonatkozóan a célélérés, a teljesítések, az	kérdőívek, beérkezett pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, interjú, helyszíni szemle, tanulmányutak, peer-to-peer értékelés, közösségi videó készítése, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	tervezési fázisban egyszer, végrehajtási fázisban periodikus, lezáró fázisban egyszer

	eredmények és a hatások, azaz a projekt hatékonyságának vizsgálata. Ezen túlmenően az értékelés célja a projekt egészének átgondolása, módosítások kidolgozása, következő projektek tervezésénél figyelembe vehető tapasztalatok leszűrése, hatékonyság értékelése.		
A vállalt indikátorok megvalósulásának vizsgálata	Vállalt indikátorok	kérdőívek, beérkezett pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, interjú, helyszíni szemle, tanulmányutak, peer-to-peer értékelés, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	végrehajtási fázisban évente, lezáró fázisban egyszer
Beérkezett projektötletek és pályázatok HKFS-hoz való illeszkedésének vizsgálata	Illeszkedés az átfogó, specifikus célokhoz, illetve intézkedésekhez, azok stratégiai és intézkedési jellegű elvárásaihoz	beérkezett projektötletek, pályázatok elemzése, illeszkedés vizsgálata, peer-to-peer értékelés, információk alapján statisztika és beszámolók készítése	pályázati időszakonként

A saját teljesítmény értékelésének célja, módja és szempontjai

- beavatkozások hatásának (relevanciájának, eredményességének és hatékonyságának) vizsgálata a megoldani kívánt társadalmi – gazdasági probléma viszonylatában, önértékelés módszerével;
- A saját teljesítmény értékelésére évente, de szükség esetén pályázati időszakonként kerül sor;
- Az értékelés során az alábbi szempontokat kívánjuk figyelembe venni:
 - A fejlesztések mennyiben járultak hozzá a kitűzött célok eléréséhez?
 - Milyen mértékben teljesültek az elvart, tervezett eredmények?
 - Hogyan alakul felhasznált források, a tevékenységek és az elért eredmények egymáshoz való viszonya?
 - Melyek voltak a választott eszközök előnyei, hátrányai, korlátai, más területeken jelentkező hatásai?
 - Hogyan reagáltak a támogatást igénylők/kedvezményezettek a nem várt külső hatásokra?
 - A támogatást igénylők/kedvezményezettek milyen mértékben használták a megvalósulás eredményeit, és ez hozzájárult-e valamilyen szemléletváltozáshoz?

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikálása és terjesztése

A felülvizsgálatok és értékelések eredményeinek kommunikálása és terjesztése a partnerség és a teljes átláthatóság elveinek érvényesítésével történik: az eredmények hozzáférhetőek a honlapon, illetve a munkaszervezet és az Egyesület illetékes testületei, szervei is nyílt üléseken tárgyalják azokat. Kommunikációnk lényege a jobbítás igénye, melyhez várjuk a javaslatokat, kritikákat, és a belső fejlesztések, a hatékonyságjavulás igényével keressük közösen a jobb megoldásokat.

A HFS felülvizsgálatok eredményei a fenti eszközökön túl fórumokon, rendezvényeken beszámoló, hírlevél, hírportál, blog formájában kerülnek még nyilvánosságra.

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia összeállítása és megvalósítása során kiemelt célunk és elvi alapfeltevésünk volt az esélyegyenlőség megteremtése. Az esélyegyenlőség biztosítása egyrészt egyenként a szférák szintjén valósult meg, tehát valamennyi szféra (köz-, vállalkozói-, civilszféra) számára biztosítottuk a stratégiában a fejlesztési célok megvalósításának hozzáférési lehetőségeit, ugyanakkor fontos volt számunkra a fokozottan veszélyeztetett, társadalmi kirekesztettség és újratermelődő szegénységgel érintett társadalmi réteg esélyegyenlőségének megteremtése is, ennek érdekében az ilyen embereket tömörítő, képviselő szervezetek szinte mindegyikével egyeztetettünk a tervezés alatt. A stratégia összeállítása során a fejlesztési célokkal megteremtettük a szférák fejlesztési lehetőségei között azt az egészséges és a térség fejlődését elősegítő egészséges egyensúlyt, amely hozzájárul a térségben tapasztalható negatív tendenciák enyhítéséhez, azok orvoslásához, illetve a fejlesztési kiugrási pontok erősítéséhez (munkanélküliség csökkentése, vállalkozások fejlesztése, szemléletformálása, civil szervezetek fejlesztése, önkormányzatok, önkormányzati intézmények fejlesztése, természeti és társadalmi értékek megőrzése, fejlesztése, szféránkénti és ágazatközi képzések biztosítása, alternatív és innovatív erőforrás-alkalmazás, a fenntartható fejlődés érvényesítése, stb.). A stratégia tervezésekor az esélyegyenlőség, illetve a teljes nyilvánosság biztosítása érdekében több kommunikációs (facebook, internetes oldalak, elektronikus levelek, fogadóóra, kérdőívek, fórum, személyes interjúk, stb.) eszközt is alkalmaztunk a stratégia népszerűsítéséhez, a stratégia megalkotásába történő bevonás céljából. A tervezés folyamatában külön figyelmet fordítottunk a fokozottan hátrányos helyzetben lévő társadalmi szereplők megszólítására (fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek, mozgássérültek stb.), természetes és tudatosan tervezett volt véleményeik beépítése a stratégiába, ezen társadalmi rétegek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. A kiépített és fenntartott rendszeres konzultáció, folyamatos kétirányú kapcsolat-tartás biztosította az esélyegyenlőséget a veszélyeztetett, nehéz helyzetben lévő társadalmi szereplők számára. Az érintett, bevont csoportok számára a legnagyobb problémát az alacsony végzettség, illetve az ebből adódó munkanélküliség, továbbá a fokozódó szociális leszakadás elleni küzdelemben rendelkezésükre álló lehetőségek, esélyek szűkössége jelenti, okozza. A stratégia a felsorolt problémákat elsősorban szervezet-fejlesztésekkel, illetve a potenciális munkáltatók esélyegyenlőségi, tudásbéli, hatékonyságnövelő, innovatív képzésével, kapcsolati-háló bővítésével tudja kezelni, mérsékelni. Az akcióterület szintjén a problémák többnyire csupán enyhíthetők, tartós és eredményes megoldásuk minimum térségi, de még inkább országos szintű beavatkozást igényel. A stratégia megvalósítása során a kedvezményezettek által megvalósított fejlesztések, illetve azok eredményeinek, kimeneteinek nyomon követése, ellenőrzése indokolt és biztosított, a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia fő céljainak elérését biztosító monitoring-rendszer hatékony működtetése alapvető informatív visszacsatolás a munkaszervezet munkáját illetően. Mindezek alapján elmondható, hogy a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia hozzájárul a térséget érintő problémák enyhítéséhez, lehetőséget teremt a vállalkozások fejlesztése, érzékenyítése, szemléletformálása, továbbá képzések biztosítása segítségével a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek, illetve munkanélküliek munkához juttatásához, így ezen keresztül a szegénység csökkentéséhez, a helyben maradáshoz, az itt élők elégedettségének növeléséhez. Esélyt ad, esélyt jelent a hátrányos helyzetű csoportok sikeres és hatékony felzárkóztatásához, munka világába történő visszavezetéséhez, életminőségének javításához. Az esélyegyenlőség biztosítása – a közvetlen ösztársadalmi hasznossága mellett - egyben hozzájárul az önkormányzatok, a központi költségvetés pénzügyi terheinek, segélyre fordított forrásainak, stb. mérséklését elősegítheti, elősegíti.

6.6.2 Fenntarthatóság

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia tervezése, megvalósítása során kiemelt cél volt a térségben található sokszínű bioszféra megóvása, a természeti értékekre épülő turisztikai célú fejlesztésekre való alkalmasság feltételeinek megőrzése, biztosítása a környezetben fellelhető természetes folyamatok felborítása nélkül, a fenntartható fejlődés maradéktalan biztosításával. A stratégia lehetőséget teremt a természeti értékekre történő figyelemfelhívásra, úgy, hogy az a térség gazdaságára pozitív hatással legyen, beleértve ebbe a turizmus mellett a többi ágazatot is. Fontos célkitűzése stratégiánknak - a fenntartható fejlődés érdekében-, hogy a térségben csökkenjen a meg nem újuló erőforrások (szénhidrogének, stb.) alkalmazásának aránya a megújuló erőforrások (nap-, szél-, víz-, geotermikus energia, biomassa, stb.) alkalmazásával szemben. Ennek megfelelően a stratégia megvalósítása során figyelembe vételre kerül a megújuló energiaforrást alkalmazó fejlesztések előnyeinek bemutatása, népszerűsítése, mivel ezek jelentősen hozzájárulnak az EU2020 klímaváltozást érintő céljaihoz (például CO₂ kibocsátás csökkentése, környezeti erőforrások hatékonyságának növelése) is. A fejlesztések megvalósításának nyomon követése szintén fontos feladat számunkra a környezeti fenntarthatóságot biztosító célok megvalósulásának ellenőrzésében.

Stratégiánk elkészítésekor központi törekvéseink közé tartozott, hogy ösztönözzük a környezet védelmét, a környezet problémákkal kapcsolatos szemléletformálás terén is markáns véleményt nyilvánítsunk, hogy felhívjuk a figyelmet a hatékony erőforrás gazdálkodás elveinek érvényesítésére, a táji, természeti értékek megőrzésének fontosságára. Komoly turisztikai szolgáltatás-rendszerrel, sok szálláshellyel, jelentős idegenforgalmi bevétellel rendelkező településként kiemelt figyelmet kell fordítanunk a minőségi környezet iránti igények feltételeinek megőrzésére, illetve szemléletformálással az akcióterület lakossága szemléletének ilyen irányú formálására. Törekszünk a környezet- és tájvédelem ügyeinek szelíd turizmussal, illetve kapcsolódó szolgáltatásainak kínálatbővítésével történő összekapcsolásával, fejlesztésével.

Mind a tervezéskor, mind a megvalósítás során szem előtt tartottuk a klímaváltozás globális problémáját, melynek káros hatásai ellen helyi szinten is szükségesnek tartjuk küzdeni az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését szem előtt tartó fejlesztések ösztönzésével, illetve az ilyen témájú szemléletformálással. Természetesen mindezt Gyula klíma-rezilienciájának erősítésével összhangban kívánjuk érvényesíteni, felkészítve ezzel az akcióterület lakosságát a klímaváltozás negatív hatásainak enyhítésére.

Elköteleztük magunk az elkötelezettség elve mellett, mind a tervezés, mind a megvalósítás során törekszünk a maximális biztonság, maximális óvatosság érvényesítésére. A projektek megvalósítása kapcsán felismerésre kerülő szennyezés (nem a projekt következménye, mert azt elkerüljük) esetén a megelőzés elve szerint járunk el, érvényesítve a szennyező fizet elvet is. A környezeti szempontok integrálása a szubszidiaritással kiegészülve, a partnerség elvének szem előtt tartása segítségével biztosítja a fenntartható fejlődés elveinek megvalósulását.

A gyakorlatban mind saját, mind a bevont szervezetek, mind a kedvezményezettek esetében ragaszkodunk a természeti erőforrások fenntartható használatához, a jó környezetállapot biztosításához, a természetes térszerkezet megőrzéséhez. Menedzsmentünk környezettudatosan dolgozik, s ezt az elvet érvényesíti munkaszervezetünk, illetve a támogatások felhasználása során is ezt érvényesítjük, érvényesítettjük a partnerekkel.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A Stratégia két alapvető megoldási megközelítést alkalmaz. Egyrészt igyekszik továbbra is használni azokat a megoldásokat, amelyek eddig is működtek a helyi fejlesztések kapcsán, azaz várhatóan sikeresek lesznek a Stratégia megvalósítása során, másrészt viszont új megközelítést, innovatív megoldásokat keres mindazon eddigi megoldások, eljárások helyett, amelyek nem valósították meg az elvárt hatásokat, eredményeket. Így egyrészt törekszünk az ismert, elfogadott tényezők, módszerek segítségével a kevésbé innovatív szereplők, szervezetek, célközönség bizalmát, együttműködését is megtartani, biztosítani, másrészt viszont új szereplőket, szervezeteket, célközönséget is elérni, megszólítani, bevonni, partnerként együttműködésre bírni. Így a kipróbált megoldások és az innovatív

megoldások egyedi elegyét tudtuk létrehozni. Ez a megközelítés végigkísérte a tervezést, s pozitív elbírálás esetén a megvalósítás is erre épülhet majd.

A bevonás során a bevonás eszközei között szerepeltek a klasszikus papíralapú és elektronikus eszközök, de a helyi viszonyok kevésbé alkalmazott facebook és google-úrlap is használatra került. Ennek egyik kiegészítő oka volt az is, hogy kiemelten törekedtünk a fiatalok, a fiatal generáció megszólítására, bevonására, hisz komoly lendületet, sok új ötletet, széles innovációs potenciált és hosszú távon is elkötelezett városi polgárokat hozhat a stratégia közös megvalósításának sikere. Szintén innovatív, helyben kevésbé alkalmazott volt a célzott, fókuszált bevonás. Mind a fiatalok, mind a betegek, hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők, esélyegyenlőségi hátrányban lévők esetében kiemelt hangsúlyt fektettünk bevonásukra, igényeik, elvárásaik, céljaik, terveik, javaslataik megismerésére.

A projekt finanszírozása esetében innovációnak tekintjük, hogy már most, a tervezés fázisában megkezdtük a közös gondolkodást a további, kiegészítő, más forrásokra alapozott fejlesztések kapcsán, így a Stratégia megvalósítása egy olyan helyi fejlesztési vázrendszert teremt meg, amelynek további elemeit (mint a csontvázat az izmok, inak, a hús, és a többi szövet) a partnerek (sőt esetenként a célcsoportot alkotók!) további, Stratégiánktól lehatárolt, de annak szellemiségét továbbvivő, azt kiteljesítő fejlesztései, törekvései egészítenek ki. Több esetben is sikerült már most olyan eredményre jutni, mely szerint a fejlesztésre kerülő közösségi tér étellel történő megtöltésére már keresi a partner civil szervezet a pályázati lehetőségeket, illetve tervezi kiegészítő fejlesztéseket, azokhoz pedig további partnereket is.

Az eredmények és tanulságok meghatározása, a tapasztalatok, tanulságok beazonosítása szintén újszerű, saját tervezésű vizsgálati metodika alapján történik majd sikeres elbírálás esetén, csakúgy, mint a felhasználáshoz szükséges nyitottság, társadalmi kommunikáció, továbbá a mindezekhez szükséges visszafogott, objektív, szükség szerint önkritikus hozzáállás is biztosított lesz.

A projekt önfenntarthatósága komoly innovációt igényel. Ez az innováció elsősorban az összefogás, összehangolás, együttműködés új módszereinek alkalmazásával lesz biztosítható. A közös rendezvény-adatbázis, a szervezetek szűkös és felesleges erőforrásait rögzítő erőforrásleltár és szívességbank, a különféle kerekasztal egyeztetések, illetve a Stratégia megvalósítása során létrehozott eszközök biztosítják az elért eredmények, a fejlesztési projektek önfenntarthatóságát.

A projekt más projektekhez való illeszkedése szintén innovatív válaszokat igényel. Az említett folyamatban lévő tervezés mellett a már elnyert és a folyamatban lévő, Stratégiánktól lehatárolt további fejlesztések, kezdeményezések, projektek esetében is megkezdődött a kapcsolódások feltárása, pályázatunk pozitív elbírálása esetére már készen állnak a kapcsolódási megoldások, a koherenciát biztosító elképzelések rendszere.

Szintén innovatív, hogy már most, az igények felmérésekor, a vélemények összegyűjtésekor megkezdtük az animációt, projektötlet-fejlesztő munkatársaink segítettek is a szervezeteknek, partnereknek igényeik, terveik, elképzeléseik, ötleteik projektötletté formálásában, kidolgozásában, kiteljesítésében. Tapasztalataink szerint a szemlélet megismerését követően rendkívüli módon javul az animációval segített szervezet képviselőinek tervezési hatékonysága.

A tervezéskor közösen meghatározott célok, összegzett tervezési eredmények esetében a bevonás további közös tervezéssel egészül majd ki, azaz a finomhangolás egyben az újbóli aktivizálást, a lendületes közreműködést is biztosítja majd.

A kommunikációban, illetve annak a konkrét tevékenységekkel való komplex egészszé fejlesztésében is komoly innovációt kívánunk igénybe venni. Egyrészt folyamatos videós anyagokkal, azok 5-10 másodperces, 20-30 másodperces, 1-2 perces, 5-10 perces és 30-60 perces változataival folyamatos, és a kifejtési, elérési, bevonási céloknak megfelelő részletességű, mélységű jelenlétet tudunk biztosítani a célközönségnél. Hasonló videós technikával készülnek szemléletformáló, oktató, készségfejlesztő, animációt segítő, stb. multimédiás tartalmak, melyek szintén hatékony segítői lesznek a megvalósításnak.

Az előkészítés során is sikerült már az ágazatközi szemléletét átadni a partnerek egy részének, érkezett civil szervezet és vállalkozó közös vállalkozók fogyasztóvédelmi témájú tudásbővítésére

vonatkozó, vagy vállalkozás és civil szervezet akadálymentesített álláskereső-kínáló web-felület létrehozására irányuló kezdeményezés is.

A hazai és/vagy nemzetközi együttműködések terén is előrelépést jelenthet, ha nem a megszokott módon, azaz az Önkormányzatok által előkészített és megszervezett módon, hanem a civil szervezetek szervezésében, ezáltal előzetes egyeztetéseik alapján sokkal nagyobb aktivitással, elkötelezettséggel valósulnak meg ezek a tudáscsere típusú események, azáltal is erősítve az innovatív kezdeményezéseink „csapatát”.

Az állami és önkormányzati szféra mellett a vállalkozói szféra körében is komoly erőket vonultatunk fel a hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő, mozgáskorlátozott, stb. munkavállalókkal kapcsolatos megalapozatlan előítéletek csökkentésében, ezáltal elhelyezkedésük segítésében.

Nagyon fontos elem a mindhárom szférát érintő innovációs szemléletformáló és tudásátadó rendezvénysorozat, klub létrehozása is, ahol a már sikeres, helyben működő innovációs szereplők is részt vesznek előadóként, trénerként vagy éppen animátorként a többiek fejlesztésében.

Az innováció, az innovatív elemek jelenléte a stratégiában, illetve annak megvalósítása alatt egyaránt jelentős szemléletbeli, módszertani előrelépést hoz. A célok közös meghatározásának partnerség-erősítő hatása, a fiatalok széleskörű bevonásának lendületet adó ereje, a beruházási és a szoft projektek célzottan összehangolt, egymást erősítő hatásmechanizmusa, az ágazatközi és ágazaton belüli új szerű eseményekkel történő erősítése, a tudásátadás, szemléletformálás, a kommunikáció és a stratégia megvalósításának projekt-marketingje mind-mind innovatív megoldásokat alkalmaznak, használnak, illetve fejlesztenek ki. Mindezek eredménye lesz – pozitív elbírálás esetén – a megvalósuló társadalmi innováció: közösen meghatározni, majd közösen megvalósítani azokat a fejlesztéseket, amelyekkel jobb lesz élni Gyulán, amelyek itt tartják, vagy visszatérésre ösztönzik gyermekeinket, unokáinkat, amelyek erősebb közösségeket eredményeznek, és amelyek erősítik, kiteljesítik az esélyegyenlőséget.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft) – a fejlesztési forrásokon (működési+animáció nélküli) belüli arányokkal

Ssz.	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen	%
1.	Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása Kulturális és/vagy közösségi funkciójú közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése	0	0	0	0,9	7,3	52,6	0	206.733.400	60,8
2.	Kulturális és közművelődési , közösségépítő és közösség-szervezési valamint gyermekek, fiatalok közösségi, közéleti bevonását célzó, elősegítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása,	0	0	0	1,5	4,7	12,5	4,5	78.974.608	23,2

3.	Esélyegyenlőségi és érzékenyítő valamint a fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársa, sport-, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, programjainak támogatása	0	0	0	2,9	1,2	2,8	0	23.308.694	6,9
4.	Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok támogatása	0	0	0	0	0	1,7	0	6.000.000	1,7
5.	Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események támogatása valamint újszerű, innovatív multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, információ-elsőbbiséget biztosító tartalmak, kommunikációs	0	0	0	0	2,3	5,1	0	25,049998	7,4

	megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása									
	Összesen	0	0	0	5,3	15,5	74,7	4,5	340,0667	100

Ssz					Egyéb forrás					
	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen	%
6	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Összesen	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Fejlesztési források összesen	0	0	134,5	175,5	30,0667		340,0667	100
--	--------------------------------------	---	---	-------	-------	---------	--	----------	-----

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	0	6,52	13,0325	13,0325	13,0325	6,3147	0	51,9322
Animációs költségek	0	0	2,667	2,667	2,667	0	0	8,001
Összesen	0	6,52	15,6995	15,6995	15,6995	6,3147	0	59,9332

A működési és animációs költségek felhasználása ütemezésének indokolása

A működésre 59.933.200 Ft összeg, a teljes pályázott támogatás 15 %-át el nem érő mértékű összeg kerül tervezésre. Ezen költségvetés tartalmazza a munkaszervezet 2,5 fő tagjának bérét, illetve azok munkáltatói terheit, a Helyi Községi Fejlesztési Stratégia költségeit, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségeit, a marketingeszközök fejlesztésének forrásait, a rendezvényszervezés, kapcsolódó ún. „catering” költségeket és az egyéb kommunikációs tevékenységek költségeit is. Természetesen ezen kiadási körön belül terveztük a Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségét, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díjakat, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltségeket, az egyéb szolgáltatások költségeit, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltséget, kiküldetési költséget, illetve Immateriális javak beszerzésének költségeit, valamint némi általános (rezsi) költséget is. A tervezés lehetővé teszi a működés költségeinek, illetve ezen belül, vagy ehhez kapcsolódóan szükséges animáció kiadásainak biztosítását is. Az egyes költségvetési sorok feladatarányosan és időarányosan kerültek meghatározásba, illetve tartalmazzák a Község tevékenységének szakaszbeli eltéréseit, a kezdeti indulás visszafogottabb kiadásokkal jár, míg a felpörgő időszakban még az időarányosként allokálható forrás esetében is nagyobb költség-intenzitásigények alakulnak ki. A felhasználás ennek megfelelően egyenetlenségeket is mutat.

A HKFS teljes költségvetése

Amennyiben a HACS a felhívás alapján az általa felhasználható forrásnál nagyobb mértékű, vagy hosszabb távú együttműködést tervez megvalósítani, az alábbi táblázatban a jelen időszakban, valamint a későbbi ütemekben tervezett műveleteket szükséges feltüntetni, jelölve, hogyan alkotnak az egyes ütemek önmagukban is komplex programcsomagokat.

Sor-szám	A beavatkozás megnevezése	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	A beavatkozás tartalma (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5 mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft) Terv/igény	A finanszírozás fedezete	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.	Kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, fejlesztési eszközbeszerzése, közterületek, szabad terek létrehozása, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése.	Városi akcióterületi kulturális és/vagy közösségi funkciójú köz- vagy kereskedelmi épületek építése, renoválása, felújítása, funkcióbővítés, fejlesztési eszközbeszerzése, közterületek, szabad terek, közterületek létrehozására, helyreállítása, felújítása, funkcióbővítése, fejlesztési eszközbeszerzése.	Épületek építése, renoválása Közösségi terek létrehozása és felújítása	Óvodai, iskolai tagintézmények épületeinek felújítása, eszközbeszerzése. Gyermekkönyvtár zenei részlegének átalakítása. Napfizikai obszervatórium bemutatóközpont és turisztikai közösségi tér kialakítása. Civil közösségi épületek felújítása, eszközbeszerzése. Defibrillátorok beszerzése. Könyvtári oktatóterem, vakok szobájának kialakítása. Közösségi testedzést segítő terek létrehozása. Önkormányzati intézmények tereinek felújítása, eszközbeszerzése, óvodai, iskolai tagintézmények, városi könyvtár udvarának fejlesztése. Civil, közösségi, kulturális mobil esemény és rendezvény eszközparkjának létrehozása. Senior mozgáspark, sporttelepi játszótér, kondipark kialakítása. Rendezvényekhez eszközök, színpad, padok, asztalok, sátrak beszerzése.	EFOP, GINOP, TOP, de lehatárolva	lakosság, civilek, fiatalok	206.733,4/ 710.466,8	ERFA (CLLD)	2018.01- 2022.06
2.	Kulturális és közművelődési, Közösségépítő és közösségszervezési valamint gyermekek, fiatalok közösségi, közéleti bevonását célzó, elősegítő programok rendezvények, rendezvénysorozatok, események, programok szervezésének támogatása.	Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények, rendezvénysorozatok szervezése, létrehozása, megújítása. A közösségi életet erősítése, a kulturális kínálatot bővítése, illetve ágazatközi együttműködéseket generálása szükségessé teszi az ilyen projekteket. Közösségszervezési és közösségépítő rendezvények, események szervezése. A megvalósuló infrastrukturális, közösségi és	Rendezvénysorozatok, programok szervezése Közösségépítő programok lebonyolítása Fiatalok bevonását célzó programok támogatása	Civil Szolgáltató központ udvarának fejlesztése, sakk amfiteátrum/amatőr kiállító és színjátszóhely. Kézműves foglalkozások betanítása. Művészeti Múzeum és Élménykiállítás létrehozása. Virtuális galéria létrehozása. Művészeti klubsorozat támogatása. Magyar-japán kulturális és gazdasági kapcsolatok fejlesztése Gyula városában, közösségszervezés és infrastrukturális fejlesztés. Tűztoltózenekari Fesztivál program szervezés. Önkormányzati intézmények közösségépítő rendezvényeinek támogatása, programok szervezése. Jogi, gazdálkodási, adminisztrációs, pályázati és közösségfejlesztési képzés, tréning civileknek. Idősek tornája eszközökkel, Virágos körzetekért akcióorozat, Civil Piknik (rendszeres) a körzetekben programok támogatása. Önkormányzati Intézmények helyszínein bevonódást segítő rendezvények szervezése. Fiatalok drog-prevenációs és szenvedélybetegség-megelőző kulturális program	EFOP, GINOP, TOP, de lehatárolva	lakosság, civilek, fiatalok	78.974.608	ESZA (CLLD)	2018.01- 2022.06

		kulturális tereket, szabadtereket érintő fejlesztések. Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása. Gyermeket, fiatalokat megcélzó rendezvények, programok, rendezvénysorozatok szervezése, megrendezése.		kidolgozása. Gyulai Ifjúsági Kultúra Kávéház kialakítása. Mindentudás Gimnáziuma programsorozat támogatása. Hétvégi rendszeres gyermekfoglalkozások, készség és képességfejlesztő szabadidős programok szervezése. Zseniklub, Sakk-suli, a gyermek olvasóköri, a kreativitás és logikai készségeket fejlesztő programok, valamint a nagyobb iskolás és középiskolás korosztályok irodalmi és alkotói programjainak (vers, próza, képzőművészet és fotó) támogatása.					
3.	Esélyegyenlőségi és érzékenyítő valamint a fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport-, művészeti és szabadidős rendezvényeinek, rendezvénysorozatainak, eseményeinek, programjainak szervezése, támogatása.	Városi akcióterületi helyi gazdaság önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése. Esélyegyenlőségi, érzékenyítő, esélyteremtő rendezvények, rendezvénysorozatok szervezése. A hátrányos helyzetű munkavállalók, a fogyatékkal élők, a felzárkóztatásra szoruló közösségi, munkavállalói beilleszkedését segíteni szükséges, csakúgy mint munkavállalásuk elősegítése. Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása. Fogyatékkal élők, betegek, sérültek sorstársi, sport, művészeti és szabadidős eseményeinek, rendezvényeinek szervezése, lebonyolítása.	Érzékenyítő rendezvények szervezése Fogyatékkal élők, sérültek közösség-építő programjainak szervezése	Fogyatékkal élők bemutató napja Gyulán - esemény, Tudományos Konferenciák, esélyegyenlőségi események, Akadálycsökkentett Város - esélyegyenlőségi komplex projekt, jelnyelvi képzés, esélyegyenlőségi és érzékenyítő rendezvények, rendezvény-sorozatok, projektek, kezdeményezések, nyugdíjas akadémia, idősek klubjai, Szívességbank, szervezetek és emberek közötti, erőforrásleltár, nyelvi, jelnyelvi, kommunikációs képzések kulturális, turisztikai területen dolgozóknak program támogatása. Alkotóház működtetése tevékenységi körökre fogyatékkal élők számára (látássérült, hallássérült, mozgáskorlátozottak nemcsak sclerosis multiplex betegek, értelmi sérültek) a megmaradt képességek fejlesztése a cél. Sérült Fiatalok Megyei Találkozója – nemzetközi esemény megszervezése.	EFOP, GINOP, TOP, de lehatárolva	lakosság, civilek, fiatalok	23.308,694	ESZA (CLLD)	2018.01-2022.06
4.	Partnerszervezetek, akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények,	Városi akcióterületi közösségi, kulturális tevékenységek, események, rendezvények létrehozása, megújítása. Partnerszervezetek,	Tapasztalat cserét erősítő rendezvények támogatása	Tanulmányutak a magyarországi testvérvárosok (Balatonfüred, Debrecen) civil szervezeteihez, vállalkozóihoz a jó gyakorlatok megismerésére céljából. Hazai és külföldi tudáscsere események lebonyolítása.	EFOP, GINOP, TOP, de lehatárolva	lakosság, civilek, fiatalok	6.000,0	ESZA (CLLD)	2018.01-2022.06

	rendezvénysorozatok, események, programok támogatása.	akciócsoportok együttműködését, tudás- és tapasztalatcseréjét erősítő rendezvények, tanulmányutak, projektlátogatások, rendezvénysorozatok megrendezése. A szervezeteken belüli és a szervezetek közötti együttműködések megerősítése.							
5.	Ágazatközi képzések, tréningek, tudásátadó rendezvények, rendezvénysorozatok, programok, események támogatása valamint újszerű, innovatív multimédiás, internet-irányultságú, online szemléletformáló, tudásátadó, információ-elsőbbiséget biztosító tartalmak, kommunikációs megoldások kifejlesztésének, elkészítésének támogatása.	Városi akcióterületi helyi gazdaság önkormányzati, civil és gazdasági szféra innovatív ágazatközi együttműködésén alapuló fejlesztése. Ágazatközi, innovációs előadások, rendezvények, tréningek, tudásátadó rendezvények szervezése, megrendezése. Innovatív multimédiás tartalmak, újszerű pályázati információátadást segítő kommunikációs megoldások, tájékoztatást elősegítő videó-termékek létrehozása, elkészítése.	Tudásátadó rendezvények szervezése Innovatív, tudásátadó kommunikációs megoldások támogatása	Pénzügyi oktatássorozat általános és középiskolákban Gyulán. informatikai képzések és tanfolyamok, valamint rejtvényfejtő klub szervezése felnőtt korosztályok számára. Képzési, ágazatközi szemléletformáló projektek lebonyolítása. Generációk közötti és innovatív multimédiás megoldások támogatása.	EFOP, GINOP, TOP, de lehatárolva	lakosság, civilek, fiatalok	25.049,998	ESZA (CLLD)	2018.01-2022.06
6.	Működési költségek	A munkaszervezet működésének költségei	-	A munkaszervezet működésének költségei	-	-	59.933,2		
	Összesen						399.999,9		

Kockázatelemzés, kockázatkezelés

a. Pénzügyi kockázatok elemzése

A pénzügyi kockázatok elemzésének (érzékenységvizsgálat) célja annak meghatározása, hogyan módosítja a projekt megvalósíthatóságát az egyes költség- (és bevételi) paramétereinek, illetve az ezekre ható főbb tényezőknek a tervezettől való eltérése. A vizsgálat célja a kritikus változók és paraméterek kiválasztása. Az elemzés során vizsgáltuk:

1. A projekt végrehajtásához szükséges pénzügyi erőforrások rendelkezésre állása a projekt teljes időtartama alatt

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a működési költség 6 hónapra arányosított összege, illetve a felhívás szerint támogatott stratégiák esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a HACS adminisztrációs és igazgatási tevékenységeire, a stratégia végrehajtásának irányításához kapcsolódó tevékenységekre, valamint az érdekelték közötti információcsere érdekében a potenciális kedvezményezettek támogatására megítélt támogatásra együttesen igényelt, a HKFS-ben erre megítélt támogatás 6 hónapra arányosított összege, de legfeljebb 300 millió Ft.

Jelen esetben a támogatás egyeztetett és kiszámolt arányos része alapján teljesül az előleg, így az igénybe vehető támogatási előleg biztosítja a projekt végrehajtásához szükséges pénzügyi erőforrások rendelkezésre állását a projekt teljes időtartama alatt.

2. A projekt pénzügyi és szakmai ütemezése – különös tekintettel az utófinanszírozás (a pénzügyi források időbeni eltolódása) tényének hatásaira

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében a felhívás szerint támogatott stratégiák esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a HACS adminisztrációs és igazgatási tevékenységeire, a stratégia végrehajtásának irányításához kapcsolódó tevékenységekre, valamint az érdekelték közötti információcsere érdekében a potenciális kedvezményezettek támogatására megítélt támogatásra együttesen igényelt, a HKFS-ben erre megítélt támogatás 6 hónapra arányosított összege, de legfeljebb 300 millió Ft.

Jelen esetben a támogatás egyeztetett és kiszámolt arányos része alapján teljesül az előleg, így az igénybe vehető támogatási előleg biztosítja a projekt végrehajtásához szükséges pénzügyi erőforrások rendelkezésre állását a projekt teljes időtartama alatt, így a támogatási előleg figyelembevételével az utófinanszírozás (a pénzügyi források időbeni eltolódása) tényének hatásainak érvényesülésével együtt is biztonsággal megvalósítható a projekt pénzügyi és szakmai ütemezése.

3. Olyan mértékű előleg, illetve saját forrás rendelkezésre állása, amely a likviditást biztosítja

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében a felhívás szerint támogatott stratégiák esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a HACS adminisztrációs és igazgatási tevékenységeire, a stratégia végrehajtásának irányításához kapcsolódó tevékenységekre, valamint az érdekelték közötti információcsere érdekében a potenciális kedvezményezettek támogatására megítélt támogatásra együttesen igényelt, a HKFS-ben erre megítélt támogatás 6 hónapra arányosított összege, de legfeljebb 300 millió Ft.

Jelen esetben a támogatás egyeztetett és kiszámolt arányos része alapján teljesül az előleg, így az igénybe vehető támogatási előleg biztosítja a projekt végrehajtásához szükséges pénzügyi erőforrások

rendelkezésre állását a projekt teljes időtartama alatt, így a támogatási előleg figyelembevételével az utófinanszírozás (a pénzügyi források időbeni eltolódása) tényének hatásainak érvényesülésével együtt is biztonsággal megvalósítható a projekt pénzügyi és szakmai ütemezése.

4. A fenntartási költségek biztosíthatósága

A felhívás szerint az ERFA forrásból támogatásban részesült végső kedvezményezett a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel a 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak.

Az ESZA forrásból támogatásban részesült projekt végső kedvezményezettjének vállalnia kell, hogy a támogatott beruházással beszerezett eszközök csak az Irányító Hatóság előzetes jóváhagyásával és a foglalkoztatási, illetve a szolgáltatási és egyéb kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthetők el, adhatók bérbe, illetve terhelhetők meg, a projekt befejezést követő 5 évig.

Regionális beruházási támogatásként igénybe vett támogatás esetén a támogatás akkor vehető igénybe, ha a támogatott vállalkozás kötelezettséget vállal arra, hogy a beruházással létrehozott tevékenységet az üzembe helyezés időpontjától számított legalább öt évig, kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig fenntartja. Ez azonban nem akadályozza a gyors technológiai változások miatt a fenntartási időszak alatt korszerűtlenné vált vagy meghibásodott tárgyi eszköz cseréjét, ha a fenntartási időszak alatt a gazdasági tevékenység fenntartása az érintett régióban biztosított. A korszerűtlenné vált vagy meghibásodott és támogatásban már részesült tárgyi eszköz cseréjére a fenntartási időszakban a beruházó állami támogatásban nem részesülhet. Az új eszköznek a lecserélt tárgyi eszközzel azonos funkcióval és azonos vagy nagyobb kapacitással kell rendelkeznie, továbbá a gyártási időpontja nem lehet korábbi, mint a lecserélt tárgyi eszközé. Az intézmény folyamatos működése az éves önkormányzati/intézményi költségvetési forrásokból biztosított, így csak a jelen projekt kapcsán jelentkező fenntartási költségek vizsgálata, illetve biztosíthatóságának elemzése szükséges.

A projekt kapcsán jelentkező többlet fenntartási költségek és azok biztosíthatósága:

A felhívásban rögzített fenntartási kötelezettségek biztonsággal teljesíthetőek, azok feltételei biztosítottak.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a fenntartási költségek biztosítottak.

5. A változók kritikus csoportjára vonatkozó forgatókönyv-elemzés

Vizsgált változó	Forgatókönyv-elemzés		
	pesszimista	alapeset	optimista
Pénzügyi források rendelkezésre állása	Nem áll rendelkezésre: forgatókönyv – pozitív döntés esetén konzorciumi előfinanszírozás bevonására kerül sor	Rendelkezésre áll – projekt megvalósul	Nem értelmezhető – projekt megvalósul
Pénzügyi és szakmai ütemezés (utófinanszírozással)	Az eredeti ütemezés a változások miatt megalapozatlanná válik – új szakmai és pénzügyi ütemezést kell készíteni	Megalapozott – projekt a tervezett ütemben megvalósul	A konkrét döntés és a 3 havonkénti aktualizálások alapján még hatékonyabb lesz az ütemezés – projekt

			magasabb szinten valósul meg
Előleg vagy saját forrás rendelkezésre állása	Nem áll rendelkezésre: forgatókönyv – pozitív döntés esetén előleg folyósítására kerül sor	Rendelkezésre áll – projekt megvalósul	Nem értelmezhető – projekt megvalósul
Fenntartási költségek rendelkezésre állása	Nem áll rendelkezésre – forgatókönyv: Konzorciumi hozzájárulás bevonása vagy Részbeni/teljes visszafizetés – de a projekt megvalósul	Rendelkezésre áll – projekt megvalósul	Nem értelmezhető – projekt megvalósul
Közreműködők, alkalmazottak „piaci” jövedelem-szintjének változása	A tervezett/modellezett szint felett változik: forgatókönyv – nehezebb/nem megoldható elegendő dolgozó, alkalmazott bevonása – többletforrás felkutatása vagy alternatív megoldás szükséges	A tervezett/modellezett módon változik	A tervezett/modellezett szint alatt változik – a projekt megvalósul
Beszerezni kívánt áruk árának alakulása	Az árak jelentősen növekednek – forgatókönyv: alternatív beszerzési források felkutatása vagy alternatív többletforrások bevonása vagy műszaki tartalom vállalható árhoz igazítása	A tervezett/felmért árak maradnak – a projekt megvalósul	Az árak jelentősen csökkennek – a projekt megvalósul, esetleg magasabb műszaki tartalom igazítása a tervezett árhoz
Projekthez szükséges szolgáltatások árszínvonala	Az árak jelentősen növekednek – forgatókönyv: alternatív beszerzési források felkutatása vagy alternatív többletforrások bevonása vagy szolgáltatási tartalom vállalható árhoz igazítása	A tervezett/felmért árak maradnak – a projekt megvalósul	Az árak jelentősen csökkennek – a projekt megvalósul, esetleg magasabb szolgáltatási tartalom igazítása a tervezett árhoz
Kiküldetési költségek alakulása (üzemanyagár)	Az árak jelentősen növekednek – forgatókönyv: alternatív utazási megoldások	Üzemanyagár a tervezett átlagáron marad – a projekt megvalósul	Üzemanyagár a tervezett átlagár alatt marad – a projekt megvalósul, esetleg a maradvány

	felkutatása vagy alternatív többletforrások bevonása vagy utazási tartalom vállalható árhoz igazítása		átcsoportosítható (engedélyezés esetén)
Közreműködő munkatársak piaci jövedelemszintje	A tervezett/modellezett szint felett változik: forgatókönyv – nehezebb/nem megoldható a munkatársak bevonása – többletforrás felkutatása vagy alternatív megoldás szükséges	A tervezett/modellezett módon változik	A tervezett/modellezett szint alatt változik – a projekt megvalósul

A változók kritikus csoportjára vonatkozó forgatókönyv-elemzés eredményeképpen, az „optimista” és a „pesszimista” változatot vizsgálva arra a következtetésre jutottunk, hogy a kritikus változók a humánerőforrás terén jelentkeznek, a szükséges minőségi felkészültségű munkaszervezeti dolgozók, illetve a projektmenedzsment tagjai és a szakmai megvalósítói kör megfelelő szakemberekkel való betöltéséhez kapcsolódnak.

b. Megvalósíthatósági és fenntarthatósági kockázatok

A kockázatelemzés során a megvalósíthatósági és fenntarthatósági kockázatok elemzésekor célunk a projekt kockázatainak azonosítása, erősségi besorolásuk meghatározása, valamint a kockázati tényező bekövetkezésének valószínűsíthetősége, továbbá a kockázatkezelés módja, valamint a kapcsolódó intézkedések meghatározása volt.

A felsorolt kockázatokat szövegesen bemutatva határozzuk meg, összesítjük, és részletesen leírjuk a kockázatok kezelésének módját:

1. Jogi szempontok (kapcsolódó jogszabályi környezet, szabványok változása, kibocsátási határértékek változása stb.)

A kapcsolódó jogszabályi környezet, szabványok, kibocsátási határértékek változása nagy valószínűséggel bekövetkezik, hiszen folyamatban van a kapcsolódó tevékenységek megújítása, új közigazgatási, hatásköri/illetékességi rendszerbe integrálása. A szakmai módosítások körében nemrégiben történtek jogszabályi korrekciók, majd ezek visszakorrigálására is sor került. Másrészt folyamatban van – konkrét időpontok meghatározásával – a szakterület működési környezetének, intézményi módszerének reformja, így nagy valószínűséggel ehhez illeszkedve minden feltétel, előírás, jogszabály, szabályzó esetében változások várhatóak.

A kockázat kezelésének módja: alkalmazkodás, rugalmas korrekciók, megújulás, a projekt keretében elérhető minőségi többlet (egyéni és csoportos szociális tevékenységek, stb.) felhasználása a módosítások miatt szükséges szakmai, jogszabályi, stb. követelmények teljesítése érdekében.

2. Intézményi szempontok (új szereplők belépése a folyamatba, tervezett üzemeltetői struktúra változása a vizsgált időtávon, közbeszerzés, közigazgatási átalakítás hatásai stb.)

Az új szereplők belépése a folyamatba, tervezett struktúra változása a vizsgált időtávon, közbeszerzés, közigazgatási átalakítás hatásai kapcsolódó jogszabályi környezet, szabványok, kibocsátási határértékek változása nagy valószínűséggel bekövetkezhet, hiszen folyamatban van a kapcsolódó tevékenységek megújítása, új közigazgatási, hatásköri/illetékeségi rendszerbe integrálása. A szakmai módosítások körében nemrégiben történtek jogszabályi korrekciók, majd ezek visszakorrigálására is sor került. Másrészt folyamatban van – konkrét időpontok meghatározásával – a terület működési környezetének, intézményi metódusának reformja, így nagy valószínűséggel ehhez illeszkedve minden feltétel, előírás, jogszabály, szabályzó esetében változások várhatóak. Új szereplők belépése a készülő eljárásrendekben rendezhető, az ügyviteli struktúra módosulása a koordináció megvalósításában hozhat módosítási igényeket, de ez is kezelhető. A közbeszerzés szabályai 2017. január 01-től változtak, a projekt tervezésekor a már nagyjából elfogadott új szabályok szerint jártunk el, ráadásul a változások a magasabb nemzeti értékhatárok és az egyszerűbb eljárások irányába mozdítják a szabályozást, így kifejezetten jól lehet alkalmazkodni ezekhez.

A kockázat kezelésének módja: alkalmazkodás, rugalmas korrekciók, megújulás, a projekt keretében elérhető minőségi többlet (egyéni és csoportos tevékenységek, stb.) felhasználása a módosítások miatt szükséges szakmai, jogszabályi, stb. követelmények teljesítése érdekében.

3. Társadalmi szempontok (lakossági ellenállás, közvélemény stb.)

A társadalmi szempontok esetében jelentős negatív változásra, akadályozó tényezők felmerülésére nem számítunk. Megítélésünk szerint lakossági ellenállás nem várható, különös tekintettel arra, hogy a tevékenység nem egy szegregátumra, kisebbségre, nemzetiségre irányul, hanem mindezekről függetlenül bármely érintett állami, önkormányzati civil, gazdasági szereplőre, magánszemélyre, így kevésbé lehetnek megosztó vonatkozásai a tevékenységeknek. Lakossági ellenállásra nem számítunk, esetleg a kisebb, zárt közösségek sajátos belső viszonyai miatt jelentkezhetnek ellenérdekeltségi helyzetek, de ezek kezelése is biztosított a rutinos szakmai megvalósítók segítségével. A közvélemény pozitív szemléletformálására, hozzáállásának javítására széles körű szakmai és bevonási kommunikáció megvalósítását tervezzük, elsősorban a videós/multimédiás megoldásokat preferálva.

A kockázat kezelésének módja: alkalmazkodás, rugalmas korrekciók, megújulás, a projekt keretében elérhető minőségi többlet (egyéni és csoportos, stb.) felhasználása, célzott társadalmi kommunikáció, az információ-áramlás csatornáinak bővítése, információ-kezelés a megvalósításban.

4. Szakmai szempontok (vonatkozó stratégiák változása)

A szakmai szempontok korrekciója ugyancsak lehetséges, egyébként szükségszerű és természetes az, hogy a változó problémákhoz, változó kihívásokhoz folytonosan jobb, hatásosabb, hatékonyabb megoldásokat keressünk, illetve ezeket a módszertani, metodikai fejlesztéseket, újdonságokat a kapcsolódó stratégiákban is érvényesítsük. Intézményeink, szakembereink hitvallása, szemlélete, szakmai elvei szerint ezek nem akadályozó, kockázatot jelentő változások, hanem a szakmai munka színvonalát, eredményességét, ez ellátottak helyzetét javító korrekciók, előrelépések, jobbító megoldások.

A kockázat kezelésének módja: alkalmazkodás, rugalmas korrekciók, megújulás, a projekt keretében elérhető minőségi többlet (egyéni és csoportos tevékenységek, stb.) felhasználása, célzott társadalmi kommunikáció, az információ-áramlás csatornáinak bővítése, információ-kezelés a megvalósításban.

5. Pénzügyi-gazdasági fenntarthatósági szempontok (díjfizetési hajlandóság, üzemeltető kiválasztása, stb.)

A pénzügyi-gazdasági fenntarthatósági szempontú kockázatok esetében megállapítható, hogy a legnagyobb kockázat az lenne, ha nem valósulna meg a projekt. A projekt tartalma egyértelműen olyan tevékenységek, intézkedések, beszerzések sora, amelyek a feladatellátás jobbítása, az új elvárásoknak való megfelelés, az érintettek helyzetének jobbá tétele érdekében egyébként is szükségesek lennének, ezen fejlődés megvalósulását teszi/tenné lehetővé, megvalósítási idejét rövidíti/rövidítené le pályázatunk pozitív elbírálása, megvalósítása. A projekt tartalmát elemezve látható, hogy a megvalósuló beszerzések, felújítások a mindennapi működéshez is szükségesek lennének, de a projektben elengedhetetlenek, fenntartásuk különleges intézkedéseket, költségeket nem igényel. Az új munkaszervezeti dolgozók felvétele segítségével lehetséges a Kormány, az Országgyűlés, a szakminisztérium magasabb szintű szakmai elvárásainak teljesítése, de ez egyben a jövő útja is, így itt sem értelmezhető extra kockázat, maximum ezen többletfoglalkoztatások projekt utáni normatív finanszírozási igényének kérdése merül fel, de a fenntartó a kiírásban szereplő fenntartási kötelezettség teljesítését saját hatáskörben, költségkörben is vállalta. Díjfizetési hajlandóság – tekintettel a projekt jellegére, a közvetlen célcsoport összetételére – nem értelmezhető kockázati tényező, hiszen éppen a az itt élők, tevékenykedők, működők segítése a cél. Az üzemeltetés kérdése törvényi szintű szabályozási körbe tartozik, ennek megfelelően mindenképpen világos helyzetben kell megvalósítani, majd fenntartani a projektet, így ezen tényező szintén nem értelmezhető kockázatként. Az együttműködő partnerekkel kötött megállapodásokban rögzítésre kerültek azon fenntartási kötelezettségek, amelyeket saját hatáskörben nem tudunk kezelni, így a fenntartási, fenntarthatósági szempontok köréről biztonsággal kijelenthető, hogy mind a fenntartói (konzorciumi), mind a megvalósítói/intézményi (munkaszervezeti), mind az együttműködő partneri körben biztosítottak a fenntartás, a fenntarthatóság elvárt tényezői, szempontjai, tevékenységei, tárgyi vonatkozásai.

A kockázat kezelésének módja: alkalmazkodás, rugalmas korrekciók, megújulás, a projekt keretében elérhető minőségi többlet (egyéni és csoportos tevékenységek, stb.) felhasználása, célzott társadalmi kommunikáció, az információ-áramlás csatornáinak bővítése, információ-kezelés a megvalósításban.

6. Az abszorpciós képesség alacsony voltából adódó kockázatok (pl. párhuzamosan futó projektek menedzselési kockázatai)

Az abszorpciós képesség alacsony voltából adódó kockázatok (pl. párhuzamosan futó projektek menedzselési kockázatai) vizsgálatok Dr. Nyíry Attila Pályázati ismeretek az EU-ban (Miskolci Egyetem Földtudományi Kar, 2014) című munkájában meghatározott megközelítések figyelembevételével, az ott megfogalmazott definíciók, elvek alapján jártunk el. Eszerint „az abszorpciós képesség fogalma több megközelítésben is értelmezhető. Az egyik megközelítés az új ismeretek befogadása és hasznosítását vizsgálja a jelentkező korlátok mértékének és jellegének leírására. A másik megközelítés a gazdasági, pénzügyi kérdéseket helyezi előtérbe, és azt elemzi, hogy egy adott gazdasági feltétellel rendelkező projektgazda milyen nagyságrendű külső forrásbevonásra képes a fenntarthatósági követelmény biztosítása mellett. A két megközelítés szorosan összefügg egymással, hiszen az új termék, az új technológia, azaz az új tudás megjelenése nélkül csak mennyiségi bővülésről beszélhetünk, amelynek versenyképességi hatásai megkérdőjelezhetők.” Megítélésünk szerint szakembereink, intézmény-vezetőink, fenntartónk tisztségviselői olyan szakmai szintű humán erőforrást jelentenek, amely az új ismeretek magas szintű befogadását teszi lehetővé, miközben a szükséges nagyságrendű külső forrásbevonásra is képes, s mindezzel kapcsolatosan hosszú távon is képes a fenntarthatósági követelmények biztosítására. Meggyőződésünk, hogy projektünk megvalósulása jelentős tudástöbbletet is generál, minőségi bővülést eredményez, illetve a szakterület tevékenységei körében értelmezhetően versenyképességi hatásai is kiemelkedően pozitívak lennének/lesznek.

„Az innovációhoz köthető általános értelmezés szerint az abszorpciós kapacitás egy olyan összetett fogalom, amely a folyamatos tanulási képességet befolyásoló egyedi tulajdonságokból vezethető le. Az általános megközelítés az abszorpciós képességek alatt a technológiák befogadására, működtetésére, adaptációjára és megváltoztatására vonatkozó ismereteket és jártasságokat érti,

amelyet a tanulási képességek, a probléma megoldási képességek növelhetnek. A tágabb értelmezés a beruházási, termelési, együttműködési és megújítási képességekkel is kiegészíti.” Intézményünk, szakembereink már sok éve folyamatosan képesek bizonyítani átlag feletti alkalmazkodási, tanulási, innovációs képességüket, képesek adaptálni az új ismereteket, állandóan törekednek ismereteik, jártasságaik bővítésére, probléma-megoldási képességeik fejlesztésére. A szükséges beruházási, termelési, együttműködési és megújítási képességekkel rendelkezünk, ezek teljes körűen biztosítottak. „A versenyképességhez hasonlóan az abszorpciós kapacitások is vizsgálhatók a vállalati szinten túl regionális és nemzetgazdasági szinten is. Ennek megfelelően az abszorpciós kapacitást gyakran az egyes statisztikai egységek tőkefelvevő és megkötő képességeként értelmezik. Az Európai Unió gyakorlatban az abszorpciós kapacitás fogalmát használják úgy is, mint keresleti és kínálati jellemzőt a támogatásallokálás és hasznosítás folyamatában. Keresleti jellemző alatt azt értik, hogy egy adott célterület milyen mennyiségű és minőségű, a finanszírozási szabályokkal összhangban lévő, eredményekkel kecsegtető projektet tud megtervezni egy adott programozási időszak alatt. Kínálati jellemzőként pedig azt a képességet értjük, hogy egy nemzetgazdaság mekkora támogatás felvevő képességgel és milyen átbocsátó képességű elosztási csatornákkal, azaz intézményrendszerrel rendelkezik a programozási időszak alatt.” Elemzésünk szerint képesek vagyunk nemcsak ezen projekt, de további kapcsolódó vagy önálló szakterületi projektek megtervezésére, megvalósítására is az elvárható biztonsággal, stabilitással a mostani programozási időszak alatt, valamint megfelelő intézményi tudással, képességgel, készséggel rendelkezünk a feladatokhoz rendelhető intézményrendszeri elvárások terén is.

„A támogatások utóértékelésére támaszkodva megállapítható, hogy a térségi abszorpciós képesség akkor fokozható a legnagyobb mértékben és a leghatékonyabban, ha nem a legelmaradottabb, legkevésbé fejlődőképes régiók jutnak a támogatásokhoz, hanem azok meghatározó hányadát olyan régiók kapják, amelyek közepes, vagy annál nagyobb mértékű fejlődésre képesek. A különböző támogatási rendszereket működtető nemzetgazdaságok, gazdasági tömörülések, intézmények általános problémája, hogy a támogatások felhasználása mennyire hatékony. Elméletileg akkor hatékony bármely támogatás, ha a támogatás nélküli állapothoz képest kimutatható, pozitív jelenértékű többlet eredményt generálnak. A támogatások hatékonyságát az ex ante és az ex post beruházási adatok összevetésével, és az eltérések értékelésével minősítik. Ezen elemzések azonban nem mutatják az egyedi beruházások keretében felhasznált támogatások és saját források hasznosulását.” Az elvégzett vizsgálat alapján megállapítható, hogy az érintett település, illetve projektünk szereplői a közepesnél nagyobb mértékű fejlődésre képesek, így optimálisnak nevezhető támogatásunk a kitűzött fejlesztési célok megvalósításához. A projekt szakmai tartalmát áttekintve megállapítható, hogy a támogatás nélküli állapothoz képest pozitív jelenértékű többlet eredményt generál a megvalósítás. Összességében megállapítható, hogy az abszorpciós képesség alacsony voltából adódó kockázatok esetünkben alacsonyak, projektünk az ideális körbe tartozik a lehetséges projekteken belül.

A kockázat kezelésének módja: alkalmazkodás, rugalmas korrekciók, megújulás, a projekt keretében elérhető minőségi többlet (egyéni és csoportos tevékenységek, stb.) felhasználása, célzott társadalmi kommunikáció, az információ-áramlás csatornáinak bővítése, információ-kezelés a megvalósításban.

Nyilatkozat a HKFS elfogadásáról

A Gyulai Helyi Közösség alapító tagjaiként egyhangúan nyilatkozunk arról, hogy a GYULAI HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA című dokumentum tartalmát megismertük, az abban foglaltakat elfogadjuk, és ezzel felhatalmazzuk a Gyulai Helyi Közösség képviselőjét Dr. Görgényi Ernő Istvánt, hogy a HKFS-t benyújtsa a TOP-7.1.1-16 kódszámú felhívásra.

Kelt: Gyula, 2020. október hó 26. nap

Szervezet neve:	Gyula Város Önkormányzata
Képviselő neve:	Dr. Görgényi Ernő István
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Mogyoróssy János Városi Könyvtár
Képviselő neve:	Dézi János
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Egészségügyi Alapellátási Intézmény
Képviselő neve:	Ködmön Zsolt
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Gyula Város Egyesített Óvodája
Képviselő neve:	Makráné Gombkötő Zita
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	NAPKÖR Társadalmi Innovációs Egyesület
Képviselő neve:	Alt Norbert
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye
Képviselő neve:	Kiss Szabolcs
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Mi egy Másért - Gyulai Gyermekekért és Ifjúságért Közhasznú Egyesület
Képviselő neve:	Ament Balázs
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Békés Megyei Sclerosis Multiplexes Emberek Közhasznú Szervezete
Képviselő neve:	Herczegné Szabó Marianna
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	ZERGE Ifjúsági Túrasport Közhasznú Egyesület
Képviselő neve:	Sós Imre
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Gyulai Civil Szervezetek Szövetsége
Képviselő neve:	Haász Ferenc
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Color in Press Kft.
Képviselő neve:	Kiss Csaba
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Zöldvektor Bt.
Képviselő neve:	Kóra János
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	HANAN MED Egészségügyi Szolgáltató Betéti Társaság
Képviselő neve:	Dr. Mohamed Abdulrahman Abdulrab
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Kiss Kreatív Kft.
Képviselő neve:	Kiss József
Képviselő aláírása:	